2550

204. Ff. C. 38

CENTRALE V. E. II

BIBLIOTECA NAZIONALE CENTRALE V. E. II ROMA
204
17 C
38

204. 17. C. 38

(13. 25. G. 55)

APPENDIX CODICIS THEODOSIANI

Nouis Conſtitutionibus cumulatior.

Cum Epiſtolis aliquot veterum Conciliorum & Pontificum Romanorum, nunc primùm editis.

Opera & ſtudio IACOBI SIRMONDI Preſbyteri Societatis IESV.

PARISIIS,
Apud SEBASTIANVM CRAMOISY, viâ Iacobæâ, ſub Ciconiis.

M. DC. XXXI.

CVM PRIVILEGIO REGIS.

LECTORI.

De diuerſis Opuſculis, quæ in hoc volumine continentur.

QVANTI ſit ad legum ciuilium ſacrarúmque intelligentiam conſtitutiones principum, aut epiſtolas pontificum, ex quibus decreta legum excerpta ſunt, integras atque illibatas contueri, & ipſa vnumquemque res docet, & fidem iudicio ſuo fecerunt viri docti, qui in his propterea inueſtigandis proferendiſq; in publicum magno ſtudio verſati ſunt. Quo minus mihi ambigendum, LECTOR, putaui, cùm vtriuſque generis nonnulla in manus meas veniſſent, quin & ea in lucem dari tua intereſſe cenſeres, & noſtram hoc etiam in conatu operam, quod præcipuè optandum erat, minimè improbares.

I. Habes igitur primo loco Imperatoriarum aliquot legum collectionem. cui dum nomen ac titulum quærimus, Appendix codicis Theodoſiani dici poſſe idcirco viſa eſt, quòd ab iis tribus conſtitutionibus incipiat, quæ Codici Theodoſij appendicis loco ſubiici conſuerunt. Cum his enim tribus coniungi & reliquas conſueſſe, quas nunc damus, docent veteres Scintillæ, vt vocabant, ſeu breuiaria Codicis Theodoſiani, in quibus harum quoque noſtrarum titulos ſub finem & lemmata videre eſt. Ceterùm codex Lugdunenſis Eccleſiæ,

BIBLIOTHECA EMANUELE ... ROMA

vnde has primùm deſcripſimus,& Anitienſis alter, cum quo poſtea contulimus,non Theodoſianas leges, ſed Synodos partim Africanas, partim Gallicas continebant.

II. Quæ poſthæc ſequuntur Epiſtolæ Conciliorum, ex Bibliotheca regia prodierunt : nouæ omnes, præter vltimam,quam etſi alibi vulgatam,diuelli à ceteris non placuit. Ex his binæ Ambroſij nomen præferunt : nec aberrabit fortaſſe, qui Ambroſianas omnes eſſe coniecerit. His ergo, quoniam ad Imperatores ſcriptæ ſunt, locum dedimus poſt Imperatorias ſanctiones ; daturi ſimul & principum ad eas reſcriptis, ſi nanciſci omnia licuiſſet. Vnicum autem extabat, Gratiani Aug. ad Aquilinum, de reliquiis factionis Vrſicinæ: quod à Card. Baronio prolatum Tomo IV. Annalium, hoc etiam loco poſt epiſtolam Concilij Romani, cuius petitu datum fuerat, reddendum cenſuimus, mendis quæ irrepſerant ex parte ſublatis, reſtitutáque Inſcriptione, quam vocula ex contextus initio temere adſcita corruperat, Aquilinum, qui Vicarius Vrbis erat, Vicarium faciens Ordinariorum : cuius generis aut nominis Vicarius nuſquam gentium fuit.

III. Inter Epiſtolas pontificum, quæ vltimum locum tenent, primæ ſunt Felicis III. epiſtolæ ſeptem, quas ſuppeditauit codex noſter Virdunenſis, nonnullo, vt ſperamus, adiumento hiſtoriæ Acacianæ. Ad quam ipſam pertinet etiam vetus incerti ſcriptoris præfixa narratio, quam Breuiculum hiſtoriæ Eutychianiſtarum appellauimus, veteres libri vocant *Geſta de nomine Acacij.*

Hanc auctor ſcriptam innuit anno CHRISTI CDXXCVI. hoc eſt biennio poſt damnatum à Felice Acacium. Quare aptiùs his temporibus congruit, quàm quo hactenus loco poſita eſt inter epiſtolas Cæleſtini & Leonis. Ex primâ rurſus Felicis ad Zenonem epiſtola ſumptum liquet fuiſſe caput *Certum eſt* Diſt. x. vt ſuppleri iam queat, quod eius capitis titulo deeſt apud Gratianum, hoc modo, *Item Felix Papa Zenoni Auguſto.* Gelaſij Papæ epiſtolæ duæ mutilæ ſunt, vt patet. atque haud ſcio an ad vnum eundémque Tractatum ambæ referendæ ſint, qui à Nicolao Papa in epiſtola ad Michaëlem Imp. dicitur *Tomus Gelaſij ad Orientales Epiſcopos.* Ita vt quæ ibidem ex Tomo illo citantur à Nicolao, & alia rurſus, quæ Nicolaus idem ad Gallos ſcribens in epiſtola *Quamuis ſingularum* de præſcriptione XXX. annorum commemorat ex epiſtola Gelaſij ad Orientales, quæ ipſa citat etiam Gratianus XVI. q. 3. *Poſt quingentos*, ea cùm in his noſtris fragmentis non reperiantur, in aliis quæ deſiderantur fuiſſe credendum ſit. Vigilij demum Encyclicam, antehac deſideratam, & priore tantùm ſui parte notam, excipiebat in codice Remenſi altera eiuſdem epiſtola de damnatione Theodori Cæſarienſis; cuius in Encyclica fit mentio. Tum deinde ſequebatur cleri Romani de iiſdem Vigilij calamitatibus relatio ad Legatarios Francorum. cui edendæ hîc etiam locus erat, niſi à nobis edita iam eſſet Tomo I. Conciliorum Galliæ anno DLII.

INDEX.

1. Appendix Codicis Theodoſiani conſtitutionum XX.

2. Conciliorum Italiæ anno CHRISTI CCCXXCI. Epiſtolæ quinque ad Gratianum, Valentinianum, & Theodoſium Impp.

3. Pontificum Romanorum Felicis III. Gelaſij, & Vigilij Epiſtolæ X. quibus præfixa ſunt Geſta de nomine Acacij.

FAVT OSTER

CE CARTON.

INDEX CONSTITVTIONVM,

quæ in Appendice Codicis Theodoſiani continentur.

1. CONSTANTINI AVG. ad Ablauium Præfectum prætorio. Pag. 1.
De confirmando etiam inter minores ætates iudicio Epiſcoporum: & teſtimonium vnius Epiſcopi accepto ferri.

2. HONORII AVG. ad Hadrianum PP. 5.
Epiſcopos iudicio Epiſcoporum damnatos centum milibus ciuitate in qua fuerunt debere excludi.

3. THEODOSII AVG. ad Optatum PP. 8.
Non licere clericos in cauſis Eccleſiaſticis ad publicum pertrahere iudicium.

4. CONSTANTINI AVG. ad Felicem PP. 11.
Non debere ſeruos à Iudæis circumcidi: nec inquietari Iudæos qui Chriſtiani fiunt.

5. HONORII AVG. ad Proiectum Conſularem. 13.
Collectitios eorum eſſe qui collegerint, aut pretij duplum numerari, & expenſas.

6. VALENTINIANI CÆS. ad Amatium PP. Galliarum. 14.
Non licere clericos iudicio litigare, & hæreticos debere de ciuitatibus proici. Chriſtianos non debere Iudæis ſeruire, nec Iudæos cauſas agere, vel militare.

7. Theodosii Avg. ad Eutropium PP. 17
Vt exceptis quinque ſolitis cri minibus, aliorum omnium rei carceris cuſtodia propter Paſchalem ſolemnitatem liberentur.

8. Theodosii Avg. ad Antiochinum. 19.
Vt præter quinque capitalia crimina, omnes rei, quos Paſchalis ſolemnitas in carcere inuenerit, dimittantur pro gaudio & veneratione tantæ feſtiuitatis.

9. Honorii Avg. ad Theodorum II. PP. 23.
Vt damnatos ab Epiſcopis clericos, & ab Eccleſia ſegregatos, curia ſibi vindicet.

10. Honorii Avg. ad Palladium PP. 25.
Vt clerici cum extraneis feminis non habitent: & ſacrarum virginum raptores deportatione plectantur.

11. Honorii Avg. ad Melitium PP. 28.
A quibus oneribus Eccleſiæ habeantur immunes.

12. Honorii Avg. ad Curtium PP. 31.
Aduerſus hæreticos & gentiles. & de vtrorumque ædificiis atque templis ad vſum publicum vindicandis.

13. Honorii Avg. ad * * * 35.
De confugientibus ad Eccleſias, vt quinquaginta paſſibus extra fores ſecuti ſint. & vt Epiſcopo carceres viſitanti liber aditus pateat.

14. Honorii Avg. ad Theodorum PP. 38.
De Epiſcopis in Africa vexatis. vt capitali ſententia deinceps in eos vindicetur, qui Eccleſiis, vel Epiſcopis, ac miniſtris iniuriam intulerint.

15. Honorii Avg. ad Melitium PP. 45.
Eos infamiæ notam ſubire, qui obiecta clericis crimina probare non poſſunt.

16. Honorii Avg. ad Theodorum PP. 49.
Lex quæ redemptos de captiuitate iubet aut reſtituere pretium, aut ſi pauperes ſunt, quinquennio redemptoribus ſuis obſequi.

17. Constantini Avgvsti. 54.
Lex de Theodoſiano, ſub Titulo xxvii. De Epiſcopali definitione.
18. Honorii Avg. ad Theodorum PP. 55.
Lex alia de Theodoſiano, ſub Titulo xxvii. De Epiſcopali definitione. & hoc valentior, quia omnibus poſterior.
19. Honorii Avg. ad Conſtantium Patricium. 56.
Qui libertum vel manumiſſum inquietat, capitali ſententia plectendus.
20. Valentiniani Avg. ad Virum PP. 57.
De accuſatione Epiſcopi, preſbyteri, vel diaconi. & quòd obnoxios cum illis ambulantes retinere non liceat.
21. Honorii Avg. *ad Hadrianum PP. Lex II. aduerſus Donatiſtas, multo quàm in vulgatis libris emendatior.* 59.

INDEX EPISTOLARVM Conciliorum Italiæ.

1. Concilii Aqvileiensis ad Gratianum Imperatorem. 67.
Ne aures præbeat Vrſicino, qui Romanam ſedem repetere moliebatur.
2. Conc. Aqvileiensis ad Theodoſium Imp. 72.
Vt Concilium Alexandriæ fieri iubeat propter Timotheum Epiſcopum, qui aliquorum diſſidiis vrgebatur.
3. Conc. Romani ad Gratianum & Valentinianum Impp. 78.
De damnatis è factione Vrſicini, qui Eccleſias

ſuas contra interdictum retinebant, vt Epiſcoporum iudicium ſubire & parere iubeantur.

RESCRIPTVM *Gratiani Aug. iuxta ſuperioris Epiſtolæ relationem, datum ad Aquilinum Vicarium Vrbis.* 90.

4. CONC. ITALIÆ ad Theodoſium Imp. 97.
Inter cetera damnatos ſcribit in Synodo fuiſſe, qui Apollinaris dogma inducere conabantur.

5. CONC. ITALIÆ ad Theodoſium Imp. 102.
De Epiſcopo Antiochiæ ſubrogato poſt mortem Meletij. & vt Nectarius Conſtantinopoli poſt Maximum ordinatus loco cedat, aut Romæ ſuper vtriuſque ordinatione Concilium habeatur.

INDEX EPISTOLARVM
Romanorum Pontificum.

BREVICVLVS *Hiſtoriæ Eutychianiſtarum, ſeu Geſta de nomine Acacij, cum Edicto ſententiæ Felicis Papæ in Acacium.* 111.

1. FELICIS III. EPISTOLA I. ad Zenonem Imp. 124.
Conqueritur de violatis ab eo Legatis, ſuadétque vt acquieſcat damnationi Petri Alexandrini & Acacij.

2. EPISTOLA II. ad clerum & plebem CP. 130.
Ne turbentur ob præuaricationem Legatorum. atque vt Acacij à ſede Apoſtolica damnati communionem deuitent.

3. EPISTOLA III. ad monachos CP. & Bithyniæ. 134.
Tutum Eccleſiæ Defenſorem præuaricationis cauſa fuiſſe damnatum. & quomodo ipſi in ſuos, qui Acacio adhæſerint, animaduertere debeant.

4. EPISTOLA IV. ad Zenonem Imp. 134.
Laudato eius ſtudio in ordinatione noui Epiſcopi, hortatur vt in Acacij Petríque nominum damnatione, de qua Epiſcopi Legati nihil ſibi mandatum reſponderant, cum Eccleſia Romana conſentiat.

5. EPIST. V. ad Flauitam Epiſcopum CP. 148.
Quòd Legatos eius à communione propterea ſuſpenderit, quia de Acacij Petríque nominibus nihil ſibi mandatum reſponderint. Hortatur vt & ipſe ab his recitandis abſtineat, & Zenoni id ipſum perſuadeat.

6. EPISTOLA VI. ad Thalaſium Archimandritam CP. 159.
Ne cum Eccleſia CP. vel illius Epiſcopo, ipſe aut monachi eius antè communicent, quàm à ſede Apoſtolica iuſſum fuerit.

7. EPIST. VII. ad Vetranionem Epiſcopũ. 162.
Diſcidij Eccleſiæ CP. cauſas exponens, hortatur vt Zenonem ad vnionem cum Romana inſtaurandam permoueat.

8. GELASII PAPÆ Tractatus aduerſus Græcos. 170.

9. EPISTOLA ad Epiſcopos Orientales. 189.
Quòd in Acacij aliorúmque damnatione Synodo noua opus non fuerit: & quòd Petrum Alexandrinum abſoluere Acacius ſine ſedis Apoſtolicæ auctoritate non potuerit. Tum de Epiſcopis catholicis ſede ſua ſine diſcuſſione deiectis.

10. VIGILII PAPÆ Encyclica ad vniuerſam Eccleſiam. 218.
Exponit cauſas ſeceſſus ſui ad S. Euphemiam, & quid ibi egerit cum Legatis Iuſtiniani. ſimúlque fidei ſuæ confeſſionem interſerit.

Summa Priuilegij.

CAutum eſt LVDOVICI XIII. Franciæ & Nauarræ regis priuilegio, ne quis in regno ipſius intra ſex proximos annos ab hac impreſſione numerandos, excudat, vendat, aut excudendum, vendendum curet Librum, qui inſcribitur *Appendix Codicis Theodoſiani*, &c. *cum Epiſtolis aliquot veterum Conciliorum & Pontificum Romanorum, nunc primùm editis opera Iacobi Sirmondi Presbyteri Societatis* IESV, præter Sebaſtianum Cramoiſy Bibliopolam Pariſienſem. Ne quis item ex regis ſubditis Librum eundem extra regni fines excudendum curet, vel alios, vbicumque fuerint, ad excudendum inſtiget, ſine conſenſu dicti Sebaſtiani, ſub pœna confiſcationis Librorum, & aliis contra delinquentes expreſſis in diplomate dato Pariſiis die 13. Ianuarij 1631.

Signatum RENOVARD.

APPENDIX

APPENDIX CODICIS THEODOSIANI.

Cum tribus iis, quæ in fine libri XVI. legebantur, quindecim alias diuerſorum principum conſtitutiones continens.

LEX I.

De confirmando etiam inter minores ætates iudicio Epiſcoporum: & teſtimonium vnius Epiſcopi accepto ferri.

IMP. CONSTANTINVS AVG. Ablauio Præfecto præt.

RELIGIONIS eſt clementiam noſtram ſciſcitari voluiſſe, quid de ſententiis Epiſcoporum vel antè moderatio noſtra cenſuerit, vel

A

nunc ſeruari cupiamus, Ablaui parens cariſſime. Itaque quia à nobis inſtrui voluiſti, olim prærogatæ legis ordinem ſalubri rurſus imperio propagamus. Sanximus namque, ſicut edicti noſtri forma declarat, ſententias Epiſcoporum quolibet genere latas, ſine aliqua ætatis diſcretione, inuiolatas ſemper incorruptáſque ſeruari. Scilicet vt pro ſanctis ſemper ac venerabilibus habeatur, quicquid Epiſcoporum fuerit ſententia terminatum. Siue itaque inter minores, ſiue inter maiores ab Epiſcopis fuerit iudicatum, apud vos qui iudiciorum ſummam tenetis, & apud ceteros omnes iudices, ad executionem volumus pertinere. Quicumque itaque litem habens, ſiue poſſeſſor, ſiue petitor erit, inter initia litis, vel decurſis temporum curriculis, ſiue cùm negotium perora-

tur, ſiue cùm iam cœperit promi ſententia, iudicium eligit ſacroſanctæ legis Antiſtitis, illicò ſine aliqua dubitatione, etiamſi alia pars refragatur, ad Epiſcopum cum ſermone litigantium dirigatur. Multa enim, quæ in iudicio captioſæ præſcriptionis vincula promi non patiuntur, inueſtigat & promit ſacroſanctæ religionis auctoritas. Omnes itaque cauſæ, quæ vel prætorio iure, vel ciuili tractantur, Epiſcoporum ſententiis terminatæ, perpetuo ſtabilitatis iure firmentur: nec liceat vlterius retractari negotium, quod Epiſcoporum ſententia deciderit. Teſtimonium etiam, ab vno licet Epiſcopo perhibitum, omnes iudices indubitanter accipiant: nec alius audiatur, cùm teſtimonium Epiſcopi à qualibet parte fuerit repromiſſum. Illud eſt enim veritatis auctoritate firmatum,

illud incorruptum, quod à ſacroſanсto homine conſcientia mentis inlibatæ protulerit. Hoc nos edicto ſalubri aliquando cenſuimus, hoc perpetua lege firmamus, malitioſa litium ſemina comprimentes: vt miſeri homines, longis ac pene perpetuis actionum laqueis implicati, ab improbis petitionibus, vel à cupiditate præpropera, maturo fine diſcedant. Quicquid itaque de ſententiis Epiſcoporum clementia noſtra cenſuerat, & iam hac ſumus lege complexi, grauitatem tuam, & ceteros, pro vtilitate omnium latum in perpetuum obſeruare conueniet. Data III. Nonas Maias, Conſtantinopoli.

II.

Epiſcopos iudicio Epiſcoporum damnatos centum milibus ciuitate, in qua fuerunt, debere excludi.

IMPPP. ARCADIVS, HONORIVS, & Theodoſius AAA. Hadriano Præfecto præt.

VT veneratio ſacerdotibus debetur innoxiis, ita & pœna moderata inquietis atque deiectis. Quemadmodum enim Deo ſeruientes, & diuini ſacerdotij integritate lucentes, non ſolùm vitam ſuam proprio præſtant ornamento, ſed etiam ſubiectæ plebis atque obedientis exemplo: ita ij, quorum indigniora ſunt ſub integritatis profeſſione peccata, ſi excluſi degradatíque ab Epiſcopis comprobentur, qui reſupinos ſpiritus aduerſùm definita retulerint, ſeparati ab his vrbibus, quas errore

proprio tenuerunt, & ſibi debent eſſe reperti & aliis conſtituta ablegatione terrori. Plurimos enim bonos faciunt, & veneratio optimorum ſacerdotum, & notabilis reprehenſio peſſimorum. Suggerentibus Epiſcopis didicimus, quoſdam ſacerdotes Chriſtianæ legis, quorum delicta cœtu Epiſcopali & deprehenſa fuerint, & eorum ſententia vindicata, in ſinu earum vrbium, in quibus talia commiſſa ſunt, permanere; & quærere turbas populi conuocare, turbatores quietis exiſtere, tumultus popularis auctores, innocentes ſe poſt iudicium dicere, plebem colligere, & velut adhuc Epiſcopos ſalutari, comitatum ſacrum petere, mereri mendaciis oracula & furtiua reſcripta. Sancimus itaque hac lege, vt * quicumque reſidentibus ſacerdotibus fuerit Epiſcopali loco detruſus & nomine,

* C. Th. De Epiſcopis L. 35.

ſi aliquid vel contra ſententiam, vel contra quietem moliri fuerit deprehenſus, rurſúſque ſacerdotium petere, à quo videtur excluſus, procul ab ea vrbe quam indignus infecit, ſecundum legem diuæ memoriæ Gratiani, centum milibus vitam agat. Sit ab eorum cœtibus ſeparatus, à quorum eſt ſocietate diſcretus, careat vrbe quam tenuit, ſegregetur à plebe, quam mentitus vitæ profeſſor infecit. Sit huiuſmodi perſonis tenore huius legis inlicitum ſacra noſtra adire ſecreta, & impetrare reſcripta. Omnia deiectis per culpam ſacerdotio perſonis quæ impetrata ſunt, infecta permaneant. Sciturіs his, quorum defenſione nituntur, abſque ſui reprehenſione non futurum, ſi his polliceantur ſuffragium, qui diuinum non videntur meruiſſe iudicium, Hadriane parens cariſſime at-

que amantiſſime. Hanc igitur legem ſublimis magnificentia tua cunctas per diœceſes ſibi creditas publicabit edictis, vt id quod pro quiete repertum, pro iudicij Epiſcopalis confirmatione conſtitutum, pro reprimendis culpis inuentum eſt, ab omnibus excolatur, à ſacerdotibus ſeruetur. Data pridie Nonas Februarias, Rauennæ. Stilicone II. Conſule.

III.

Non licere clericos in cauſis Eccleſiaſticis ad publicum pertrahere iudicium.

IMPPP. VALENTINIANVS, THEODOSIVS, & Arcadius AAA. ad Optatum Præfectum Auguſtalem.

GRauiter admodum mota eſt noſtra clementia, quædam ab his qui Epiſcoporum ſibi nomina vindicant perpetrata, & contra leges non

minus diuinas quàm humanas improba temeritate commiſſa. Vexatos etiam nonnullos orthodoxorum clericos, quorum ætas huic iniuriæ ac ſacerdotium repugnabat, flagitatos itineribus, quæſtionariis deditos: atque hæc omnia per eos commiſſa, qui ad tegumenta frontis ſacerdotij nominis titulos præferebant. Denique lectis in conſiſtorio precibus, quibus Epiſcopalis pietas aliquid poſtulans refragatur denegátque, idcirco continua lege ſancimus, nomen Epiſcoporum, vel eorum qui Eccleſiæ neceſſitatibus ſeruiunt, ne ad iudicia ſiue ordinariorum, ſiue extraordinariorum iudicum pertrahatur. Habent illi iudices ſuos, nec quicquam his publicis commune cum legibus: quantum ad cauſas tamen Eccleſiaſticas pertinet, quas decet Epiſcopali auctoritate decidi. Quibuſ-

cumque igitur mota fuerit quæſtio, quę ad Chriſtianam pertineat ſanctitatem, eos decebit ſub eo iudice litigare, qui præſul eſt in ſuis partibus omnium ſacerdotum, id eſt per Ægypti diœceſim, Optate cariſſime ac iucundiſſime. Quare laudabilis auctoritas tua, arbitrio temperato, quicquid negotiorum aliunde incidet terminabit, habituro pontificium ſacræ diſceptationis Timotheo Epiſcopo, quem ſibi omnes etiam ſuo iudicio prætulere. Eſt enim vir cum omnium ſacerdotum ſuſpectione venerandus, tum etiam noſtro iudicio iam probatus. Data pridie Nonas Februarias, Conſtantinopoli.

IV.

Non debere ſeruos à Iudæis circumcidi, nec inquietari Iudæos qui Chriſtiani fiunt.

IMP. CONSTANTINVS AVG. AD Felicem Præfectum præt.

IAm dudum quidem conſtitutionis noſtræ ſaluberrima ſanctio promulgata eſt, quam noſtræ repetitæ legis veneratione geminamus, ac volumus, vt * ſi quiſquam Iudæorum Chriſtianum mancipium, vel cuiuſlibet alterius ſectæ, mercatus circumcidere non perhorruerit, circumciſus quidem iſtius ſtatuti menſura libertatis compos effectus, eiuſdem priuilegiis potiatur: non fas Iudæo ſit, qui circumciderit, mancipium generis memorati, in obſequium ſeruitutis retinere. Illud enim hac eadem ſanctione præcipimus, vt * ſi quiſpiam

C.Th. Ne Chriſtianum mancip. L. 1.

C.Th. De Iudæis L. 5.

Iudæorum,reſerans ianuam vitæ perpetuæ, ſanctis ſe cultibus mancipauerit, & Chriſtianus eſſe delegerit,ne quid à Iudæis inquietudinis vel moleſtiæ patiatur. Quòd ſi ex Iudæo Chriſtianum factum aliquis Iudæorum iniuria putauerit eſſe pulſandũ, volumus iſtiuſmodi contumeliæ machinatorem, pro criminis qualitate commiſſi, pœnis vltricibus ſubiugari,Felix parens cariſſime. Quare diuinitatis affectu conuidimus ipſum in omni orbe Romano cunctos pro debita veneratione ſeruare: ac volumus,vt excellens ſublimitas tua, literis ſuis per diœceſim ſibi creditam commeantibus, iudices moneat inſtantiſſimè, huiuſcemodi debitam reuerentiam cuſtodiri. Data XII. Kalendas Nouembris. Propoſita VII. Idus Martias Chartagine. Nepotiano & Facundo Coſs.

V.

Collectitios eorum eſſe qui collegerint, aut pretij duplum numerari, & expenſas.

IMPP. HONORIVS ET THEODOSIVS Augg. ad Proiectum Conſularem.

INuerecunda arte defenditur, ſi hi ad conditionem vel originem repoſcuntur, quibus tempore famis, cùm in mortem penuria cogerentur, opitulari non potuit dominus aut patronus. Porrò autem iniquum eſt, ſi expenſis alterius ſeruatum hominem in lucem, quiſq; ſibi obnoxium quocumque titulo ſperans audeat vindicare. Itaque magnificentia tua, inſpecta ſerie de his qui per neceſſitatem aut comparati ſunt, aut fortaſſe collecti, in eorum dominium eos faciet perdurare: aut ſi ab aliquo flagitantur, enumerata duplici pecunia,

quæ data eſt pretij nomine, atque expenſarum habita ratione, ita demum ad vindicantis auctoritatem eos redire permittimus. ne ſit miſerum ita exhibuiſſe alimoniam morienti, vt ſeruatus in vitam poſtea commodis alterius in diſpendio alterius proſit. Data xv. Kalendas Iunias, Monaxio & Plenta vv. cc. Coss.

VI.

Non licere clericos iudicio litigare, & hæreticos debere de ciuitatibus proici. Chriſtianos non debere Iudæis ſeruire, nec Iudæos cauſas agere, vel militare.

IMP. THEODOSIVS, ET VALENTINIANVS Cæſar Amatio v. INL. Præfecto præt. Galliarum.

C. Th. De Epiſcopis &c. L. 47.

PRiuilegia Eccleſiarum, vel clericorum omnium, quæ ſæculo noſtro tyrannus inuiderat, prona deuotione reuocamus. Scilicet vt quicquid

à diuis principibus conſtitutum eſt, vel quę ſinguli quique Antiſtites impetrarunt, iugi ſolidata æternitate ſeruentur, nec cuiuſquam audeat titillare præſumptio. in quo nos nobis magis præſtitum confitemur. Clericos etiam, quos indiſcretim ad ſæculares iudices debere deduci infauſtus præſumptor edixerat, Epiſcopali audientiæ reſeruamus, his manentibus quæ circa eos ſanxit antiquitas. Fas enim non eſt, vt diuini muneris miniſtri temporalium poteſtatum ſubdantur arbitrio. Inluſtris itaq; auctoritas tua omni æuo manſura quæ iuſſimus, in prouinciarum miſſa notitiam, præcipiet etiam ſub pœna ſacrilegij cuſtodiri. ſpecialiter id inluſtribus comprehenſura præceptis, vt in omnibus circa Eccleſiaſtica priuilegia veterum principum ſtatuta ſeruentur. Diuerſos verò Epiſcopos, ne-

ſarium Pelagiani & Cæleſtiani dogmatis errorem ſequentes, per Patroclum ſacroſanctæ legis Antiſtitem prçcipimus cõueniri. Quos quia confidimus emendari, niſi intra viginti dies ex conuentionis tempore; intra quos deliberandi tribuimus facultatem, errata correxerint, ſeſéque catholicæ fidei reddiderint; Gallicanis regionibus expelli, atque in eorum loco ſacerdotium fidelius ſubrogari. quatinus præſentis erroris macula de populorum animis tergeatur; & futuræ bonum diſciplinæ iuſtioris inſtituatur. Sanè quia religioſos populos nullis decet ſuperſtitionibus deprauari,* Manichæos, omnéſque hæreticos, vel ſchiſmaticos, ſiue mathematicos, omnémque ſectam catholicis inimicam, ab ipſo aſpectu vrbium diuerſarum exterminari debere præcipimus, vt nec præſentiæ qui-

C. Th. De hæreticis l. 64.

dem

dem criminoſorum contagione fœdentur. Iudæis quoque, vel paganis, cauſas agendi vel militandi licentiam denegamus. Quibus Chriſtianæ legis nolumus ſeruire perſonas, ne occaſione dominij ſectam venerandæ religionis immutent. Omnes igitur perſonas erroris infauſti iubemus excludi, niſi his emendatio matura ſubuenerit. Data VII. Idus Iulias, Aquileiæ. Coss. Theodoſio Auguſto XI. & Valentiniano Cæſare.

VII.

Vt exceptis quinque ſolitis criminibus, aliorum omnium rei carceris cuſtodia propter Paſchalem ſolennitatem liberentur.

IMPPP. VALENTINIANVS, THEODOSIVS, & Arcadius AAA. ad Eutropium Præfectum præt.

PLacida beneficia lenitatis, Dei omnipotentis arbitrio com-

moti, pro felicitate ſæculi publicamus: vt illos, quos imminentis ſupplicij terror exagitat, inſperatæ miſerationis indultio, ſecuritati perpetuę reſtitutos, ad communis vitę gaudia, depulſa culparum acerbitate, perducat: vt nouæ reparationis luce perfuſi, melioris vitę teneant nouitatem. Ideo denique pro feſtiuitate Paſchali, quam communi & præcelſa profeſſione veneramur, noxas remittimus: vt ij quos manſuetudinis noſtræ indulgentia liberauit, melioris inſtituti præcepta ſectantes, nihil periculoſum audeant perpetrare, Eutropi parens cariſſime atque amantiſſime, Exceptis his, quos quinq; immanitas criminum minimè patitur relaxare, ceteros carceris cuſtodia liberatos ſtatui priſtino reſtituat, vt communi traditi libertati conceſſæ ſecuritatis gratia perfruantur.

VIII.

Vt præter quinque capitalia crimina, omnes rei, quos Paſchalis ſolennitas in carcere inuenerit, dimittantur pro gaudio & veneratione tantæ feſtiuitatis.

IMPPP. VALENTINIANVS, THEODOSIVS, & Arcadius AAA. Antiochino.

STudiis noſtræ ſerenitatis, quibus etiam pręter conſuetudinem ſtatutæ atque annuæ lenitatis, ad propagandas ex more indulgentias naturali beneficio ſemper animamur, deſideratum bonis mentibus tempus adhæret. Neque enim aliâs magis talibus beneficiis imperatoriam decet æquare pietatem, quàm cùm toto penitus orbe terrarum ſacer dies feſtiua ſolennitate reparatur. Et nos quidem, præter hanc velut indictam, & maioribus traditam, pro religionis obſeruatione clementiam, liberandis pene

omnibus, quos legum ſeueritas ſtrinxerit, effuſa penitus humanitate, opera ſacra mentis exſerimus. Quin per omne hoc quod inter venerandos & celebres dies medium fluit tempus, catenis leuamus, exilio ſoluimus, à metallo abſtrahimus, deportationibus liberamus. cùm ſatis conſtet nullum propè diem eſſe, quo non aliquid clemens ſanctúmq; iubeamus. cenſentes nos etiam damnum quoddam horarum pati, ſi qui liberetur nullus occurrerit. Ex quo apparet, properatò nos ſemper arripere iſtam neceſſariam exſoluendis, quatenus tamen iuſta humanitas patitur, legibus ſanctimoniam. quámque continuamus omnibus temporum metis, eſſe voluntariam. Neque enim conuenit, inter feſtiuas ceremonias, & venerabiles ſacri temporis ritus, ſtrepere infelicium diſſonas voces, trahi ad

communem miſericordiam horrentes paſſis feraliter crinibus reos, audiri tractos ex imo pectore gemitus. cùm vtique bene ſibimet ſacra & læta conueniant, & non deceat inter ſerena votorum, ac dicatas æterno numini pias voces, aliquid triſte ſentire, audire, conſpicere. Vnde notam beneficiis noſtris non ſupprimimus lenitatem. Aperimus quinetiam carcerem, vincula deponimus, impexos tenebroſæ pædore cuſtodiæ crines decenter amouemus. eripimus omnes feralibus pœnis, præter eos, quibus pro magnitudine ſcelerum non decet ſubueniri. Habeant illa generalibus excepta indulgentiis crimina ſuum fatum, vt competens maiorum ſcelerum reos exitus teneat. Nullius nos manibus in abſoluendis iniuriam faciemus homicidis: nullius inultos toros remiſſo adulteriorum ac talium

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

ſcelerum ſupplicio deſeremus: cauſam quæ latè tenditur maieſtatis integram reſeruamus. non aliquos in aſtra peccantes, non venenarios aut magos, non falſæ monetæ reos abſoluendorum felicitati cõnectimus. Si quidem digni non ſunt feſtiuæ lucis vſura, à quibus grauiora commiſſa ſunt, quàm prudens ſolet liberare clementia. Et ne diutius in hac criminum ſerie latior verſetur oratio, exceptis ſolitis quinque criminibus, alios relaxamus, Antiochine cariſſime ac iucundiſſime. Quocirca ſpectabilitas tua noſtræ manſuetudinis ſcita quantocius iubebit impleri, vt velocius læta propagentur, atque in communi omnium celebritate ſuſpendi quicumque merentur abſolui. Data x. Kalendas Maias Conſtantinopoli. Honorio nobiliſſimo puero, & Euodio Coss.

IX.

Vt damnatos ab Epiſcopis clericos, & ab Eccleſia ſegregatos, curia ſibi vindicet.

IMPP. ARCADIVS ET HONORIVS AVGG. Theodoro II. Præf. prætorij,

VTinam quidem hi tantùm clericorum nomen inducerent, quorum in deteriorem partem relabi vita non poſſit. Eſſet lætitia communis, & facilè pios ritus cultúſque diuinos veneratio humana ſequeretur. Sed facilè vitia ſubripiunt, vt illuc etiam error inrepat, vbi eſſe niſi pura non poſſunt. Et ſi cenſura iudicij ſacerdotalis in ſpecula prouideat, vt inter bonos non ſint qui boni eſſe non poſſunt: ne tamen crimina deprehenſa luxurient, & ſit libera peccantibus pertinacia, placet vt * quemcumque clericum indignum officio C.Th.De Epiſcopis &c.L.39.

ſuo Epiſcopus iudicauerit, & ab Eccleſiæ miniſterio ſegregauerit, aut ſi qui profeſſum ſacræ religionis obſequium ſponte dereliquerit, continuò eum curia ſibi vindicet, vt liber illi vltra ad Eccleſiam recurſus eſſe non poſſit, & pro hominum qualitate, vel quantitate patrimonij, vel ordini ſuo, vel collegio ciuitatis adiungat. modò vt quibuſcumque apti erunt publicis neceſſitatibus obligentur, ita vt conludio quoque locus non ſit. Vt per ſingulos binæ libræ auri inferendæ ærario noſtro à decem primis curialibus exigantur, ſi alicui inlicitam conhibentiam & conludia fœda præſtiterint. Omníſque hominibus improbiſſimis ab omnibus officiis militiæ aditus obſtruatur. Nuſquam enim fidi eſſe poſſunt, quos infideles Deo ſummo Eccleſia refutauerit, Theodore parens cariſſime atque

amantiſſime. Quod inluſtris magnificentia tua in omnium notitiam datis ad ſingularum iudices prouinciarum literis faciet peruenire, vt vniuerſis id propoſita ſolenniter edicta declarent. Data v. Kalendas Decembris, Rauennæ. Baſſo & Philippo vv. cc. CONSS.

X.

Vt clerici cum extraneis feminis non habitent: & ſacrarum virginum raptores deportatione plectantur.

IMPP. HONORIVS ET THEODOSIVS AA. Palladio Præfecto præt.

RElígioſi ſacerdotis fida ſuggeſtio exigit probabilem ſæculo diſciplinam. Agit enim bonis moribus, ne clerici ſacris miniſteriis ſeruientes feminis iungantur externis, quas decolore conſortio ſororiæ ap-

pellationis excuſant. Credimus quidem hanc deuotis mentibus Dei ineſſe reuerentiam, vt diuerſorij huius habitaculum conſcientia prauæ perſuaſionis ignoret. Sed hac ſocietate, ſeu amicitia non penetret, fama contaminat, dátq; ſiniſtris rumoribus locum alterni ſexus adiunctio, cùm foris poſitos, ac publico iure viuentes, ad inlecebram criminis trahit obſcenæ ſuſpicionis exemplum. Quæ cùm ita ſint, inluſtris & præcelſa magnificentia tua præſentis oraculi ſanctionem propoſitis vbique diuulget edictis, vt * nouerint cuncti, qui cuiuſcumque gradus ſacerdotio fulciuntur, vel clericatus honore cenſentur, extranearum ſibi mulierum interdicta conſortia. hac ſibi tantùm facultate conceſſa, vt matres, filias, atque germanas, intra domorum ſuarum ſepta contineant. In his enim

C.Th. De Epiſcopis, &c. L. 44

nihil ſcæui criminis æſtimari fœdus naturale permittit. Illas etiam non relinqui caſtitatis hortatur affectio, quæ ante ſacerdotium maritorum legitimum meruere coniugium. Neque enim clericis incompetenter adiunctæ ſunt, quæ dignos ſacerdotio ſui conuerſatione fecerunt. Illam verò deſiderij partem legum quoque præeuntium ſcita ſolidarũt, vt * quiſquis dedicatam Deo virginem prodigus ſui raptor ambierit, publicatis bonis deportatione plectatur: cunctis accuſatiouis huius licentia abſque metu delationis indulta. Neque enim exigi conuenit proditorem, quem pro pudicitia religionis inuitat humanitas. Data VIII. Idus Maias Rauennæ D. N. Theodoſio Aug. IX. & Conſtantio III. V. C. CONSS.

* C.Th. De raptu vel matrim. ſanctim. virg.

XI.

A quibus oneribus Eccleſiæ habeantur immunes.

IMPP. HONORIVS ET THEODOSIVS Augg. Melitio Præf. prætorij.

REctè clementiam noſtram, ſacroſanctæ religionis obſequiis deuotis adſiduitatibus ſeruientem, ad confirmationem priuilegiorum quæ Eccleſiis dicauit vetuſtas, magnificentiæ tuæ ſuggeſtio religioſa commonuit: vt temerariorum hominum conatibus penitus oppreſſis, quibus ſtudium eſt Chriſtianam innocentiam ſemper appetere, eam noſtri formam ſanciamus arbitrij, cui deinceps nullus impunè refragator exiſtat. * Placet igitur, rationabilis conſilij tenore perpenſo, quoniam remedia confuſa nequiſſimis auſibus

C.Th. De Epiſcopis &c. L. 40.

viam relinquunt, diſtricta moderatione præſcribere à quibus ſpecialiter neceſſitatibus Eccleſiæ vrbium ſingularum habeantur immunes. Primò quippe illius vſurpationis contumelia depellenda eſt, ne prædia vſibus cæleſtium ſecretorum dicata ſordidorum munerum faſce vexentur. Nulla iugationem talium priuilegiorum ſorte gratulantem muniendi itineris conſtringat iniuria. nihil extraordinarium ab hac vel ſuperindictitium flagitetur: nulla pontium reſtauratio, nulla tranſlationum ſollicitudo gignatur. Non aurum ceteráque talia poſcantur. Poſtremò nihil, quod præter canonicam inlationem aduentitiæ neceſſitatis ſarcina repentina depopoſcerit, eius functionibus adſcribatur. Vacent Eccleſiæ ſolis, quibus bene conſciæ ſunt, diuinæ prædicationis officiis. cuncta in ora-

tionibus celebrandis horarum omnium momenta conſumant. Gaudeant noſtra in perpetuum liberalitate munitæ; quarum nos erga cultum pietatis æterna deuotione gaudemus. Quapropter ſublimis magnificentia tua, religioſis motibus in huiuſcemodi negotio nobiſcum decenter adcincta, oraculi præſentis atque in omne æuum perpeti firmitate duraturi ſerie comperta, roboratis omnibus quæ ſacroſanctæ venerationis intuitu huiuſce ſanctionis auctoritate præſcribimus, prouinciarum iudices ſcriptis currentibus admonebit, quo euidenter agnoſcant vniuerſos, qui deinceps temerariæ præſumptionis adniſu in iniuriam Eccleſiarum noſtríque præcepti aliquid fortáſſe tentauerint, ſeueriſſima interminatione quatiendos. ita vt in talibus deprehenſi, contumacia feruente

peccati, poſt debitæ vltionis acrimoniam, quæ erga ſacrilegos iure promenda eſt, exilio perpetuæ deportationis vtantur. Data VIII. Kalendas Iulias, Rauennæ. DD. NN. Honorio IX. & Theodoſio Aug. IV. Coſs.

XII.

Aduerſus hæreticos, & gentiles. & de vtrorumque ædificiis atque templis ad vſum publicum vindicandis.

IMPP. HONORIVS ET THEODOSIVS Augg. Curtio Præf. prætorij.

PRofanos hæreticorum ſpiritus, ſuperſtitionémq; gentilium, vel ſola quidem religioſorum virorum ſacerdotum Dei in obſeruandis ſollicitudo criminibus, ſedulitas in monendo, auctoritas in docendo, emendare debuerat. Nec noſtrarum tamen legum ſcita ceſſarunt, quæ in Dei

omnipotentis cultum, pœnæ etiam terrore propoſito, reducerent deuiantes, ignaros quoque in miniſteria diuina formarent. Sed nimirum ipſa vis mali, humana pariter ac diuina permiſcens, deceptos pleroſque perſuaſionibus prauis, tam in præſens, quàm in futurum impellit exitium: & Deo ſimul ac nobis perdit infelicium vitas, quas & hîc legibus dedit, & illic cogit ferre iudicium. Compulſi igitur Donatiſtarum pertinacia, furore gentilium, quæ quidem mala deſidia iudicum, conhibentia officiorum, ordinum contemptus accendit, neceſſarium putamus iterare quæ iuſſimus. Quapropter * omnia quæ in Donatiſtas, qui & Monteſes vocantur, Manichæos, ſiue Priſcillianitas, vel in gentiles, à nobis generalium legum auctoritate decreta ſunt, non ſolùm manere decernimus,

C.Th. De hæreticis l. 43.

verùm

verùm in executionem pleniſſimam effectúmque deduci. Ita vt ædificia quoque, vel horum, vel cælicolarum etiam, qui neſcio cuius dogmatis noui conuentus habent, Eccleſiis vindicentur. Pœna verò lege propoſita velut conuictos tenere debebit eos, qui Donatiſtas ſe confeſſi fuerint, vel catholicorum ſacerdotum ſcæuæ religionis obtentu communionem refugerint, quamuis Chriſtianos ſe eſſe ſimulent. Iam verò * templorum detrahantur annonæ, & rem annonariam iuuent expenſis deuotiſſimorum militum profuturę. Simulacra, ſi qua etiam nunc in templis faniſque conſiſtunt, & quæ aliquem ritum vel acceperunt, vel accipiunt paganorum, ſuis ſedibus reuellantur, cùm hoc repetita ſciamus ſæpius ſanctione decretum. Ædificia ipſa templorum, quæ in ciuitatibus,

C. Th. De paganis &c. L. 19.

vel oppidis, vel extra oppida ſunt, ad vſum publicum vindicentur. aræ locis omnibus deſtruantur, omniáque templa in poſſeſſionibus noſtris ad vſus adcommodos transferantur, domini deſtruere cogantur. Non liceat omnino in honorem ſacrilegi ritus funeſtioribus locis exigere conuiuia, vel quicquam ſolennitatis agitari. Epiſcopis quoque locorum hæc ipſa prohibendi Eccleſiaſticæ manus tribuimus facultatem. Nam & agentum in rebus executionem, Maximi, Æliani, Eutychi, vt ea quæ generalibus legibus contra Donatiſtas, Manichæos, atque huiuſmōdi hæreticos, vel gentiles ſtatuta ſunt impleantur, indulſimus. Qui tamen ſcient in omnibus modum ſtatutorum eſſe ſeruandum, vt ea quæ contra vetitum videntur eſſe commiſſa, mox Iudicibus iuxta vim legum de-

ſerant vindicanda. Quos quidem viginti librarum auri pœna ſtatutæ dudum multæ conſtringet, pari multa officiis ordinibúſque propoſita, ſi hæc quæ ſtatuimus eorum fuerint diſſimulatione neglecta, Curti parens cariſſime atque amantiſſime. Quod ad continendos hominum mores religionémque prouiſum, & ad rectores prouinciarum ſublimis magnificentia tua faciet peruenire, & digno per omnes iubebit vigore ſeruari. Data VIII. Kalendas Decembris, Romę. Propoſita Carthagine in foro, ſub programmate Porfyri Proconſulis, Nonis Iuniis. Baſſo & Philippo vv. cc. Conss.

XIII.

De confugientibus ad Eccleſias, vt quinquaginta paſſibus extra fores ſecuri ſint. Et vt Epiſcopo carceres viſitanti liber aditus pateat.

IMPP. HONORIVS ET THEODOSIVS Pij Augg. * *

COnuenit noſtris præſcita temporibus vt iuſtitiam inflectat humanitas. Nam cùm plerique vim fortunæ ſæuientis aufugerint, atque Eccleſiaſticæ defenſionis munimen elegerint, patiuntur incluſi non minorem quàm vitauere cuſtodiam. Nullis enim temporibus in luce veſtibuli eis aperitur egreſſus. Atque ideo quinquaginta paſſibus vltra baſilicæ fores Eccleſiaſticæ venerationis ſanctitas inhærebit. Ex quo loco quiſquis tenuerit exeuntem, ſacrile-

gij crimen incurrat. Nihil enim confugientibus miſerationis impenditur, ſi aura liberior negatur afflictis. Eam quoque ſacerdoti concedimus facultatem, vt carceris ope miſerationis aulas introeat, medicetur ægros, alat pauperes, conſoletur inſontes: & cùm ſingulorum cauſas cognouerit, interuentiones ſuas apud iudicem competentem ſuo iure moderetur. Scimus enim, ídque crebris aditionibus ſupplicantum, frequenter ideo pleroſque in cuſtodia detrudi, vt adeundi iudicis libertate priuentur: & cùm ſemel cœperit humilior perſona pati cuſtodiam, antequam cauſa ſciatur, iniuriæ pœnam ſuſtinere compellitur. Confeſtim duas auri libras fiſco noſtro contumax ſoluet officium, ſi ſacerdotem negotia tam ſancta curantem ianitor feralis excluſerit. Data XI. Kalendas Decem-

bres, Rauennæ. Monaxio & Plenta vv. cc. Conſulibus.

XIV.

De Epiſcopis in Africa vexatis. ut capitali ſententia deinceps in eos vindicetur, qui Eccleſiis, vel Epiſcopis ac miniſtris, iniuriam intulerint.

IMPP. HONORIVS ET THEODOSIVS Augg. Theodoro viro inl. Præfecto prætorij.

DVbium non eſt conhibentia iudicum fieri, & culpabili diſſimulatione inultum relinqui, quod ad turbandam quietem publicam, in contemptum Chriſtianæ religionis, quam debito cultu veneramur, ſub publica teſtificatione commiſſum addiſcimus, & pariter non punitum. Vicina peccato in iudice diſſimulatio eſt, quem ignoratio commiſſi cri-

minis non defendit. Per prouinciam Africam tantum quorumdam temeritati licuiſſe comperimus, vt Chriſtianæ legis Antiſtites, de propriis domibus raptos, vel quod eſt atrocius, de Eccleſiæ catholicæ penetralibus protractos, cruciatibus diuerſis afficerent: alios ad ſolam diuini cultus iniuriam, auulſa capillorum parte fœdatos, vel alio iniuriæ genere deformatos, concurrentium ſpeculis exhiberent. vt eſſet circa eos venia grauior, quorum ſaluti cõtemptus ignouerat. Tanti ſceleris nefas, & immane flagitium, nunquam antè compertum, Africanorum iudicum auctoritas, nec creditæ ſibi poteſtatis iure perſequitur, nec debita cura referendi in noſtram facit notitiam peruenire. Ignorari ab his potuiſſe non credimus, quod commiſſum in ciuitatibus publicè memoratur: quod iugi & ma-

giſtratuum & ordinum cura, ſtationarij apparitoris ſollicitudo, quæ miniſtra eſt, nuntiorúmque indicium, abſentiæ exhibet poteſtatum. Licet enim inſinuare leuia, grauiora reticere, non tacuiſſe quod propriis innoteſcere rectoribus per alterum formidarent, niſi intelligerent nolle iudicem vindicare. Expectandum fuit inſtitutis accuſationibus, contra profeſſionis propriæ ſanctitatem, vt Epiſcopus ſuas perſequeretur iniurias, & reorum nece depoſcerent vltionem, quos inuitos decet vindicari. Deducitur in hanc neceſſitatem veniæ perſuaſor alienæ, præceptor indulgentiæ, vt de ſe non ipſe tractaſſe videatur, quod & petenti alius non negaret, aut præceptis obſecuturus ſacerdotij criminoſorum impunitati ſubiaceat. Epiſcopos, & alios Eccleſiæ catholicæ miniſtros, niſi vigor po-

teſtatum & fides iudicum laudabili auctoritate tueatur, erunt addicti audaciæ peſſimorum. Quapropter iubemus, vt eos qui talia commiſiſſe dicuntur, diuerſorum per Africam iudicum ſine innocentum læſione requirat auctoritas, ac proprio exhibitos examini, ſi conuinci manifeſta probatione cognouerit, cuiuſlibet dignitatis & honoris reos probatos, aut metallo tradat, aut pœnam deportationis ſubire compellat, facultatibus eorum fiſco noſtro ſociatis. vt habeant vitam ſibi clementiæ noſtræ more conceſſam, quæ ſimilibus non donabitur tempore futuro criminibus. Siquidem præſentis legis æternitate cunctis obſeruãdum conſtituimus, Theodore parens cariſſime atque amantiſſime, quod inluſtris magnificentiæ tuæ prælatum literis, proponendum edictis, in om-

nium volumus notitiam peruenire, C. Th. De Epiſcopis &c. L. 31. vt * ſi quiſquam in hoc genus ſacrilegij proruperit, vt in Eccleſias catholicas inruens, ſacerdotibus & miniſtris, vel ipſi cultui locóque, aliquid importet iniuriæ, quod geretur literis ordinum, magiſtratuum, & curatoris, & notariis apparitorum, quos ſtationarios appellant, deferatur in notitiam poteſtatum. ita vt vocabula eorum, qui agnoſci potuerint, declarentur. & ſi per multitudinem commiſſum dicitur, ſi non omnes, poſſunt tamen aliquanti cognoſci, quorum confeſſione ſociorum nomina publicentur. Atque ita prouinciæ moderator, ſacerdotum & catholicæ miniſtrorum, loci quoque ipſius & diuini cultus iniuriam, capitali in conuictos vel confeſſos reos ſententia nouerit vindicandam. Nec expectet vt Epiſcopus iniuriæ propriæ vl-

tionem depoſcat, cui ſacerdotij ſanctitas ignoſcendi ſolam gloriam derelinquit. Sítque cunctis non ſolùm liberum, ſed etiam laudabile, factas ſacerdotibus vel miniſtris atroces iniurias, velut crimen publicum perſequi, ac de talibus reis vltionem mereri. vt hac ſaltem ratione, quod agi aduerſum ſe per Epiſcopum non poſſe confidit, ex aliorum accuſationibus malorum audacia pertimeſcat. Et ſi multitudo violenta ciuilis apparitionis exſecutione, & adminiculo ordinum poſſeſſorúmue, non potuerit præſentari, quod ſe armis, aut locorum difficultate tueantur, Iudices Africani armatæ apparitionis præſidium, datis ad virum ſpectabilem Comitem Africæ literis, prælato legis iſtius tenore depoſcent, vt rei talium criminum non euadant. Et * ne Donatiſtæ, vel ceterorum vanitas hæ- C. Th. De hæreticis L. 46.

reticorum, aliorúmue eorum, quibus catholicæ communionis cultus non poteſt perſuaderi, Iudæi, atque gentiles, quos vulgo paganos appellant, arbitrentur legum antè aduerſum ſe datarum conſtituta tepuiſſe, nouerint iudices vniuerſi præceptis earum fideli deuotione parendum, & inter pręcipua curarum quicquid aduerſus eos decreuimus exequendum. Si quiſquam iudicum peccato conhibentię, diſſimulandi arte, exſecutionem præſentis legis omiſerit, amiſſa dignitate grauiorem motum ſe noſtrę clementiæ ſubiturum. officium quoq; ſuum, quòd ſaluti propriæ contempta ſuggeſtione defuerit, punitis tribus primatibus, condemnationi viginti librarum auri ſubdédum. ordinis quoque viri, ſi in propriis ciuitatibus vel territoriis commiſſum tale aliquid ſiluerint gratia obnoxiorum, depor-

tationis pœnam,& propriarum amiſſionem facultatum ſe nouerint ſubituros. Data XVIII. Kalendas Februar. DD.NN. Honorio IX.& Theodoſio V. Coss. Rauennæ.

XV.

Eos infamiæ notam ſubire, qui obiecta clericis crimina probare non poſſunt.

IMPP. HONORIVS ET THEODOSIVS ad Melitium virum inluſtrem Præfectum prætorij.

NOn caſſum veterum prudentia conſtituit, quod adpetitam innocentiam ſolaretur, & purgatis reperit vltionem, ne libera calumniantis intentio inſontes affligeret. Terret quidem reum propoſita pœna criminibus: ſed facit accuſatorem vindictę contemplatio cautiorem. ne quiſquam ſolis aliquando inimicitiarum

ſtimulis incitatus ingerat non probanda iudicibus. Quæ fori æquitas, reſponſis veterum & legum noſtrarum æternitate ſolidata, cunctis eſt delata perſonis, debet clericis nunc prodeſſe, quos non niſi apud Epiſcopos conuenit accuſari. Quibus nihil conuenit habere commune: ne cultus venerabilis ſacerdos, & Chriſtianæ legi dicatus miniſter, quibus intuitu religionis maior quàm ceteris talibus reuerentia deferenda eſt, ſecuro calumniantis arbitrio, cuiuſlibet criminis nondum probata obiectione maculetur: & talibus perſonis, quibus dignum eſt detuliſſe pro merito, peccatum iniuria fieri & ſine vltione inlicitè patiamur. Quapropter placituræ omnibus legis æternitate ſancimus, vt * ſi Epiſcopus, vel presbyter, diaconus, & quicumque inferioris loci Chriſtianæ legis miniſter, apud Epi-

C. Th. De Epiſcopis L. 41.

ſcopos, ſiquidem alibi non oportet, à qualibet perſona fuerit accuſatus, ſiue ille ſublimis vir honoris, ſiue cuiuſlibet alterius dignitatis, qui hoc genus miſerandæ intētionis arripiat, vt homo peccatis aliquibus vel criminibus pollutus, mentiendo probatos obſequio, vel locum tenentes ſacerdotij, vel diuinis ſeruientes myſteriis dilaceret, nouerit docenda probationibus, monſtranda documentis ſe debere deferre. In qua ſi eſt culpa miniſter religionis, vitæ ſuæ pollutione remouendus, ſacris non poteſt intereſſe ſecretis. At ſi huius eſt veſaniæ, quæ nullis fulta probationibus compoſita criminatione talium virorum adpetiſſe propoſitum videatur. ſi quis igitur circa huiuſmodi perſonas non probanda detulerit, auctoritate huius ſanctionis intelligat ſe iacturæ famæ propriæ ſubiacere: vt damno pudo-

ris, exiſtimationíſque diſpendio, diſcat ſibi alienæ verecundiæ impune inſidiari ſaltim de cetero non licere. Nam ſicut Epiſcopos, presbyteros, diaconos, ceteróſque, ſi his obiecta comprobari potuerint, maculatos ab Eccleſia venerabili æquum eſt remoueri, vt contempti poſt hæc, & miſeræ humilitatis inclinati deſpectu, iniuriarum non habeant actionem: ita ſimilis videri debet iuſtitiæ, quod appetitæ innocentiæ moderatam deferri iuſſimus vltionem. Ideóque huiuſmodi duntaxat cauſas Epiſcopi ſub teſtificatione multorum actis audire debebunt. Data Idibus Decembris, Rauennæ. Honorio IX. & Theodoſio V. Auguſtis Coſs.

XVI.

XVI.

Lex quæ redemptos de captiuitate iubet aut reſtituere pretium, aut ſi pauperes ſunt, quinquennio redemptoribus ſuis obſequi.

IMP. HONORIVS AD THEODORVM V. INL. Præf. prætorij.

PVnitis auctoribus mali publici, læſorum quidem dolori dedimus vltionem: ſed prouincialibus noſtris libertatis reſtituendæ feſtinatione ſentimus vno eodémque tempore armis & legibus conſulendum. Hinc denique bellorum curis mixta ratio, & ſalubris conſtitutio admonuit faciendum, vt * diuerſarum homines prouinciarum, cuiuſlibet ſexus, conditionis, ætatis, quos barbaricę feritatis diſcurſus captiua neceſſitate tranſduxerat, inuitos nemo retineat: ſed ad

C. Th. De poſtliminio. L. 1.

propria redire cupientibus libera ſit facultas. Quibus ſi quicquã in vſum recuperandarum virium, veſtium vel alimoniæ dicatur impenſum, humanitati ſit prǽſtitum: nec maculet boni facti gloriam auara victualis ſumptus repetitio, cùm forſitan alimoniæ iſtius mercedes operarum reddiderit compenſatio. Quod in examen venire non patimur, ne ad propria redire cupientes indecoris contentionibus retardentur. Exceptis his, quos quis barbaris vendentibus emiſſe docebitur, à quibus ſtatus ſui pretium, propter vtilitatem publicam, emptoribus æquum eſt redhiberi: ne ingentis damni conſideratio in tali neceſſitate poſitis negari faciat emptionem; & inueniamur quorum libertati conſuli voluimus, ſaluti potiùs obfuiſſe. Hos decet aut datum pro ſe pretium emptoribus reſtituere, aut labore, ob-

ſequio, vel opere quinquennij, vicem referre beneficij, habituros incolumem, ſi in ea nati ſunt, libertatem. Nec honeſtas emptoribus quinquennij tempus, ad compenſationem maioris forſitan pretij datum, ingemiſcat exiguum: quia humanæ vitæ fragilitas fortè intra metas poteſt tẽporis conſtituti deficere, nec ad legis beneficium peruenire. Credant ſaltem perditum caſibus, quod humanitate detulerint: licet humana miſericordia, Deo iudice, quod alteri tribuit ſibi præſtet. Quapropter ſeruata definitione legis, cuius moderationem placere non dubium eſt, reddantur ſedibus propriis, quibus iure poſtliminij, & veterum reſponſis prudentium, incolumia cũcta ſeruata ſunt. Quam ſanctionem adeo volumus cuſtodiri, vt ſi quiſquam temeritate ſacrilega præceptis fuerit conatus obſiſtere,

actor, & conductor, procuratórque, qui ad tuendam abſentis domini poſ-ſeſſionem eſſe detegitur, dari ſe metallo, aut pœnam deportationis non ambigat ſubiturum. Si verò poſſeſ-ſionis dominus contra manſuetudinis noſtræ ſalubre conſtitutum venire tentauerit, rem ſuam fiſco nouerit vindicandam, ſéque per Rectoris prouincię ſententiam deportandum. Et vt facilis executio proueniat imperatis, Chriſtianæ ſacerdotes, vicinorum & proximorum locorum Eccleſias retinentes, quorum moribus congruit effectus talium præceptorum, curiales quoque proximarum ciuitatum placuit admoneri, vt emergentibus talium neceſſitatum cauſis adeant Iudices legis noſtræ auxilium petituri. Et ne quis contumaciæ ſuæ culpam præcepti ignoratione tueatur, Theodore parens cariſſime at-

que amantiſſime, inluſtris magnificentia tua legis tenorem, literis ſuis edictíſque propoſitis, ad omnium Iudicum & prouincialium notitiam faciet peruenire. ita vt nouerint Rectores vniuerſi, decem libras auri à ſe, & tantumdem ponderis à ſuis apparitoribus exigendum, ſi quod pręceptum eſt in gratiam cuiuſquam neglectum eſſe doceatur: cùm ſaluberrimæ ſanctionis executionem deferri ab omnibus quidem, ſed Iudicum maximè & officiorum cura obſequióque iubemus. Data III. Nonas Decembris Rauennæ, Baſſo & Philippo vv. cc. CONSS. Accepta XVI. Kalendas Ianuarias.

XVII.

Lex de Theodoſiano, ſub Titulo XXVII.
De Epiſcopali definitione.

IMP. CONSTANTINVS AVG.

IVdex pro ſua ſollicitudine obſeruare debebit, vt ſi ad Epiſcopale iudicium prouocetur, ſilentium accommodetur: & ſi quis ad legem Chriſtianam negotium trāsferre voluerit, & illud iudicium obſeruare, audiatur. etiamſi negotium apud iudicem ſit inchoatum. & pro ſanctis habeatur quicquid ab his fuerit iudicatum. Ita tamen, ne vſurpetur in eo, vt vnus ex litigantibus pergat ad ſupradictum auditorium, & arbitrium ſuum enuntiet. Iudex enim præſentis cauſæ integrè habere debet arbitrium, vt omnibus accepto latis pro-

nuntiet. Data IX. Kalendas Iulias Conſtantinopoli. Licinio Aug. & Criſpo Cæſare CONSS.

XVIII.

Lex alia de Theodoſiano, ſub Titulo XXVII. *De Epiſcopali definitione, & hoc validior, quia omnibus poſterior.*

IMPPP. ARCADIVS, HONORIVS, ET Theodoſius AAA. Theodoro PP.

EPiſcopale iudicium ratum ſit omnibus, qui ſe audiri à ſacerdotibus adquieuerint. Cùm enim poſſent priuati inter cõſentientes etiam iudice neſciente audire, his licere id patimur, quos neceſſariò veneramur: eámque illorum iudicationi adhibendam eſſe reuerentiam, quam veſtris deferri neceſſe eſt poteſtatibus, à quibus non licet prouocare. Per publicum quoque officium, ne ſit caſſa

L. 8. Cod. De Epiſcopali audientia.

cognitio, definitioni executio tribuatur. Data Idibus Decembris, Baſſo & Philippo CONSS.

Hucuſque codex Eccleſiæ Lugdunenſis. reliqua partim ex Pithœano, partim ex Corbeienſi deſcripta ſunt.

XIX.

Qui libertum, vel manumiſſum inquietat, capitali ſententiæ plectendus.

IMP. HONORIVS AVG. AD Conſtantium V. INL. Patricium.

INter publicas neceſſitates etiam hoc ad nos voluimus pertinere. Si quis libertum emere vt ſeruum, vel qualibet manumiſſione donatum inquietare voluerit, non ſolùm bona ſua largitionibus noſtris iuſſimus ſociari, verùm etiam capitali ſententia

plecti. Ergo cùm id nos indulſiſſe peruideas, Conſtanti parens cariſſime, ad notitiam omnium ordinariorum Iudicum facies peruenire, vt noſtro lætentur imperio. Vale Conſtanti parens cariſſime atque amantiſſime nobis. Regeſtum Rauenna die XV. Kalendas Februarias, Honorio Aug. XI. & Conſtantio III. CONSS.

XX.

De accuſatione Epiſcopi, presbyteri, vel diaconi. & quòd obnoxios cum illis ambulantes retinere non liceat.

IMPP. THEODOSIVS ET VALENTINIANVS Augg. ad Virum Præf. prætorij.

AVdemus quidem ſermonem facere ſolito plus timore capti, de ſanctis & venerabilibus ſacerdotibus, & ſecundis ſacerdotibus, vel

etiam Leuitis, & eos cum omni timore nominare, quibus omnis terra caput inclinat. Audiuimus enim perfidiam in Vrbe ad Deum viuum, & imperium noſtrum fieri. Sed ſi quis
* auſus aut temerarius legi Eccleſiæ, vel clerico, per quos noſtrum pollet imperium, audiri voluerit, ſi accuſationem ditior perſona protulerit, repoſita pœna fiſco noſtro, id eſt centum pondo auri, & centum pondo argenti inferre cogatur, & ſic cum actoribus Eccleſiæ cauſam dicat. Si autem infirmior fuerit perſona, prius
* cogitet animo ſuo percido, & ſic accuſet, & criminis cauſam dicat nunquam obrepto patrimonio noſtro neſcio qua perfidia temptare audeat militantes in palatio Chriſti terræ curiæ hinc adduci iuſſimus & manus eius implumbari. Si autem voluerit liberam degere vitam, nihil illi ſit

curæ Eccleſiæ catholicæ. De obnoxiis verò, ſi qui ambulauerint cum Epiſcopo, vel cum preſbytero, aut etiam diacono, ſiue in platea, ſiue in agro, ſiue in quolibet loco, nullo pacto eos retineri vel adduci iubemus: quoniam in ſacerdotibus Eccleſia conſtat. Data xv. Kalendas Ianuarias. Theodoſio x. & Valentiniano III. Augg. Conſulibus.

XXI.

Lex Honorij aduerſus Donatiſtas, multo quàm in vulgatis libris emendatior.

IMPPP. ARCADIVS, HONORIVS, & Theodoſius AAA. Hadriano Præfecto præt.

ADuerſarios catholicæ fidei exſtirpare huius decreti auctoritate proſpeximus, ideóque inter di- C.Th.Ne ſacrum bapt.iter. L.I.

cendam ſpecialiter eam ſectam noua conſtitutione cenſuimus, quæ ne hæreſis vocaretur, appellationem ſchiſmatis præferebat. In tantum enim ſceleris progreſſi dicuntur ij quos Donatiſtas vocant, vt baptiſma ſacroſanctum, ſemel apud catholicos traditum, myſteriis reculcatis temeritate noxia iterarint, & homines ſemel vt traditum eſt munere diuinitatis ablutos contagione profanæ repetitionis infecerint. Ita contigit vt hæreſis ex ſchiſmate naſceretur. Inde malè credulas mentes ad ſpem ſecundæ indulgentiæ blandus error inuitat. Facilè eſt enim perſuadere peccantibus, veniam priùs præſtitam denuo poſſe præſtari. Quæ ſi concedi iterum eodem modo poteſt, non intelligimus cur tertiò denegetur. Hi verò & ſeruos, vel homines iuri proprio ſubditos, itera-

ti baptiſmatis polluunt ſacrilegio. Quare hac lege ſancimus, vt quiſquis poſthac fuerit rebaptizaſſe detectus, Iudici qui prouinciæ præſidet offeratur, vt facultatum omnium publicatione multatus, inopiæ pœnam qua in perpetuum adficiatur expendat. Ita vt filiis eorum, ſi à paternæ ſocietatis prauitate diſſentiunt, ea quæ fuerint paterna non pereant. vt ſi ipſos forſitan ſæuitas paternæ deprauationis implicuit, ac reuerti ad catholicam religionem malunt, adipiſcendorum his bonorum copia non denegetur. Ea præterea loca, ſeu prædia, quæ feralibus ſacrilegiis deinceps conſtiterit præbuiſſe ſecretum, fiſci viribus applicentur: ſi tamen dominus, aut domina, aut præſens fortè fuiſſe, aut conſenſum præſtitiſſe prodetur. quos quidem iuſtam etiam per ſenten-

tiam notabit infamia. Si verò his neſciis, per conductorem procuratorémue eorum in domo agitatum huiuſmodi facinus comprobatur, præiudicio à prædiorum publicatióne ſuſpenſo, impliciti ſceleris auctores coërcitos plumbo exilium, in quo omni vitæ ſuæ tempore afficiantur, accipiet. Ac ne forſitan ſit liberum, conſcientiam piacularis flagitij, perpetrati intra domeſticos parietes, ſilentio celare ſecreto, his qui forſitan ad rebaptizandum cogentur, refugiendi ad catholicam Eccleſiam ſit facultas: vt eius præſidio aduerſus huius criminis & ſocietatis auctores, attributæ libertatis præſidio defendantur. liceátque his, ſub hac conditione fidem tueri, quam extorquere ab inuitis domini tentauerint. Nec adſertores dogmatis catholici ea, qua ceteros qui in poteſtate ſunt po-

ſiti, oportet ad facinus lege conſtringi. & maximè conuenit omnes homines, ſinè vllo diſcrimine conditionis aut ſtatus, infuſæ cœlitus ſanctitatis eſſe cuſtodes. Sciant ij verò, qui ex ſupradictis ſectis iterare baptiſma non timuerint, aut qui conſentiendo hoc facinus propriam huius ſocietatis permixtionem damnauerint, non ſolùm teſtandi ſibi, verùm adipiſcendi aliquid, ſub ſpecie donationis, vel agitandorum contractuum, in perpetuum copiam denegatam, niſi prauæ mentis errorem reuertendo ad veram fidem conſilij emendatione correxerint. Illos quoque par nihilominus pœna conſtringat, qui memoratorum interdictis cœtibus, ſeu miniſteriis prębuerint conhibentiam. ita vt moderatores prouinciarum, ſi in contemptum ſanctionis huiuſce conſenſum putauerint com-

modandum, ſciant ſe viginti librarum auri pœna eſſe multandos. officia etiam ſua ſimili condemnatione ſubiuganda. Principales vel defenſores ciuitatum, niſi id quod præcipimus fuerint perſecuti, vel his præſentibus Eccleſiæ catholicæ vis fuerit inlata, eadem multa ſe nouerint adtinendos. Data prid. Idus Februar. Rauennæ. Stilicone II. & Anthemio Coss.

CON-

CONCILIORVM
ITALIÆ
ANNO CHRISTI CCCXXCI.
EPISTOLÆ V.
AD GRATIANVM, VALENTINIANVM, ET THEODOSIVM IMPERATORES.

EPISTOLA I.

Concilij Aquileienſis ad Gratianum Imperatorem.

Ne aures præbeat Vrſitino, qui Romanam ſedem repetere moliebatur.

IMPERATORIBVS CLEMENTISSIMIS, & principibus Chriſtianis, glorioſiſſimis ac beatiſſimis Gratiano, Valentiniano, Theodoſio, ſanctum Concilium quod conuenit Aquileiæ.

PROVISVM eſt quidem, clementiſſimi principes, veſtræ tranquillitatis ſtatutis, ne Arrianorum perfidia vlteriùs poſſit latere vel ſerpere. Etenim effectum Concilij decretis putamus minimè defuturum. Sed tamen, quantum ad partes ſpectat Occidentis, duo tantùm reperti

ſunt, qui auderent profanis & impiis vocibus obuiare Concilio, iuxta angulum ripenſis Daciæ turbare conſueti. Aliud eſt quo magis angimur, de quo quoniam conuenimus fuit rite tractandum, ne totum corpus poſſet Eccleſiæ toto orbe diffuſum, & vniuerſa turbare. Nam licet frequenter compererimus Vrſinum non potuiſſe obrepere pietati veſtræ, quamuis quietum nihil eſſe patiatur, & inter bellicas neceſſitates obreptio importuna tentetur: tamen ne ſancta mens veſtra animíque tranquillitas, quæ omnibus conſulere geſtit, importuni hominis ſimulata adulatione flectatur; deprecandos vos & obſecrandos, ſi dignanter ducitis, æſtimamus: non ſolùm præcauentes futura, ſed etiam præterita, quæ iam ipſius temeritate geſta ſunt, perhorreſcentes. Nam ſi aliquam viam nactus

fuerit audaciæ, quid non ille confundat? Sed ſi vnius miſeratio inflectere poteſt, multo magis vos precatio omnium moueat ſacerdotũ. Quis enim noſtrûm ei communionis ſocietate iungetur, cùm indebitum ſibi gradum vſurpare conatus, nec iure ad eum potuerit peruenire, & quem importunè affectauit, importuniſſimè repetere moliatur? Turbarum totiens damnatus inceſſit adhuc tamen, quaſi præteritis non perhorreſcẽdus exemplis. Quid quòd, plerique ſicut in hoc Concilio cognouimus, & vidimus, cum Arrianis copulatus atque coniunctus erat eo tempore, quo turbare Mediolanenſem Eccleſiam cœtu deteſtabili moliebantur, cum Valente nunc ante Synagogæ fores, nunc in Arrianorum domibus, miſcens occulta conſilia, & ſuos iungens. & quoniam ipſe apertè in eorum congrega-

tiones prodire non poterat, inſtruens & informãs quemadmodum pax Eccleſiæ turbaretur? Quo furore ſperabat, quòd eorum poſſet fautores & ſocios emereri. Cùm igitur ſcriptum ſit, *Hæreticum poſt vnam correctionem deuita.* cùm & alius vir ſancto locutus ſpiritu dixerit declinandas huiuſcemodi beſtias, nec ſalutatione recipiendas atque congreſſu: quomodo fieri poteſt, vt eum, quem ſocietati eorum inſertum vidimus, non etiam aſſertorem perfidię iudicemus? Quod etiamſi deforet, tamen totius orbis Romani caput Romanũ Eccleſiam, atque illam ſacroſanctam fidem Apoſtolorum ne turbari ſineret, obſecranda fuit clementia veſtra. Inde enim in omnes venerandæ commonitionis iura dimanant. Et ideo petimus & rogamus, vt obripiendi ei adimere dignemini facultatem. Scimus

clementiæ veſtrę ſanctum pudorem. Ne auditui veſtro indigna ingerat, nõ aliena ab officio & nomine ſacerdotis interſtrepat, non inuerecunda vobis loquatur. Quē cùm habere oportuerit teſtimonium etiam ab his qui foris ſunt, quali teſtimonio ciues proprij proſecuti ſint, clementia veſtra meminiſſe dignetur. Pudet enim dicere, inuerecundũ eſt recenſere, quàm turpis fama eum cõuitio ſauciauerit. Quo ſaltem pudore perſtrictus conticeſcere debuiſſet. & ſi haberet aliquam conſcientiam ſacerdotis, pacem Eccleſiæ concordiámque ambitioni ſuæ & ſtudio præoptaret. Verùm longè alienus ab omni verecundia, per abſciſum hominem Paſchaſium ſigniferum furoris ſui miſſis literis, ſerit turbas, gentiles quoque & perditos concitare conatur. Oramus ergo, vt iam & populo Romano, qui

poſt relationem Præfecti Vrbis pendet incertus, & nobis ſacerdotibus ſecuritatem interdictam importuniſſimi hominis abiectione tribuatis. Quo impetrato, apud Deum omnipotentem patrem, & Chriſtum dominum eius filium, gratias iugi continuatione celebremus.

EPISTOLA II.

Concilij Aquileienſis ad Theodoſium Imperatorem.

Vt Concilium Alexandriæ fieri iubeat propter Timotheum Epiſcopum, qui aliquorum diſſidiis vrgebatur.

IMPERATORIBVS CLEMENTISSIMIS, Chriſtianiſque & glorioſis beatiſſimiſque principibus, Gratiano, Valentiniano, & Theodoſio, ſanctum Concilium quod conuenit Aquileiæ.

QVamlibet redundãtibus actionibus gratiarum, nequaquam

tamen poſſumus beneficia veſtrę pietatis æquare, Imperatores clementiſſimi, beatiſſimi & glorioſiſſimi principes, Gratianę, Valētinianę, & Theodoſi, dilecti Deo patri, & filio eius domino noſtro IESV Chriſto. Nam cùm poſt multa tempora, & perſecutiones varias, quas catholicis intulerant Arriani, maximéque Lucius ille monachorum & virginū impia cæde graſſatus, atque Demophilus dirum perfidiæ caput, omnes Eccleſiæ Dei per Orientem catholicis reſtitutæ ſint, in Occidentalibus autem partibus vix duo hæretici, qui obuiare poſſent ſancto Concilio, ſint reperti, quis eſt qui putet ſe gratiarum veſtrarum fore idoneum relatorem? Sed tamen ſi beneficia veſtra verbis explicare non poſſumus, qui & ſi per ſingulas quaſque Eccleſias viritim quotidianas apud Deum noſtrum, pro imperio &

pro pace ac ſalute veſtra celebremus excubias; tamen conducti in vnum, quo munere nihil eſſe pulcrius opinamur, Deo noſtro omnipotẽti gratias agimus, quòd per vos nobis pax & concordia ſit refuſa. Equidem per Occidentales partes duobus in angulis tantùm, hoc eſt in latere Daciæ ripenſis ac Mœſiæ, fidei obſtrepi videbatur. Quibus tamen nunc poſt Concilij ſentẽtiam veſtræ fauore clementiæ opinamur illico conſulendum. Per omnes autem tractus atque regiones, * æthnicorum clauſtris vſque ad oceanum, manet intemerata fidelium atque vna communio. In Orientalibus autem partibus cognouimus quidem, ſummo gaudio atque lętitia, eiectis Arrianis, qui Eccleſias violenter inuaſerant, ſacra Dei templa per ſolos catholicos frequentari. Sed tamen, quoniam inuidia diaboli nun-

quam quieſcere ſolet, inter ipſos catholicos audimus crebras diſſenſiones eſſe, impacatámque diſcordiam. totóque confundimur effectu, quòd innouata pleraque comperimus, eóſque grauari nũc, quos oportuit adiuuari, qui in noſtra ſemper communione durabant. Denique Alexandrinæ Eccleſiæ Timotheus Epiſcopus, ſed & Antiochenæ Paulinus, qui ſemper communionis nobiſcum intemeratam habuere concordiam, diſſenſionibus aliorum, quorum fides ſuperioribus temporibus hæſitabat, feruntur vrgeri. Quos quidem, ſi fieri poteſt, & ſi fides plena commendat, ad conſortia noſtra optamus adiungi: ſed ita vt vetuſtæ communionis ſociis ſua prærogatiua ſeruetur, quorum nobis non ſuperflua cura eſt. Primò omnium, quia communis ſocietas nullam habere debet offenſam.

Deinde quia vtriuſque partis dudum accepimus literas, præcipuéque illorum, qui in Antiochena Eccleſia diſſidebant. Et quidem, niſi hoſtilis impedimento fuiſſet irruptio, aliquos etiam de noſtro numero diſpoſueramus dirigere, qui ſequeſtres & arbitri refundendæ ſi fieri poſſet pacis exiſterent. Sed quia ſtudia noſtra tunc temporis habere effectum per tumultus publicos nequiuerũt, oblatas pietati veſtræ opinamur preces noſtras, quibus iuxta partium factum popoſcimus, vt altero decedente penes ſuperſtitem Eccleſiæ permanerent, nec aliqua ſuperordinatio attentaretur. Ideóque petimus vos, clementiſſimi & Chriſtiani principes, vt & Alexandriæ ſacerdotum catholicorum omnium concilium fieri cenſeatis, qui inter ſe pleniùs tractent, atque definiant, quibus impertienda

communio, quibus ſeruãda ſit. Nam & ſi Alexãdrinæ Eccleſiæ ſemper diſpoſitionem ordinémq; tenuerimus; & iuxta morem conſuetudinémque maiorum, eius communionem indiſſolubili ſocietate ſeruemus: tamen ne aut aliqui videantur eſſe poſthabiti, qui & pacto, quod ſtare volumus, communionem noſtram rogarunt, aut vllius pacis & ſocietatis fidelium neglecta compendia, id obſecramus, vt cùm inter ſe cœtu pleniore tractauerint, etiam auxilia decretis ſacerdotalibus veſtræ pietatis adſpirent, & nobis deferri in notitiam cenſeatis, ne titubanti nutemus affectu: ſed læti atque ſecuri, pietati veſtræ apud Deum omnipotentem agamus gratias; nòn ſolùm quia excluſa perfidia eſt, ſed quia catholicis fides & concordia reſtituta. Quod à vobis, & Africanæ & Gallicanæ Eccleſiæ per

legatos obſecrant. hoc eſt vt totos faciatis vobis in orbe Epiſcopos debitores: licet nō mediocre ſit debitum, quod virtuti veſtræ debetur. Ad deprecandam autem clementiam veſtram, & impetranda quæ poſcimus, legatos fratres & compreſbyteros noſtros direximus: quos petimus vt & clementer audire dignemini, & redire maturiùs cenſeatis.

EPISTOLA III.

Concilij Romani ad Gratianum & Valentinianum Impp.

De damnatis è factione Vrſicini, qui Eccleſias ſuas contra interdictum retinebant, vt Epiſcoporum iudicium ſubire, & parere iubeantur.

ET hoc gloriæ veſtræ, clementiſſimi principes, pietatíſque eſt il-

luſtre documentum, quòd innumeri ferè ex diffuſis Italiæ partibus ad ſublime ſedis Apoſtolicæ ſacrarium congregati, cùm quæreremus quid pro Eccleſiarum ſtatu poſcendum eſſet à vobis, nihil melius potuimus reperire, quàm quod ſpontanea veſtrî prouidentia contuliſtis. Videmus quòd nec rogandi iam pudor eſſe debeat, nec impetranda beneficia iam veſtra ſint, & imperialium ſeries decretorum pro nobis ambiat. Nam quod ad æquitatem petitionis attinet, iam dudum meruimus impetrare quæ poſcimus. quod verò ad neceſſitatem ſpectat orandi, ita impetratorum caremus effectu, vt iterum impetrare cupiamus. Quod quidem, clementiſſimi principes, hominum perditorum exponit amentiam, veſtræ autem iuſtitiæ munus accumulat, vt in Eccleſia veſtra beneficia ſæ-

pius conferantur. Namque à principio, diuino repleti ſpiritu, & ſanctorum Apoſtolorum, quorum habetis in veſtro honore ſuffragium, ſeruantes in dominica religione præceptū, ſtatuiſtis ad redintegrandum corpus Eccleſiæ, quod furor VRSINI, qui honorem arripere eſt conatus indebitum, diuerſas ſecuerat in partes, vt auctore damnato, ceteríſque, quos ad turbarum ſibi incentiua ſociauerat, ſicut oportebat, à perditi coniunctione diuulſis, de reliquis Eccleſiarum ſacerdotibus Epiſcopus Romanus haberet examen: vt & de religione religionis Pontifex cum conſortibus iudicaret, nec vlla fieri videretur iniuria ſacerdotio, ſi ſacerdos nulli vſquam profani iudicis, quod plerumque contingere poterat, arbitrio facilè ſubiaceret. Præclara iſta planè, & religioſis principibus digna ſententia,

tentia, quæ diuino miniſterio plurimum deferat, nec pateat errori. Quid enim dignius, quàm vt is demum iudicet de ſacerdotis errato, qui vel internæ conſcientiæ fauorem ſine periculo ſuo parere ſe non poſſe cognoſcat, ſéque reatu implicet, ſi abſoluat indignum, vel ſi damnet innoxium? qui poſtremò, dum iniuriam religionis vlciſcitur, non eam in lateribus innocentium, ſed accuſati quærat in moribus? Quàm multos etenim ſæpe patuit, quos abſoluerint iudicia, ab Epiſcopis eſſe damnatos, & quos iudicia damnauerint, abſolutos? vt melior eorum ſit cauſa, qui non ſæcularia iudicia, ſed diuina penſantes, abſtulerunt ſupplicium ſuum, ne vexarentur innoxij, quàm qui vitam ſuam tormentis innocentium probauerunt. Compluria texeremus, tranquilliſſimi principes,

niſi eſſet iniuria, aſſeri magis decreta imperialia, quàm teneri. Sed quoniam, licet iam dudum veſtræ clementiæ iudicio relegatus VRSINVS, per eos quos illicitè ſacrilegus ordinauit, viliſſimum quemque occultè licet ſollicitare conatur: eóque exemplo nonnulli Epiſcopi, qui malè Eccleſiis incubant, vſu temeritatis ſuæ, & profani conſpiratione cõtemptus, ne adquieſcant Romani ſacerdotis iudicio, laceſſunt. ita vt etiam qui ſe intelligunt pro meritorum ſuorum ratione damnandos, vel damnatos eſſe viderunt, redempta vulgi multitudine, iudices ſuos terrore mortis exagitent, contemptíſque cognitoribus vel fugatis, illicitum obtineant ſacerdotium. Idcirco ſtatuti imperialis non nouitatem, ſed firmitudinem poſtulamus. Indignum quippe eſt, vt conuentus quiſque adhibita manu eo

ſit munitior, quo flagitioſior fuerit. Sicut Parmenſis Epiſcopus deiectus iudicio noſtro Eccleſiam tamen retinet impudenter. Damnatus æquè Florentius Puteolanus, poſteaquam deiectus eſt, cùm aures tranquillitatis veſtræ inquietaſſet, atque huiuſcemodi reſcriptum metuiſſet, vt ſi iudicio ſacerdotum in vrbe Roma fuiſſet depoſitus, ne vocem quidem in iudiciis proferre deberet, poſt ſextum annum repſit ad ciuitatem, tenuit Eccleſiam, multas in oppido Puteolano, de quo deiectus fuerat, ſeditiones inſolentia concitauit. Per Africam quoq; Reſtitutum nomine cauſam dicere, apud Epiſcopos iuſſit veſtra clementia. Debuit adquieſcere. ſed idem ſæua & inſolentium manu à cauſæ dicendæ neceſſitate diffugit. Per Africam rurſum ſacrilegos rebaptizatores nutu Dei præcepiſtis ex-

pelli. ſed ab expulſis Claudianus eſt ordinatus, & ad perturbandam vrbem Romam quaſi Epiſcopus deſtinatur. Qui contra ſcripturæ præcepta diuinæ, contra iura Euangelica, vacuos omnes myſteriorum, atque vt eius verbum exprimamus, paganos fuiſſe vel præteriti temporis dicat Epiſcopos, vel præſentis. Quem quidem iuſſit tranquillitas veſtra Roma pulſum patriam repetere propriam. Sed contemptis iudiciis, & quidem ſæpe conſtrictus, reſidet tamen, ſollicitans pretio frequenter pauperiores, & redemptos rebaptizare non veretur. Spoliat magis eo quod fuerant conſecuti, quàm tribuit quod manifeſtum eſt bis non poſſe conferri. Sic denique factio profecit VRSINI, vt Iſaac Iudæo ſubornato, qui facto ad ſynagogam recurſu cæleſtia myſteria profanauit, ſancti fratris noſtri

Damaſi peteretur caput, ſanguis innocentium funderetur, componerentur doli, quibus diuino planè inſtinctu prouidentia veſtræ pietatis occurrit, ſpoliaretur propè Eccleſia omnibus miniſteriis: ea fraude videlicet, vt dum cauſam dicit qui in omnes iudex fuerat conſtitutus, nemo eſſet qui de lapſis, vel certè de factioſis poſſet Epiſcopatus inuaſoribus iudicare. Quia igitur veſtræ iudicio tranquillitatis probata eſt innocẽtia memorati fratris noſtri Damaſi, integritas prædicata eſt, Iſaac quoque ipſe, vbi ea quæ detulit probare non potuit, meritorum ſuorum ſortem tulit: quæſumus clementiam veſtram, ne rurſus in plurimis cauſis videamur oneroſi, vt iubere pietas veſtra dignetur, quicumque vel eius, vel noſtro iudicio, qui catholici ſumus, fuerit condemnatus, atque iniuſtè voluerit Ec-

cleſiam retinere, vel vocatus à ſacerdotali iudicio per contumaciam non adeſſe, ſeu ab illuſtribus viris Præfectis prætorio Italiæ veſtræ, ſiue à Vicario, accitus ad vrbem Romam veniat. aut ſi in longinquioribus partibus huiuſmodi emerſerit quæſtio, ad Metropolitani per locorum iudicia deducatur examen. vel ſi ipſe Metropolitanus eſt, Romam neceſſariò, vel ad eos quos Romanus Epiſcopus iudices dederit, contendere ſine dilatione iubeatur. Ita vt qui depoſiti fuerint, ab eius tantùm ciuitatis finibus ſegregentur, in qua geſſerint ſacerdotium, ne rurſus impudẽter vſurpent quod iure ſublatum ſit. Certè ſi vel Metropolitani, vel cuiuſce alterius ſacerdotis ſuſpecta gratia, vel iniquitas fuerit, vel ad Romanum Epiſcopum, vel ad Cõcilium certè quindecim Epiſcoporum finitimorum ei

liceat prouocare. Quicumque verò ita meruerit excludi, ſileat & quieſcat: & ſi Dei iudicium non veretur, minus tamen peccare vel neceſſitate cogatur. vt ſaltem de cetero pacifici atq; concordes ſerenitati veſtræ congruas apud Dominum noſtrum referre gratias poſſimus. Memoratus frater noſter Damaſus, quoniam in ſua cauſa veſtri tenet inſigne iudicij, non fiat inferior his, quibus etſi æqualis eſt munere, prærogatiua tamen Apoſtolicæ ſedis excellit, vt iudiciis publicis videantur eſſe ſubiecti, quibus ſacerdotale caput lex veſtra ſummouit. In quo poſt ſententiam non videtur declinare iudicium, ſed delatam à vobis honorificentiam flagitare. Nam quod ad leges publicas pertinet, quæ poteſt eſſe vita munitior, quàm veſtra clementia qua innititur iudicata? Quòd verò ad præ-

dicandam Epiſcopi conſcientiam ſeuerioribus ſe dedit ipſe iudiciis ſacerdotum, à quibus non nominis, ſed etiam motum ratio penſatur, ne quis iterum calumniator exiſtens, dum memoratum conatur appetere, virum quidem ipſum non queat lædere, quem innocentia ſua munit, religioni tamen fiat iniuria in vexationibus miniſtrorum: accipite aliud quoque, quod vir ſanctus veſtræ magis conferre pietati, quàm ſibi præſtare deſiderat, nec derogare cuiquã, ſed principibus adrogare. Quoniam non nouum aliquid petit, ſed ſequitur exempla maiorum, vt Epiſcopus Romanus, ſi Concilio eius cauſa non creditur, apud concilium ſe Imperiale defendat. Nam & Silueſter Papa à ſacrilegis accuſatus, apud parentem veſtrum Conſtantinum cauſam propriam proſecutus eſt. Et de ſcripturis

ſimilia exempla ſuppeditant. quòd cùm à Præſide ſanctus Apoſtolus vim pateretur, Cæſarem appellauit, & ad Cæſarem miſſus eſt. Certè priùs examinet cauſam veſtra clementia, & ſi emerſerit quæſtio, interroganda diſtinguat. vt quemadmodum dudum eſtis cenſere dignati, factorum à iudice ratio quæratur, non arbitrium ſententiæ vindicetur. Ita enim fiet, vt nulli perdito, vel infami, aut accuſandi ſummi ſacerdotis, aut teſtificandi in eum facultas pateat illicita. Si quidem non modò in Epiſcopum, ſed ne in presbyterum quidem, accuſationem facilè ſuſcipiendam, niſi idoneis teſtibus, lectio ſancta præſcribat. Neque enim vel inimico, vel calumniatori, vel iſtiuſmodi viris, quales nuper inſimulatores patuit extitiſſe, tribuenda miſericordia eſt, quorum vita non me-

Act. 25. 11.

1. Tim. 5. 19.

reatur fidem, tormenta abhorreat religio ſacerdotis.

RESCRIPTVM GRATIANI AVG. iuxta ſuperioris Epiſtolæ relationem datum ad Aquilinum Vicarius Vrbis.

GRATIANVS ET VALENTINIANVS Augusti Aquilino Vicario.

ORdinariorum ſententiæ Iudicum, aut quæ temporum limes, aut contumaciæ pronuntiatio, aut habitum coram patribus ſanxit examen, nec à mediocri auctoritate labefactari atque conuelli, nec à potentioribus, nec ab impudentibus pertimeſcunt. Noſtra præcepta, per veſtram negligentiam deſtituta, quæ tandem poterit firmare ſententia, quam quidem dum deſpicitis non excitetis, vt longæ tolerantiæ in deſperatos ſumat effectum, & officium metus cogat agnoſci? At nonne abſurdius eſt, quod VRSINI

iuſſit amentia, quàm quod ſerenitas noſtra mitibus perſuaſit edictis, vt omnes qui impios cœtus profanata religione tentarent, vel ad centeſimum Vrbis milliare pellerentur? vbi pertinax furor ab obſequentibus deſtitutus in eius tantùm perniciem rueret, qui ſolus erraret, & vt condemnati iudicio rectè ſentientium ſacerdotum, reditum poſtea vel ad Eccleſias quas contaminauerant non haberent, vel redintegrationem iudicij fruſtra à nobis impudenti peruicacia precarentur. Repetat laudanda & ſpectata tua ſinceritas, quales ad virum clariſſimum Simplicium quondam Vicarium literas clementia noſtra tranſmiſerit, & deſinat iterationem ſperare mandati: quia pigendus manſuetudinis noſtræ pudor eſt inſtaurare præceptum. VRSINVM *quidem Gallia coërcet, & ne motus aliquos inquietos exerceat, cohibet Agrippina ſeceſſio. quem tamen ipſum per occurſantes obtunden-*

tem ſæpius, quàm monentem, ad hoc vt ſequentes abijceret, audiuimus. Iſacem remotus Hiſpaniæ angulus titulo damnationis incluſit. non bene capiti conſultum, ſi quid turbarum veſanus agitauerit. Parmenſis Epiſcopus, eo pernicioſior, quòd inclytæ Vrbi magis proximus, & imperitorum multitudinem magis exagitat, & Eccleſiam, de qua iudicio ſanctorum Præſulum deiectus eſt, inquietat: inanem videlicet gloriam ſententiæ grauioris expectans. quem ſi quid deceſſor tuus deuoti vigoris habuiſſet, protinus vltra fines debuiſſet extrudere. Et Florentius Puteolanus, poſt damnationem, quam recto iudicio conuictus accepit, manſuetudinem noſtram inquietare conatus, dignum tulit in progreſſione reſponſum. Poſt quintumdecimum annum Eccleſiam, de qua extruſus fuerat, rurſus contaminare conatur: congreſſiones illicitas facere molitur, egentémque conſilij multitudinem

perditi animi perſuaſione deprauat. Noſtrorum videlicet Iudicum ſocordia fretus, qui priuatæ gratiæ Imperialia præcepta condonant; & religionem, quam nos iure veneramur, quam fortaſſe ipſi negligunt, inquietari patienter accipiunt. Claudianus etiam ab his qui contra diuina præcepta vitia religionis inſtaurant, ab his, inquam, quos expelli iuſſeramus accitus, quaſi parum facinoris aggreſſus eſſet, ſi in Africa perſtitiſſet, Romæ ſeſe dicitur intimaſſe: falſúſque præceptor vel expertes adhuc deuio profanare myſterio, vel iam initiatos ex integro nititur flagitio maiore corrumpere. cùm religionis ſanctiſſimæ diſciplinam non cumulet iteratio, ſed euertat. Quem nos Claudianum diſſimili pœna ac meruit proſequentes, repetere tantummodo patriam hactenus, remota ſeueritate, præcepimus. Sed reſidere etiam nunc dicitur imperitos ſollicitans, & caſſam omnino mercedem requi-

dices dederit, ſine dilatione contendat. Ita tamen, vt quicumque detecti ſunt, ab eius tantùm vrbis finibus ſegregētur, in quibus fuerint ſacerdotes. Minus enim grauiter meritos coërcemus, & ſacrilegam pertinaciam leniùs quàm meretur vlciſcimur. Quòd ſi vel Metropolitani Epiſcopi, vel cuiuſcumque ſacerdotis iniquitas eſt ſuſpecta, aut gratia, ad Romanum Epiſcopum, vel ad Concilium *quindecim finitimorum* Epiſcoporum, *accerſitum liceat prouocare: modò ne poſt examen habitum quod definitum fuerit integretur. Iam verò illud, quod in negotiis quoque rerum minorū, & in leuibus cauſæ dictionibus, animis noſtris iuſtitia naturalis inſeruit, multo diligentius in cauſis iuſtiſſimis volumus conualeſcere, ne facilè ſit cuiquam prædito notabili prauitate morum, aut infami calumnia notato, perſonam criminatoris aſſumere, aut teſtimonij dictionem in accuſationem Epiſcopi profiteri.*

EPI-

EPISTOLA IV.

Concilij Italiæ ad Theodoſium Imperatorem.

Inter cetera damnatos ſcribit in Synodo fuiſſe, qui Apollinaris dogma inducere conabantur.

BEATISSIMO IMPERATORI, ET *clementiſſimo principi Theodoſio, Ambroſius & ceteri Epiſcopi Italiæ.

FIdei tuæ diffuſa toto orbe cognitio intimum noſtræ mentis demulſit affectum. eóque, vt hæc quoque gloria imperio tuo crearetur, quòd vnitatem reddidiſſe Occidentalium iuxta atque Orientalium Eccleſiis videreris, clementiam tuam obſecrandam pariter ac ſuper Eccleſiaſticis negotiis inſtruendam noſtris literis æſtimauimus, Imperator

tranquilliſſime ac fideliſſime. Dolori enim erat, inter Orientales atque Occidentales interrupta ſacræ communionis eſſe conſortia. Silemus iam quorum errore, quorúmue delicto, ne ſerere fabulas & alloquia caſſa videamur. Nec nos tentaſſe pœnitet, quod intentatum caderet in culpam. Iſto enim ſæpe arguebamur, quòd poſthabere Orientalium ſocietatem, & refutare gratiam videremur. Laborem quinetiam nobis indicendum putauimus, non pro Italia, quæ iamdudum ab Arrianis quieta atque ſecura eſt, nec vlla hæreticorum perturbatione vexatur. non inquam pro nobis, quia non quærimus quæ noſtra ſunt, ſed quæ ſunt omnium: non pro Gallia atque Africa, quæ omnium ſacerdotum concordi ſocietate potiuntur. ſed vt ea quæ communionem noſtram de Orientis parte

turbauerunt, cognoſcerentur in ſynodo, & omnis è medio ſcrupulus tolleretur. Non ſolùm enim de his quæ clementia tua dignata eſt ſcribere, ſed etiam de illis, qui dogma neſcio quod, Apollinaris aſſeritur, in Eccleſiam conantur inducere, nos pleraque mouerunt, quæ partibus fuerant reſecanda præſentibus. vt conuictus in dogmate nouo, & redargutus in errore, nequaquam ſub generali fidei lateret nomine: ſed illico, quod doctrinæ magiſterio non teneret, & officium deponeret, & vocabulum ſacerdotis: nec fibræ aliquæ poſthac fallere cupientibus, & præſtigiarum commenta remanerent. Nam qui conuictus non fuerit præſentibus partibus, quod verè auguſto principalique reſponſo tua clementia definiuit, referendam ſemper anſulam quæſtionis arripiet. Eo igitur

obſecrauimus ſacerdotale Concilium, vt nemini liceret mendacium in abſentem componere, & in Concilio diſcuteretur quid eſſet in vero. Itaque non cadit in eos intentionis vel facilitatis vlla ſuſpicio, qui omnia præſentibus partibus obſeruarunt. Sanè allegata texuimus, non definiendi, ſed inſtruendi gratia, & qui iudicium petiuimus, non deferimus præiudicium. Neque vllum eorum æſtimandum conuitium fuit, cùm rogarentur ad Concilium ſacerdotes, quorum frequenter præſentior abſentia fuit, quando in commune conſuluit. Neque enim vel nos æſtimauimus eſſe conuitium, cùm vnus Conſtantinopolitanæ Eccleſiæ preſbyter, Paulus nomine, intra Achaiam ſynodum Orientalium iuxtâ atque Occidentalium poſtulauerit. Aduertit clemen-

tia tua, non fuiſſe irrationabile poſtulatum, quod etiam ab Orientalibus eſt petitum. Sed quia Illyrici ſuſpecta mouetur, ideo maritima ac tutiora quæſita ſunt. Neque planè nos tanquam ex forma aliquid innouauimus : ſed ſanctæ memoriæ Athanaſij, qui quaſi columen fidei fuit, & veteris ſanctitatis patrum noſtrorum in Conciliis definita ſeruantes, non euellimus terminos quos poſuerunt patres noſtri, nec hereditariæ communionis iura violamus, ſed debitam veſtro imperio honorificentiam reſeruantes, ſtudioſos nos pacis & quietis oſtendimus.

EPISTOLA V.

Concilij Italiæ ad Theodoſium Imperatorem.

De Epiſcopo Antiochiæ ſubrogato poſt mortem Meletij. Et vt Nectarius Conſtantinopoli poſt Maximum ordinatus loco cedat, aut Romæ ſuper vtriuſque ordinatione Concilium habeatur.

BEATISSIMO IMPERATORI, ET clementiſſimo principi Theodoſio, Ambroſius & ceteri Epiſcopi Italiæ.

SAnctum animum tuum Deo omnipotenti pura & ſincera fide deditum ſciebamus: ſed recentibus cumulaſti beneficiis, quòd catholicos Eccleſiis reddidiſti, Imperator Auguſte. Atque vtinam catholicos ipſos reuerentiæ veteri reddidiſſe, vt nihil nouarent contra præſcripta

maiorum, nec temere vel ſeruanda reſcinderent, vel reſcindenda ſeruarent. Itaque dolentiùs fortè quàm inconſultiùs ingemiſcimus, Imperator, faciliùs expelli potuiſſe hæreticos, quàm inter catholicos conuenire. Quanta enim nuper cõfuſio facta ſit, explicari nõ poteſt. Scripſeramus dudum, vt quoniam Antiochena ciuitas duos haberet Epiſcopos, Paulinum atque Melitium, quos fidei concinere putabamus, aut inter ipſos pax & concordia ſaluo ordine Eccleſiaſtico conueniret, aut certè, ſi quis eorum altero ſuperſtite deceſſiſſet, nulla ſubrogatio in defuncti locũ ſuperſtite altero gigneretur. At nunc Melitio defuncto, Paulino ſuperſtite, quem in communione noſtra manſiſſe conſortia quæ à maioribus inoffensè ducta teſtantur, contra fas atque Eccleſiaſticum ordinem, in

reatur fidem, tormenta abhorreat religio ſacerdotis.

RESCRIPTVM GRATIANI AVG. iuxta ſuperioris Epiſtolæ relationem datum ad Aquilinum Vicarius Vrbis.

GRATIANVS ET VALENTINIANVS Auguſti Aquilino Vicario.

ORdinariorum ſententiæ Iudicum, aut quæ temporum limes, aut contumaciæ pronuntiatio, aut habitum coram patribus ſanxit examen, nec à mediocri auctoritate labefactari atque conuelli, nec à potentioribus, nec ab impudentibus pertimeſcunt. Noſtra præcepta, per veſtram negligentiam deſtituta, quæ tandem poterit firmare ſententia, quam quidem dum deſpicitis non excitetis, vt longæ tolerantiæ in deſperatos ſumat effectum, & officium metus cogat agnoſci? At nonne abſurdius eſt, quod VRSINI

iuſſit amentia, quàm quod ſerenitas noſtra mitibus perſuaſit edictis, vt omnes qui impios cœtus profanata religione tentarent, vel ad centeſimum Vrbis milliare pellerentur? vbi pertinax furor ab obſequentibus deſtitutus in eius tantùm perniciem rueret, qui ſolus erraret, & vt condemnati iudicio rectè ſentientium ſacerdotum, reditum poſtea vel ad Eccleſias quas contaminauerant non haberent, vel redintegrationem iudicij fruſtra à nobis impudenti peruicacia precarentur. Repetat laudanda & ſpectata tua ſinceritas, quales ad virum clariſſimum Simplicium quondam Vicarium literas clementia noſtra tranſmiſerit, & deſinat iterationem ſperare mandati: quia pigendus manſuetudinis noſtræ pudor eſt inſtaurare præceptum. VRSINVM *quidem Gallia coërcet, & ne motus aliquos inquietos exerceat, cohibet Agrippina ſeceſſio. quem tamen ipſum per occurſantes obtunden-*

tem ſæpius, quàm monentem, ad hoc vt ſequentes abijceret, audiuimus. Iſacem remotus Hiſpaniæ angulus titulo damnationis incluſit. non bene capiti conſultum, ſi quid turbarum veſanus agitauerit. Parmenſis Epiſcopus, eo pernicioſior, quòd inclytæ Vrbi magis proximus, & imperitorum multitudinem magis exagitat, & Eccleſiam, de qua iudicio ſanctorum Præſulum deiectus eſt, inquietat: inanem videlicet gloriam ſententiæ grauioris expectans. quem ſi quid deceſſor tuus deuoti vigoris habuiſſet, protinus vltra fines debuiſſet extrudere. Et Florentius Puteolanus, poſt damnationem, quam recto iudicio conuictus accepit, manſuetudinem noſtram inquietare conatus, dignum tulit in progreſſione reſponſum. Poſt quintumdecimum annum Eccleſiam, de qua extruſus fuerat, rurſus contaminare conatur: congreſſiones illicitas facere molitur, egentémque conſilij multitudinem

perditi animi perſuaſione deprauat. Noſtrorum videlicet Iudicum ſocordia fretus, qui priuatæ gratiæ Imperialia præcepta condonant; & religionem, quam nos iure veneramur, quam fortaſſe ipſi negligunt, inquietari patienter accipiunt. Claudianus etiam ab his qui contra diuina præcepta vitia religionis inſtaurant, ab his, inquam, quos expelli iuſſeramus accitus, quaſi parum facinoris aggreſſus eſſet, ſi in Africa perſtitiſſet, Romæ ſeſe dicitur intimaſſe: falſúſque præceptor vel expertes adhuc deuio profanare myſterio, vel iam initiatos ex integro nititur flagitio maiore corrumpere. cùm religionis ſanctiſſimæ diſciplinam non cumulet iteratio, ſed euertat. Quem nos Claudianum diſſimili pœna ac meruit proſequentes, repetere tantummodo patriam hactenus, remota ſeueritate, præcepimus. Sed reſidere etiam nunc dicitur imperitos ſollicitans, & caſſam omnino mercedem requi-

rens perdit animas corporum redemptorum. Hinc illi inſectatores ſanctiſſimæ ſedis, non ſolùm Dei numine, quod ſatis erat, ſed etiam iudiciorum examine exploratum, mentis ſanctiſsimæ virum, vt etiam diuo patri Valentiniano eſt comprobatum, turpiſsimis calumniis Epiſcopum Damaſum inquietare non veriti, poſtquam deſperauerunt poſſe percelli, populum pro quo ille diuinitati obſes eſt inquietant. Sed hactenus ſtertit iners diſſimulatio iudicantium. nec eſt admonere neceſſe, quò poſsit ſanctio contempta procedere. hactenus, inquam, ſtertit apparitorum ſupina deſidia. Poſt hæc niſi omnes, vt nominatim iuſſionis noſtræ ſumma complectitur, vel quos turbas iſtiuſmodi molientes ſanctorum Epiſcoporum Concilia conſenſu oſtenderint, vltra centeſimum milliarium ab Vrbe depuleris, atque earum ciuitatum finibus extorres eſſe præceperis, quarum plebem, vel Eccleſias, vel

per ſe, vel per ſimile ſui vulgus exercent, præter æſtimationis iniuriam, cuius apud bonos non leuis iactura eſt, piaculum neglectæ ſanctionis incurres. Volumus autem, vt quicumque iudicio Damaſi, quod ille cum conſilio quinque vel ſeptem habuerit Epiſcoporum, vel eorum qui catholici ſunt iudicio vel conſilio condemnatus fuerit, ſi iniuſtè voluerit Eccleſiam retentare, vt qui euocatus ad ſacerdotale iudicium per contumaciam non iuiſſet, aut ab illuſtribus viris Præfectis prætorio Galliæ atque Italiæ, ſiue à Proconſulibus, vel Vicariis, auctoritate adhibita, ad Epiſcopale iudicium remittatur, vt ad vrbem Romam ſub proſecutione perueniat. aut ſi in longinquioribus partibus alicuius ferocitas talis emerſerit, omnis eius cauſæ dictio ad Metropolitæ in eadem prouincia Epiſcopi deducatur examen. vel ſi ipſe Metropolitanus eſt, Romam neceſſariò, vel ad eos quos Romanus Epiſcopus iu-

dices dederit, ſine dilatione contendat. Ita tamen, vt quicumque detecti ſunt, ab eius tantùm vrbis finibus ſegregētur, in quibus fuerint ſacerdotes. Minus enim grauiter meritos coërcemus, & ſacrilegam pertinaciam leniùs quàm meretur vlciſcimur. Quòd ſi vel Metropolitani Epiſcopi, vel cuiuſcumque ſacerdotis iniquitas eſt ſuſpecta, aut gratia, ad Romanum Epiſcopum, vel ad Concilium quindecim finitimorum Epiſcoporum, accerſitum liceat prouocare: modò ne poſt examen habitum quod definitum fuerit integretur. Iam verò illud, quod in negotiis quoque rerum minorū, & in leuibus cauſæ dictionibus, animis noſtris iuſtitia naturalis inſeruit, multo diligentius in cauſis iuſtiſſimis volumus conualeſcere, ne facilè ſit cuiquam prædito notabili prauitate morum, aut infami calumnia notato, perſonam criminatoris aſſumere, aut teſtimonij dictionem in accuſationem Epiſcopi profiteri.

EPI-

EPISTOLA IV.

Concilij Italiæ ad Theodoſium Imperatorem.

Inter cetera damnatos ſcribit in Synodo fuiſſe, qui Apollinaris dogma inducere conabantur.

BEATISSIMO IMPERATORI, ET clementiſſimo principi Theodoſio, Ambroſius & ceteri Epiſcopi Italiæ.

FIdei tuæ diffuſa toto orbe cognitio intimum noſtræ mentis demulſit affectum. eóque, vt hæc quoque gloria imperio tuo crearetur, quòd vnitatem reddidiſſe Occidentalium iuxta atque Orientalium Eccleſiis videreris, clementiam tuam obſecrandam pariter ac ſuper Eccleſiaſticis negotiis inſtruendam noſtris literis æſtimauimus, Imperator

tranquilliſſime ac fideliſſime. Dolori enim erat, inter Orientales atque Occidentales interrupta ſacræ communionis eſſe conſortia. Silemus iam quorum errore, quorúmue delicto, ne ſerere fabulas & alloquia caſſa videamur. Nec nos tentaſſe pœnitet, quod intentatum caderet in culpam. Iſto enim ſæpe arguebamur, quòd poſthabere Orientalium ſocietatem, & refutare gratiam videremur. Laborem quinetiam nobis indicendum putauimus, non pro Italia, quæ iamdudum ab Arrianis quieta atque ſecura eſt, nec vlla hæreticorum perturbatione vexatur. non inquam pro nobis, quia non quærimus quæ noſtra ſunt, ſed quæ ſunt omnium: non pro Gallia atque Africa, quæ omnium ſacerdotum concordi ſocietate potiuntur. ſed vt ea quæ communionem noſtram de Orientis parte

turbauerunt, cognoſcerentur in ſynodo, & omnis è medio ſcrupulus tolleretur. Non ſolùm enim de his quæ clementia tua dignata eſt ſcribere, ſed etiam de illis, qui dogma neſcio quod, Apollinaris aſſeritur, in Eccleſiam conantur inducere, nos pleraque mouerunt, quæ partibus fuerant reſecanda præſentibus. vt conuictus in dogmate nouo, & redargutus in errore, nequaquam ſub generali fidei lateret nomine: ſed illicò, quod doctrinæ magiſterio non teneret, & officium deponeret, & vocabulum ſacerdotis: nec fibræ aliquæ poſthac fallere cupientibus, & præſtigiarum commenta remanerent. Nam qui conuictus non fuerit præſentibus partibus, quod verè auguſto principalíque reſponſo tua clementia definiuit, referendam ſemper anſulam quæſtionis arripiet. Eò igitur

obſecrauimus ſacerdotale Concilium, vt nemini liceret mendacium in abſentem componere, & in Concilio diſcuteretur quid eſſet in vero. Itaque non cadit in eos intentionis vel facilitatis vlla ſuſpicio, qui omnia præſentibus partibus obſeruarunt. Sanè allegata texuimus, non definiendi, ſed inſtruendi gratia, & qui iudicium petiuimus, non detulimus præiudicium. Neque vllum eorum æſtimandum conuitium fuit, cùm rogarentur ad Concilium ſacerdotes, quorum frequenter præſentior abſentia fuit, quando in commune conſuluit. Neque enim vel nos æſtimauimus eſſe conuitium, cùm vnus Conſtantinopolitanæ Eccleſiæ preſbyter, Paulus nomine, intra Achaiam ſynodum Orientalium iuxtâ atque Occidentalium poſtulauerit. Aduertit clemen-

tia tua, non fuiſſe irrationabile po-
ſtulatum, quod etiam ab Orientali-
bus eſt petitum. Sed quia Illyrici ſu-
ſpecta mouetur, ideo maritima ac
tutiora quæſita ſunt. Neque planè
nos tanquam ex forma aliquid in-
nouauimus : ſed ſanctæ memoriæ
Athanaſij, qui quaſi columen fidei
fuit, & veteris ſanctitatis patrum
noſtrorum in Conciliis definita ſer-
uantes, non euellimus terminos
quos poſuerunt patres noſtri, nec
hereditariæ communionis iura vio-
lamus, ſed debitam veſtro impe-
rio honorificentiam reſeruantes, ſtu-
dioſos nos pacis & quietis oſten-
dimus.

EPISTOLA V.

Concilij Italiæ ad Theodoſium Imperatorem.

De Epiſcopo Antiochiæ ſubrogato poſt mortem Meletij. Et vt Nectarius Conſtantinopoli poſt Maximum ordinatus loco cedat, aut Romæ ſuper vtriuſque ordinatione Concilium habeatur.

BEATISSIMO IMPERATORI, ET clementiſſimo principi Theodoſio, Ambroſius & ceteri Epiſcopi Italiæ.

SAnctum animum tuum Deo omnipotenti pura & ſincera fide deditum ſciebamus : ſed recentibus cumulaſti beneficiis, quòd catholicos Eccleſiis reddidiſti, Imperator Auguſte. Atque vtinam catholicos ipſos reuerentiæ veteri reddidiſſe, vt nihil nouarent contra præſcripta

maiorum, nec temere vel ſeruanda reſcinderent, vel reſcindenda ſeruarent. Itaque dolentiùs fortè quàm inconſultiùs ingemiſcimus, Imperator, faciliùs expelli potuiſſe hæreticos, quàm inter catholicos conuenire. Quanta enim nuper cõfuſio facta ſit, explicari nõ poteſt. Scripſeramus dudum, vt quoniam Antiochena ciuitas duos haberet Epiſcopos, Paulinum atque Melitium, quos fidei concinere putabamus, aut inter ipſos pax & concordia ſaluo ordine Eccleſiaſtico conueniret, aut certè, ſi quis eorum altero ſuperſtite deceſſiſſet, nulla ſubrogatio in defuncti locũ ſuperſtite altero gigneretur. At nunc Melitio defuncto, Paulino ſuperſtite, quem in communione noſtra manſiſſe conſortia quæ à maioribus inoffenſè ducta teſtantur, contra fas atque Eccleſiaſticum ordinem, in

locum Melitij, non tam ſubrogatus, quàm ſuperpoſitus aſſeritur. Atque hoc factum allegatur conſenſione & conſilio Nectarij, cuius ordinatio quem ordinem habuerit non videmus. Namque in Concilio nuper, cùm Maximus Epiſcopus Alexandrinæ Eccleſiæ communionem manere ſecum lectis Petri ſanctæ memoriæ viri literis prodidiſſet, eiúſque intra priuatas ædes, quia Arriani baſilicas adhuc tenebant, ſecretum eſſe, mandatoribus Epiſcopis ordinantibus, dilucida teſtificatione docuiſſet, nihil habuimus, beatiſſime Principum, in quo de Epiſcopatu eius dubitare poſſemus. cùm vim ſibi repugnanti à pleriſque etiam de populo & clero teſtatus eſſet illatam. Tamen ne abſentibus partibus præſumptè aliquid definiſſe videremur, clementiam tuam datis literis pu-

tauimus inſtruendam, vt ei conſuleretur ex vſu publicæ pacis atque concordiæ. Quia reuera aduertebamus Gregorium nequaquam ſecundum traditionem patrum Conſtantinopolitanæ Eccleſiæ ſibi ſacerdotium vindicare. Nos igitur in Synodo ea, quæ totius orbis Epiſcopis videbatur eſſe præſcripta, nihil temere ſtatuendum eſſe cenſuimus. Adeo ipſo tempore qui generale Concilium declinauerunt Conſtantinopolíque geſſiſſe dicuntur. Nam cùm cognouiſſent ad hoc partium veniſſe Maximum, vt cauſam in Synodo ageret ſuam, quod etiamſi indictum Cõciliũ non fuiſſet, iure & more maiorũ, ſicut & ſanctæ memoriæ Athanaſius, & dudum Petrus Alexandrinæ Eccleſiæ Epiſcopi, & Orientalium plerique fecerunt, vt ad Eccleſiæ Romanæ, Italiæ, & totius Occidentis con-

fugiſſe iudicium viderentur. cùm eum, ſicut diximus, experiri velle aduerſum eos qui Epiſcopatum eius abnuerant comperiſſent, præſtolari vtique etiam noſtram ſuper eo ſententiam debuerunt. Non prærogatiuam vindicamus examinis; ſed conſortium tamen debuit eſſe communis arbitrij. Poſtremò priùs conſtare oportuit, vtrum huic abrogandum, quàm alij conferendum ſacerdotium videretur. ab his præſertim, à quibus ſe Maximus vel deſtitutum, vel appetitum iniuria querebatur. Itaque cùm Maximum Epiſcopum receperunt in communionem noſtra conſortia, quoniam eum à catholicis conſtitit Epiſcopis ordinatum, nec ab Epiſcopatus Conſtantinopolitani putauimus petitione remouendum. Cuius allegationem præſentibus partibus æſtima-

uimus eſſe pendendam. Nectarium autem cùm nuper noſtra mediocritas Conſtantinopoli cognouerit ordinatum, cohærere communionem noſtram cum Orientalibus partibus non videmus. Præſertim cùm ab iiſdem Nectarius dicitur illicò ſine communionis conſortio deſtitutus, à quibus fuerat ordinatus. Non mediocris igitur hic ſcrupulus. Nec quædam nos angit de domeſtico ſtudio & ambitione contentio, ſed communio ſoluta & diſſociata perturbat. Nec videmus eam poſſe aliter conuenire, niſi aut is reddatur Conſtantinopoli, qui prior eſt ordinatus, aut certè ſuper duorum ordinatione ſit in vrbe Roma noſtrûm Orientaliúmque Concilium. Neque enim indignum videtur, Auguſte, vt Romanæ Eccleſiæ Antiſtitis, finitimorúmque & Italorũ Epiſcoporum

debeant ſubire tractatum, qui vnius Acholij Epiſcopi ita expectandum eſſe putauerunt iudicium, vt de Occidentalibus partibus Conſtantinopolim euocandum putarent. Si quid vni huic reſeruatum eſt, quanto magis pluribus reſeruandum eſt? Nos autem à beatiſſimo principe fratre tuæ pietatis admoniti, vt tuæ clementiæ ſcriberemus imperio, poſtulamus, vt vbi vna communio eſt, commune velit eſſe iudicium, concordantémque conſenſum.

PONTIFICVM
ROMANORVM
FELICIS III. GELASII,
ET VIGILII,
EPISTOLÆ X.

QVIBUS PRÆFIXA SVNT
GESTA DE NOMINE ACACII.

Digitized by Google

BREVICVLVS HISTORIÆ EVTYCHIANISTARVM.

Siue, vt vetus habet inſcriptio,

GESTA DE NOMINE ACACII.

IN cauſa fidei Chriſtianæ, cui ab exordio ſui nunquam defuiſſe probantur inimici, noſtro quidem ſæculo, ſed interuallo temporum, Neſtorius & Eutyches non noua dogmata ſuæ peruerſitatis, ſed nomina prodiderunt. Nam Neſtorius ante quinquaginta & octo ferè annos, Photini & Pauli Samoſateni ſecutus errorem, Oaſitano exilio meruit relegari, dicendo, ſicut ab auctoribus ſuis didicit, Chriſtum dominum noſtrum hominem tantummodo de virgine Maria eſſe progenitum. Contra quem Eutyches, poſt annos non plurimos, æſtimans diſputandum, rectum tramitem tenere neſciens offendit, & in Apollinaris eſt raptus inſaniam, in hæc verba prorumpens, quibus aſſereret Chriſtum verum hominem non fuiſſe,

Digitized by Google

nec in eo duas naturas eſſe credendas, ſed vnam tantummodo Dei verbi, verumtamen incarnatam. Quam quidem non eſſe hominis perhibuit, ſed humanam, vt ſimilitudo magis humani corporis, quàm ipſa veritas ſuaderetur. Cùm catholica fides verum Deum, verúmque hominem, Chriſtum Dei filium eſſe fateatur, non vnius naturæ, ſed vnius eſſentiæ atque perſonæ. Cùm ergo Eutychem iſtum, preſbyterum & abbatem Conſtantinopolitanæ ciuitatis, Euſebius Dorylitanus Epiſcopus ſuadere talia reperiſſet, zelo fidei, quam etiam cùm Agens in rebus eſſet oſtendit, (ipſe enim Neſtorium quoque in tempore reprehendit in Eccleſia res ſacrilegas prædicantem) detulit ad Flauianum Epiſcopum, & ad iudicium prouocauit. Dicta cauſa eſt. Cùm partes ſuas Eutyches videret vrgeri, per Chryſaphium ſpatarium Theodoſij præſidium principis expetiuit. Cuius præcepto Florentius vir illuſtris, ex Conſule, diſcuſſioni Eutychis abeſſe non potuit. & iam in præſentia ipſius conuincitur Eutyches, atque damnatur. Offenditur Imperator, & in Epheſina ciuitate mandat Synodum congregari.

gari. Adſunt ferè CCCLX. Epiſcopi, principibus Dioſcoro Alexandrino Epiſcopo, Iuuenali Hieroſolymitano, Thalaſſio Cæſarienſi, Euſtathio Berytenſi, Euſebio Ancyritano, Baſilio Iſauriæ. Interfuerunt etiam Vicarij ab Apoſtolica ſede directi, Iulius Puteolanus Epiſcopus, Hilarus Archidiaconus, quia presbyter Renatus in Delo inſula morte præuentus eſt. Adfuit etiam Dulcitius Notarius. In quo conuentu repudiata eſt epiſtola Papæ Leonis dogmatica ad Synodum Flauianúmque directa, & penitus non permittitur receſeri. Tota die, id eſt VI. Idus Auguſti, nihil aliud niſi quondam Neſtorij damnati, id eſt prioris Epheſinæ Synodi geſta releguntur. Simul etiam diſcutitur, lectis omnibus chartis, iudicium de Eutyche ſanctæ memoriæ Flauiani. Interea cùm Eutychis blaſphemiæ relegerentur, ab omnibus adclamatum eſt, hanc eſſe veram fidem, hanc orthodoxam. Deicitur contradicentibus Vicariis Romanis Flauianus, & recipitur Eutyches. Damnatur etiam Euſebius Epiſcopus accuſator eiuſdem presbyteri, tanquam Neſtorianus, qui antè, dum adhuc

eſſet laicus, Neſtorij fuerat accuſator. Ita enim nihil volunt iſti Eutychianiſtæ inter ſe eſſe atque Neſtorium, vt quicumque apud eos Eutychianiſta non fuerit, Neſtorianus prorſus habeatur. cùm doctrina catholica vniat duas naturas in Chriſto, non diuidat ſicut Neſtorius fecit. Et iſti quidem reperiuntur deteriora garrire. Nam fidentiſſimè dicunt rem ineptam, rem etiam ſtolidis execrandam, ante vnitionem, id eſt incarnationem, duas dici debère naturas; pòſt verò vnam Dei verbi tantùm incarnatam: vt ſi dicamus aliquid ceratum, aut picatum, aut ſtagnatum, aut quolibet alio genere coloratum. Iam verò poſt diem tertium Synodi, qua deiectus eſt ſanctæ memoriæ Flauianus, deicitur etiam & Domnus Antiochenus, Dioſcorus repentè diſceſſit, ſolutúſque conuentus eſt. Ducitur in exilium Flauianus, & apud Epipam, quæ eſt ciuitas Lydiæ, ſeu ſuperueniente, ſeu ingeſta morte defunctus eſt. Tunc temporis Anatolius quidam preſbyter Alexandrinus apud Conſtantinopolim morabatur. Hæc enim conſuetudo prędictis eſt, vt ad comitatum vicibus clerici diri-

gantur; ne quid fortè cauſæ vel neceſſitatis emergat. Fit ergo iſte Anatolius Conſtantinopoli Epiſcopus, homo partium Dioſcori. Exempto anno moritur Theodoſius Imperator, Chryſaphius punitur, Marcianus factus eſt princeps. Læſam fidem grauiter ferens indicit Synodum apud Nicæam, in qua & ipſe & Pulcheria reſedit, & omnis cum eo ſenatus & poteſtates. Quam Synodum poſtea tranſtulit Calchedona propter palatij viciniratem. Conueniunt quingenti & vltra Epiſcopi totius Orientis & Ægypti. Dioſcorus exhibetur, vt facti ſui cauſas in Concilio poſſit adſerere. Interfuit etiam Imperator ipſe conuentui. interfuit & ſenatus, & omnes Iudices, & omnes aulicæ poteſtates. Euſebius ille Dorylitanus Epiſcopus, qui ante annum de exilio fugiens Roma venerat, etiam & Calchedonenſi Synodo intereſſe properauit. Accuſat ipſe Dioſcorum, & alij Alexandrini. Quid multa? Damnatur Dioſcorus, ſanctæ memoriæ Flauiani corpus officioſiſſimè Conſtantinopolim reportatur, apud Alexandriam Proterius catholicus fit ſacerdos. Quidam Ti-

motheus, cui cognomen erat Ælurus, preſbyter, & Petrus diaconus, qui Epiſcopatum nunc Alexandrinæ occupauit Eccleſiæ, Dioſcori ſectatores, ſe ab Eccleſia Alexandrina ſepararunt. Quos cùm Proterius Epiſcopus ſuis monitis ad miniſteria ſua reuocare nō poſſet, vtrumque damnauit. Mortuo principe Marciano, collectis turbis hæreticorum Timotheus & Petrus veniunt Alexādriam, & ordinatur ab hæreticis Timotheus Epiſcopus. Duo igitur apud Alexandriam Epiſcopi eſſe cœperunt. Ante triduum Paſchæ, quo cœna Domini celebratur, collecta multitudine perditorum occupatur Eccleſia, ad quam ſe ſanctæ memoriæ Proterius de more contulerat. Ibi ſupradicto die in baptiſterio occiditur, laniatur, eiicitur, & funus eius incenditur, cineréſque ipſius ſparguntur in ventos. Leo ſumit imperium. ad quem tanti facinoris catholicorum querela peruenit. Contra quos hæretici ſupplicarunt, petentes vt Calchedonenſis Synodus aboleretur. illi autem vindictam tanti ſceleris ſpectabant. Conſiderans Imperator nimis eſſe graue, vexari tan-

tos iterum ſacerdotes, quorum plurimos aut ætas, aut infirmitas, aut etiam paupertas hunc laborem ſubire prohibebat, dirigit Magiſtrianos per totum Orientem. dirigit etiam Anatolius Epiſcopus Conſtantinopolitanus Aſclepiadem diaconum ſuum. Per quos & omnes illi Epiſcopi, qui Calchedona fuerant congregati, quid Alexandriæ factum fuiſſet agnoſcunt: interrogatique cum ſuis prouincialibus Epiſcopis reſcribunt, Calchedonenſem Synodum vſque ad ſanguinem eſſe defendendam, quia non alteram fidem ſtatuit quàm Synodus Nicæna. Timotheum non ſolùm Epiſcopum non haberi, ſed etiam Chriſtiani appellatione priuari. Quo depoſito, fit alter Timotheus catholicus Epiſcopus Alexandriæ. Vix Timotheus hæreticus depellitur, fugit Petrus. mittitur in exilium Timotheus Cherſona, qui locus eſt in Ponto abditus. Quamdiu vixit Imperator Leo, vixit Timotheus Epiſcopus Alexandriæ cum quiete. Sed cùm Baſiliſcus occupaſſet imperium, damnare cœpit Calchedonenſem Synodum, & catholicos perſequi. Tunc denique Timo

theus ille damnatus accepta libertate venit Conſtantinopolim, & damnatos hæreticos locis ſuis reddidit. Vadit Alexandriam, fugit Timotheus catholicus, & in monaſterio latet. Petrus ille iterum ſe iunxit Timotheo, cum quo fuerat antè damnatus. Redit Zeno Imperator ad regnum, Baſiliſcus opprimitur. Mittitur Alexandriam, vt pulſo peruaſore Timotheo Timotheus catholicus redderetur Eccleſiæ. Sed Timotheo damnato morte præuento, Petrus conſors ipſius ab vno hæretico Alexandrinis Epiſcopus ordinatur. Quem nihilominus deiici iuſſit Chriſtianiſſimus Imperator, & reduci Timotheum catholicum, ſicut Acacij Conſtantinopolitani literis continetur. Cùm plurimi, ſeu clerici, ſeu monachi, ſeu ſæcularis vitæ homines, ad communionem catholici Epiſcopi Timothei nollent penitus conuenire, diuerſis ſacris terruit vniuerſos clementiſſimus Imperator. Scripſit ad Papam Simplicium Timotheus [dicens Petrum olim in diaconio eſſe damnatum, nunc etiam Chriſtiana ſocietate ſemotum: mandans per Eſaiam Epiſcopum] rogans vt ſcribere,

tur Imperatori de Petro, qui latebat in Alexandrina ciuitate,& inſidiabatur Eccleſiæ, vt ad longinquum deportaretur exilium. Per ferme triennium ſanctæ memoriæ Papa Simplicius non deſiit ſcribendo ad Acacium Epiſcopum, vt ageret cum Imperatore,& fieret de Petro quod Timotheus Epiſcopus poſtulabat. Scriptum eſt etiam principi, ſed nunquam inde reſcriptum eſt. Poſt omnia, Ioannem presbyterum œconomum ſuum Timotheus ad principem miſit, rogans vt ſi quid humanitus ſibi fortè contingeret, iuberet pietas eius catholicum à catholicis ordinari. Ad cuius petita reſponſum eſt, & tam ipſi quàm clericis ſcriptum. atque in iiſdem ſacris Ioannes œconomus multis laudibus prædicatur, vt iam penè omnibus Alexandrinis Epiſcopalis putaretur officij candidatus. Defuncto iſto Timotheo Epiſcopo, Ioannes œconomus catholicus à catholicis ordinatur Epiſcopus. Qui cùm de conſuetudine maiorum ad Apoſtolicam ſedem Synodica [per Iſidorum presbyterum,& Petrum diaconum] ſcripta miſiſſet, ſuperueniente Vranio ſubadiuua,& contra

Ioannem iam Epiſcopum ſacra principis deferente, ab Epiſcopatus illius confirmatione Papa ſuſpenſus eſt. Et quia in iiſdem ſacris de reſtituendo Petro, quem ipſe damnauit, fecerat mentionem, hæc pars omnino eſt abnegata. Vnde videtur clemẽtiſſimus Imperator offenſus. Cùm ergo ſanctæ memoriæ Papæ Simplicij nihil totiens ad Acacium directa, propter Alexandrinæ Eccleſiæ quietem, & catholicæ fidei integritatem, ſcripta proficerent, ſuperuenit idem ſanctus Ioannes Epiſcopus, qui ſicut decebat ab Apoſtolica ſede ſuſceptus eſt. Nam & priores eius ſimiliter Romanæ Eccleſiæ tempore perſecutionis ſuffugium popoſcerunt. Huius aduentus plenius vniuerſa patefecit. Cui dum Acacij ſcripta legeremus, quæ de Petro & Ioanne Antiochenis miſerat, exceſſus Acacij etiam in hac cauſa grauiſſimos deprehendit. Illo enim tempore, quo de Petro Alexandrino damnato retulerat, non longè poſt etiam de Petro & Ioanne ſcripſerat. Petrum apud Conſtantinopolim monaſterium gubernaſſe: ſed hoc propter crimina derelicto, Antiochiã fugiſſe. Ibi pulſo [Martyrio]

catholico Epiſcopo, per hæreticos ſedem ipſius occupaſſe. continuóque damnatum à Leone tunc principe ad Oaſitanum exilium eſſe directum. De quo lapſum Conſtantinopolim rediiſſe, ac dediſſe fidem, quòd nullas vlterius turbas facere prorſus auderet. Sed ſicut ſuperius dictum eſt, Baſiliſci temporibus à Timotheo illo damnato, qui Conſtantinopolim venerat, ad Antiochiam remiſſum fuiſſe, vt iterum illic Epiſcopatum teneret. Quo facto, idem Petrus Ioannem quendam presbyterum, de quo Acacium diximus retuliſſe, ordinat Apamenis Epiſcopum. à quibus non receptus venit Antiochiam, & Petrum Epiſcopatus ſui pellit auctorem, & inuadit eius Eccleſiam. Quos iterum damnatos dicit Acacius, petens ab Apoſtolica ſede, vt ſi fortè ad eam confugerent, nec viſu dignos haberet: & ſi iam aliquam indulgentiam forſitan impetraſſent, irritam eſſe debere, nec eorum pœnitentiam recipiendam eſſe. Quod cùm præfatus Ioannes Alexandrinus Epiſcopus relegiſſet, tacere non potuit, quòd illum Ioannem, quem Acacius damnauerat

cum Petro, & ſine remedio pœnitentiæ fecit ab Apoſtolica ſede damnari, poſt tot damnationes Tyriorum miſerit Eccleſiæ præſidere. Poſtquam ergo non ſolùm nihil profeciſſe literas deceſſoris ſui ſanctus Felix Papa cognouit, & ludibria quædam ab Acacio fieri in euerſionem totius Eccleſiaſticæ diſciplinæ, electis Vitale Epiſcopo Troentinate ex Picena regione, & Miſeno Cumanæ Eccleſiæ Epiſcopo ex regione Campaniæ, ſub hac inſtructione direxit, vt Petrus de Alexandrina pelleretur Eccleſia, & vt libello ſancti Ioannis Epiſcopi Alexandrini reſponderet Acacius, atque ipſi denuntiaretur Acacio, vt anathema diceret Petro. Qui quamuis hoſtili more detruſi in cuſtodiam chartas amiſerint, tamen perfidis hæreticis atque damnatis accommodare non debuerant, quæ ſola negari potuit, voluntatem. Non ſolùm ergo non egerunt quæ iuſſa ſunt, aut quæ expedire poterant; ſed etiam hæreticis communicauerunt, confirmationem Petri Epiſcopatus, ad quem pellendum miſſi fuerant, deferentes, atque contumelias in Epiſcopum Ioannem

Acacio dirigente portantes. Quibus rebus habita Synodo commotus beatiſſimus Papa, Vitalem & Miſenum ab officio & communione ſuſpendit, Acaciúmque damnauit. Cuius audacia deteriora committens, etiam Petrum Antiochenum, eiecto catholico Calendione, quem ipſe ordinauerat, ad Antiochenam miſit Eccleſiam.

EDICTVM SENTENTIAE FELICIS PAPAE propter Acacij Epiſcopi CP damnationem.

ACACIVS, qui ſecundò à nobis admonitus ſtatutorum ſalubrium non deſtitit eſſe contemptor, méque in meis credidit carcerizandum, hunc Deus, cœlitus prolata ſententia, de ſacerdotio fecit extorrem. Ergo ſi quis Epiſcopus, clericus, monachus, laicus, poſt hanc denuntiationem eidem communicauerit, anathema ſit, ſancto Spiritu exequente.

EPISTOLA I.

Felicis III. Papæ ad Zenonem Imperatorem.

Conqueritur de violatis ab eo Legatis, ſuadétque vt acquieſcat damnationi Petri Alexandrini, & Acacij.

FELIX ZENONI AVGVSTO.

QVONIAM pietas tua, licet profuſiore pagina ad mea ſcripta reſponderit, ſuis auribus diligentiùs intimatam faſtidio dignam credidit veritatem: curandum mihi fuit, vt breuiter quæ non vultis latiùs publicari definita concluderem. Itaque officioſitate præmiſſa timere me fateor regno veſtro pariter & ſaluti. Siquidem contra diuinam reuerentiam probabitur, vt

beati Apoſtoli Petri directa Legatio, ſicut eius confeſſio patefecit, tanquam in captiuitate redacta teneretur, & chartis quas baiulabat violenter ablatis, ad communicandum hæreticis, hoc eſt apocriſiariis Alexandrini Petri, aduerſum quem ierat, de cuſtodia ſit producta. Quapropter * Vitalem quidem & Miſenum, cur vel impulſi ad iſta conſenſerint, honore ſimul & communione Apoſtolica cenſura priuauit. Sed * cùm apud barbaras etiam nationes, atque ipſius deitatis ignaras, pro exequendis negotiis vel humanis, iure gentium legationis cuiuſlibet habeatur ſacroſancta libertas; notum eſt omnibus, quanto magis ab Imperatore Romano & Chriſtiano principe, in rebus præſertim diuinis, oportuerit intemeratam ſeruari. Deinde legatione ſummota, quæ apud vos, vt dictum

Nicolaus I. Papa epiſt. ix.

Ibid. poſt pauca.

eſt, nec beati Petri Apoſtoli inuiolata eſſe iam potuit, tranquillitas tua literarum ſaltim tenore cognoſcat ſedem beati Apoſtoli Petri Alexandrino Petro, olim iuſtéque damnato, ac nihilominus per ſententiam Synodalem nuper eliſo, communionis nunquam vel præbuiſſe, vel præbituram eſſe conſenſum. Quia, vt cetera nunc omittam, ab hæreticis inſtitutus, contra fas omne catholicæ præſidere non poſſit Eccleſiæ. Vnde quoniam adhortationem meam duxiſtis oneroſam, in veſtro relinquo deliberationis arbitrio, vtrum beati Apoſtoli Petri, an Alexandrini Petri, cuiquam ſit eligenda communio. Qualis autem Alexandrinus extiterit, vel quemadmodum falſi nominis ſacerdotium per vnum vix ſuæ complicem prauitatis temerarius vſurparit, atque in damnatorum fue-

rit etiam apud vos dudum ſorte numeratus, ſuffragatoris eius Acacij literis ad ſanctæ memoriæ deceſſorem meum datis, quarum exemplaria ſubdita cernitis, adprobate. Vtrum vel Epiſcopus dici valeat, quod nomen etiamſi à pluribus Epiſcopis accepiſſet, habere non poſſet, vel orthodoxis plebibus contra Nicænam Synodum, contra obſeruantiam ſingularem, mereatur imponi, prompta in Deum pietate perpendite. Vbi etiam apparet euidenter, Acacium, qui exceſſus ſuos ſub veſtro potiùs nomine celare voluit, quàm vobis profutura ſuggerere, tam ſaluti veſtræ deuotionem deferre ſinceram, quàm fidelem conſcientiam circa patrum regulas, atque ipſum dogma geſtaret catholicum. Propterea hunc eundem, vt pote qui multa, contra ſcita veterum nefaria perpetrarit, & eius lau-

dator emerſerit, quem adſeruit & ipſe damnatum, & ab Apoſtolica fecit ſede damnari, ac rurſus ædificans quæ antè deſtruxerat, præuaricatorem ſe ipſe conſtituit; eorum quos ſequi maluit portioni diſtrictionis Apoſtolicæ, per Tutum Romanæ Eccleſiæ Defenſorem, iuſta deputauit auctoritas, atque à communione & dignitate Apoſtolica, qua ſe ipſe eius externis ſociando monſtrauit indignum, legitima ſeueritate diſcreuit. Puto autem quòd pietas tua, quæ etiam ſuis mauult vinci legibus, quàm reniti, cæleſtibus debeat parere decretis: atque ita humanarum ſibi rerum faſtigium nouerit eſſe commiſſum, vt tamen ea quæ diuina ſunt per diſpenſatores diuinitus attributos percipienda non ambigat. Puto quod vobis ſine vlla dubitatione ſit vtile, ſi Eccleſiam catholicam veſtri

tempore principatus ſinatis vti legibus ſuis: nec libertati eius quemquam permittatis obſiſtere, quæ regni vobis reſtituit poteſtatem. * Certum eſt enim hoc rebus veſtris eſſe ſalutare, vt cùm de cauſis Dei agitur, iuxta ipſius conſtitutum, regiam volútatem ſacerdotibus Chriſti ſtudeatis ſubdere, non præferre: & ſacroſancta per eorum præſules diſcere potiùs, quàm docere: Eccleſiæ formam ſequi, non huic humanitus ſequenda iura præfigere. Neque eius ſanctionibus velle dominari, cui Deus voluit clementiam tuam piæ deuotionis colla ſubmittere: ne dum menſura cæleſtis diſpoſitionis exceditur, eatur in contumeliam diſponentis. Et ex hoc quidem de his omnibus conſcientiam meam ante tribunal Chriſti cauſam dicturus abſoluo. Veſtræ mentis intererit, magis ac magis cogitare, & in D. 10. Certum eſt hoc.

rerum præſentium ſtatu ſub diuina nos examinatione ſubſiſtere, ac poſt huius vitæ curſum ad diuinum conſequenter venturos eſſe iudicium. *Et alia manu.* Data Kalendis Auguſti. Venantio v. c. Conſule.

EPISTOLA II.

Felicis III. ad Clerum & plebem Conſtantinopolitanam.

Ne turbentur ob præuaricationem Legatorum. atque vt Acacij à ſede Apoſtolica damnati communionem deuitent.

FELIX CLERO ET PLEBI ORTHODOXIS Conſtantinopoli conſtitutis dilectiſſimis filiis ſalutem.

PRobatam cunctis veſtræ fidei firmitatem Vitalis atque Miſeni non inrationabiliter opinamur præuaricatione turbatam: qui vniuerſa,

quæ illis mandata ſunt, non tantùm negligẽdo, verùm etiam impugnando, fecerunt vt Eccleſia Romana conſentire damnatis hæreticis crederetur: quando contra vetitum his qui à Petro illo hæretico, parricidarum ſocio, olim iuſtéque deiecto, & totiens anathematizato, directi, atque ab Acacio ſuſcepti ſunt, noſtrorum immemores mandatorum, communicare conuicti ſunt, nulla conteſtatione præmiſſa, quam tamen, ſicut his præceptum fuerat, religio veſtræ ſanctitatis audiret. actúmque eſt vt, ſicuti prædiximus, exceſſus illorum noſter crederetur aſſenſus. Quos & ordinibus ſuis, & veneranda diuini myſterij perceptione priuauimus. Nullus ergo veſtrûm per tale commiſſum ſit immemor ſui, nec nos æſtimet in Apoſtolicæ traditionis defenſione deficere, quos videt fidei

contumeliam in proditores & perditos vindicaſſe. Scire vos quoque decuit, Acacij quondam Epiſcopi varietatem inconſtãtiámque detectam. Qui cùm de Petro iſto, ſicut probatur adnexis, non ferenda retulerit, atque olim dixerit fuiſſe damnatum, per legatos noſtros multis laudibus proſecutus, contra conſcientiam fecit, & vtrum ei quicquam credendum ſit, omnes qui timorem Dei ante oculos conſtituunt iudicabunt. Alienarum quoque prouinciarum ſibi iura defendens, ſanctorum trecentorum decem & octo patrum canones illicitarum ſibi ordinationum præſumptor eſt conatus euertere. Quorum etiam ob hoc ſubiacet vltioni: nec Romanæ, id eſt Apoſtolicæ ſedis, qua ſe ipſe priuauit, communione iam gaudet: quando Petri Eutychianiſtæ ſocius & ſuſceptor apparens,

damnationis eius ſe participem indicauit. Quem noſtra quoque ſententia miniſterij Epiſcopalis officio, & ſancta communione, veſtróque numero, id eſt Chriſtiano, iudicauit alienum, ſicut reperitur in adnexis. Filio autem noſtro Salomoni preſbytero, quem Acacius, vt placeret hæreticis, ſuo priuare putauit gradu, gradum proprium ſententia veſtra conſeruet, vel omnes qui fortè à memorato propulſi, in locis ſuis & in noſtra communione manere pronuntiet. Quamuis autem zelum veſtræ fidei nouerimus, monemus tamen, vt omnes qui catholicæ fidei volunt eſſe participes, ab illius ſe communione abſtineant, ne quod abſit ſimili ſubiaceant vltioni.

EPISTOLA III.

Felicis III. Papæ, ad monachos vrbis Conſtantinop. & Bithyniæ.

Tutum Eccleſiæ Defenſorem præuaricationis cauſa fuiſſe damnatum. & quomodo ipſi in ſuos, qui Acacio adhæſerint, animaduertere debeant.

FELIX RVFINO, THALASIO, PRESBYteris & archimandritis, & ceteris monachis circa Conſtantinopolim & Bithyniam conſtitutis.

DIabolicæ artis aſtutias frequentiùs experimur, ſed malignitati eius, Deo iuuante, non cedimus. Nam cùm ea quæ totiens pro conſtantia fidei diſponuntur fraus eius vacuare molitur, neceſſe eſt vt & viribus, quas diuina gratia ſubminiſtrat, conatus ipſius exſtirpemus. Acceptis itaque literis dilectionis veſtræ, quarum Ba-

ſilius fuit lator, inter cetera Tutus, quem ob hoc feceramus Defenſorem Eccleſiæ de prouectioribus intra Eccleſiam clericis, vt quam dirigi non licebat, in Acacium ſententiam ipſe portaret, ſe quadam dementia, immo ardore pecuniæ, poſtquam noſtris ſatisfactum eſt conſtitutis, inimicis fidei vendidiſſe conuictus eſt atque confeſſus. Lectæ ſunt enim literæ ipſius in conuentu fratrum, qualiter pacta interpoſita perſona, Marone condemnato, ei cui ſententiam portarat inhæſiſſe creditur: quas proprias eſſe cognoſcens, non potuit diffiteri. Vnde eum fidei & ſedis Apoſtolicæ proditorem, officio Defenſoris quod ei ad tẽpus dederamus exuimus, eúmque ſacroſancti myſterij communione priuatum præcipitaríque cognitione præcepimus, monentes dilectionem veſtram, vt ſicut

ſemper feciſtis, pro cuſtodia veritatis iugi obſeruatione vigiletis. Et quia non eſt dubium, nonnullos ex monaſteriis veſtris eſſe deceptos, atque ad inimicos Dei, ſeu ſponte, ſeu neceſſitate tranſiſſe, obſeruandum vobis de talibus hoc eſſe mandamus, vt quiſquis cuiuſlibet loci apud vos, vel ſponte ſe dedit, vel mercede corruptus, collegij veſtri ſit prorſus alienus. Quia niſi à fidelibus perfidi ſint remoti, rerum diſcretione ſublata, laborabunt ſuſpicionibus innocentes, vt ad vitia facilis hominibus eſt prolapſus. A probatorum cõſortio contagia repellenda ſunt perditorum:
1. Cor. 15. 33. quoniam mores bonos colloquia, ſicut ſcriptum eſt, peruerſa corrumpunt. Illorum verò aliter cauſa tractanda eſt, quos conſtiterit pœnis grauibus vt traducerentur afflictos. Circa quos humaniores vos eſſe con-

uenit, vt ad cellulas ſub diſtrictione pœnitentiæ reuertantur, & fideliori-bus lacrymis eorum quòd lapſi ſunt expietur, donec excluſis inimicis, & peruerſoribus ſuis catholica purge-tur Eccleſia.

EPISTOLA IV.

Felicis III. Papæ ad Zenonem Imperatorem.

Laudato eius ſtudio in ordinatione noui Epiſcopi, hortatur vt in Acacij Petríque nominum damnatione, de qua Epiſcopi legati nihil ſibi mandatum reſponderant, cum Eccleſia Romana conſentiat.

FELIX ZENONI IMPERATORI.

DIgnas referre Deo noſtro gratias fateor mens humana non ſufficit, quòd tantam religionis curam in veſtræ pietatis ſenſibus miſe-

ratio diuina conſtituit, vt eam & vniuerſis negotiis anteponi, & ſoliditate reipublicæ contineri, quàm veraciter Chriſtiano, tam auguſto iudicio cenſeretis. quia reuera propitiatione cæleſti rerum ſubſiſtit vniuerſitas. Ex qua mirabili deuotione veſtræ clementiæ proceſſiſſe cognoſco quicquid pro diuini cultus reuerentia celebratus tranquillitatis veſtræ ſermo deprompſit. Vt ſcilicet firmare catholicæ fidei cupientes vnitatem, Eccleſiarúmque pacem magnopere roborari, talem ſtuderetis præfici Conſtantinopolitanis Antiſtitem, qui ſuperno munere proſequente, & morum probitate fulgeret, & præ omnibus orthodoxæ veritatis polleret affectu. Magnam igitur, egregie princeps, capio de vtroque lætitiam: cùm & in tuæ ſerenitatis animo, ſicut in ſæculi faſtigio conſtitutum,

ita præcipuum Eccleſia filium Deo factore ſuſcepit: & eum ipſum, de cuius pontificio gloriamini, dum ad beati Petri Apoſtoli ſedem ſuæ refert dignitatis exordium, iam ſuæ dediſſe gaudeo moderationis indicium. Vbi ſimul & magnanimitas veſtra reſplendet, quando Eccleſiæ cauſam, ſicut diuinitus inſtitutum eſt, Pontificum deſiderat ordinatione componi, & qui in ſacerdotij perhibetur prouectus officium, optat inde fulciri, vnde Chriſto cupiente profluit cunctorum gratia plena Pontificum. Cuius etiam literarum me refouet intentio, qua ſicut decet Chriſto placere nitentem, & ſummum Apoſtolorum beatum Petrum, & petram fidei eſſe non tacuit, & eidem myſteriorum claues creditas fuiſſe cæleſtium prudenter ſtruxit, vtque nobiſcum circa orthodoxam fidem conſentien-

tem haberet aſſenſum, quo ampliùs vnanimis redderetur, expetiit. Gratiſſimis igitur profeſſionibus huius, & votis copioſa lectione patefactis, mox vt etiam filios meos ſancti propoſiti monachos pariter veniſſe conſpexi, difficultates omnes, quæ primitus obſtrepebant, hac credidi diſpoſitione ſummotas: atque ideo venientibus clericis eas præter conſuetudinem ſociatas eſſe perſonas, quæ Petro vel Acacio non communicaſſe viderentur. vt illorum nominibus ſequeſtratis, per quos ſcandalum contigiſſet Eccleſiis, ſincera deinceps caritas proueniret. Quibus rite perpenſis, nihil aliud mihi ſupererat gratulanti, niſi vt his qui fuerant deſtinati Apoſtolicæ ſedis communio traderetur. Sed cùm pro catholica fide cautiùs admonerem, vt ſuſcipientes eam ſe à conſortio retraherent damnato-

rum, non ſibi hoc mandatum omnino dixerunt. Qua rerum diuerſitate permotum anxium me hæſiſſe profiteor; cùm aliud literæ, & ipſa rerum ratio demonſtraret, & aliud memoratorum contineret aſſertio. Purámque volens cum eo qui Pontifex creatus aſſeritur inire concordiam, gloriæ veſtræ ſuggerere properaui, vt nihil reſidere patiamini, quo denuo quicquam valeat diſſenſionis oboriri. Quia dum per Synodum Calchedonenſem, quam ſe dudum literis deſignauit tua clementia venerari, Eutychem atque Dioſcorum conſtet eſſe damnatos, & eorum ſectatores pluribus illarum partium documentis Timotheus & Petrus extitiſſe monſtrentur, atque eorum communionem, etiam ſi prohibitam, ſecutus Acacius, quos ipſe epiſtolis ſuis hæreticos dixerat eſſe damnatos: ſententia illius

Concilij conuincuntur adſtringi, & in ipſorum pœnam meritò recidiſſe, quorum elegere conſortium. ſicut in ceteris hæreſibus facta ſemel Synodus abiecti cuiuſlibet erroris cunctos ſequaces cõſequenter inuoluit. Quæſo igitur, glorioſiſſime, nec in ſucceſſoribus refouere iudicemur, quod manifeſtum eſt in auctoribus fuiſſe damnatum: nec Petri putetur legitima proueniſſe purgatio, quem non ſecundum morem veterum Apoſtolica ſedes, quæ ligauit, abſoluit. Scit enim Chriſtiana mens tua, venerabilis Imperator, quoniam delicta mortalium ſecundum conſcientiam relaxandi non niſi Pontificibus ſuis ordine competenti ſuperna dederit diſpenſatio facultatem. Qui Petrus tamen, ſi verè receptus eſſet, veniam mereri debuit, non honorem. qui à damnatis atque hæreticis falſum ſa-

cerdotij nomen accipiens catholicæ non poterat Eccleſiæ prẹſidere. Hæc ego, reuerentiſſime princeps, beati Petri qualiſcumque vicarius, non au-ctoritate velut Apoſtolicæ poteſta-tis extorqueo, ſed tanquam ſollicitus pater, ſalutem proſperitatémque cle-mentiſſimi filij manere cupiens diu-turnam, fidenter imploro. Ecce deſi-deramus, optamus, ambimus Eccle-ſiam Conſtantinopolitanam, ſicut ſemper, habere connexam. Exuantur obſecro ab his qui noſtri non ſunt, & nos quoque volumus eſſe nobiſcum. Poſtulationes certè gẽtium barbara-rum, venerabilis Imperator, pro quie-te mundani regni publicè benignus exaudis. Quanto præſtantius quæſo te, preces Apoſtolicæ ſedis pro ſacra-rum tranquillitate rerum placatus admittis? Hoc enim hoc expedit, vt ſi vtraque Roma pro mutuo pignore

nuncupatur, fiat vtriuſque vna fides illa Romanorum, quam per vniuerſum mundum prædicari beatus Paulus teſtatur Apoſtolus, ſicut apud noſtros floruit indiſcreta maiores : & quæ genere concordat, ac nomine, non ſit religione diuiſa, per quam etiam diſcrepantia copulantur. Putáſne me, venerabilis Imperator, non cum lacrymis iſta profundere, & velut præſentem ad tuæ pietatis veſtigia? Nec enim piget, in tali maximè cauſa, imperialibus officiis inclinari, cùm ſe Apoſtolus omnium factum dicat eſſe peripſema. Hæc diutius tacui, ne aliis contraria ſuggerentibus irreuerétiam meis potiùs literis commouerem. Verùm nunc facultate percepta, qualiter vigeat in meo corde veſtræ pietatis affectus inſinuo : quia ſucceſſus traditæ vobis diuinitus poteſtatis ſuperna cupio propitiatione

Rom. 1. 8.

1. Cor. 4. 13.

tiatione conſtare. Neque, venerande fili, reſpuas ſupplicantem, néve meam velis diſſimulare perſonam. In me enim qualicumque vicario beatus Petrus Apoſtolus, & hæc in illo, qui Eccleſiam ſuam diſcerpi non patitur, ipſe etiam Chriſtus expoſcit. Abſit vt huic quemquam Chriſtiana mens tua vel poſſit, vel debeat anteferre, quem pro te votis omnibus deſideras exorari. Præſertim cùm tanta ſint illa, vel talia, quæ tyrannide deleta pro fide catholica geſſiſti & geris, vt plena à Deo veſtræ conſcientiæ experimenta teneamus. De quibus etſi quid fortaſſis omiſſum eſt, non reſpicit niſi perfidi virus Acacij: qui dum inlicitis creſcere tendit augmentis, ea quæ rectæ religioni congruerent, vobis inter curas publicas occupatis deſtitit intimare. Nam pietas tua quomodo

non ſequendum potiùs exiſtimaret, quod feciſſe conſpiceret ſacerdotem? Vnde diuino iudicio nullatenus potuit, etiam cùm id mallemus, abſolui. Quapropter magis magíſque ſupplicare non deſino, vt cum ſuis nominibus atque perſonis feralis illa cauſa tranſierit: quo nos, annuente Domino noſtro, certa perfectáque lætitia necti valeamus cum præſule nunc creato, beati Apoſtoli voce dicentis,
1. Cor. 5. 17. *Si qua igitur in Chriſto noua creatura, vetera tranſierũt, omnia facta ſunt noua.* Literæ certè veſtræ catholicæ fidei prædicant vnitatem, pacémque Eccleſiarum regia pietate pronuntiant. Quæ cùm debito honore legerentur, qualiter mecum totus ordo Romani preſbyterij vitam vobis proſperitatémque continuam promptus exorans, repetitis aſſiduè vocibus acclamarit, & hi qui directi ſunt audie-

runt, & vbique velox tam præclari nuntij legatio putabatur obuiare. Neceſſitati populi Alexandrinæ ciuitatis magis in ea parte proſpiciendum eſt, vt à peſtiferi rectoris retrahatur inſidiis. Concurrant omnia, rogamus omnes, vt quemadmodum docet Apoſtolus, auferatur de medio qui nos conturbat: & ea quam auguſtæ memoriæ Leo, pater eruditórque veſter, iugiter cuſtodiuit, vel vos magnanimiter ſeruare decernitis, Eccleſiarum fida pax, vera ſit vnitas. quoniam cuicumque perſonæ paterna fides, & beati Petri communio debet præferri. Atque ad veſtram gloriam, ſicut imperij veſtri felicitas, ita poſt Deum pertinere doceatur regni cæleſtis integritas. vt de conſeruatis Eccleſiæ ſuæ legibus tranquillitatis tuæ beneuolentiam Christus adſumens, & temporalia Gal. 1. 12.

tibi dona multiplicet, & præſtet æterna.

EPISTOLA V.

Felicis III. Papæ ad Flauitam Epiſcopum Conſtantinopolitanum.

Quòd Legatos eius à communione propterea ſuſpenderit, quia de Acacij, Petríque nominibus nihil ſibi mandatum reſponderint. Hortatur vt & ipſe ab his recitandis abſtineat, & Zenoni id ipſum perſuadeat.

FELIX FLAVITÆ EPISCOPO Conſtantinopolitano.

MVlta ſunt quæ nobis prębeant de tuæ dilectionis ordinatione lætitiam, & ſperare diuino beneficio cohortentur Eccleſiaſticæ pacis effectum. Primùm quidem, quòd talem te gratia cæleſtis elegerit, cuius à puero vita probabilis adſeratur, & catholicæ fidei, quod ante omnia cupi-

mus, prædicetur intentio. Deinde quia inter hæc munera tuæ Dominus caritati domni quoque filij noſtri glorioſiſſimi principis votum contulit & fauorem. quatenus poteſtatis fultus, Deo præſtante, ſubſidio, faciliùs valeas expetere, quæ ſecundum veritatem ſapienter intenderis. Poſtremò quòd omnia propemodum, quæ tui ſequuntur honoris exordium, tam beneuolentiam nobis clementiæ principalis oſtendunt, quàm tuæ produnt ſpeciem voluntatis. Dum ſcilicet ad Apoſtolicam ſedem regulariter deſtinatur, per quam largiente Chriſto omnium ſolidatur dignitas ſacerdotum. Quòd ipſæ dilectionis tuæ literæ Apoſtolorum ſummum, petrámque fidei, & cæleſtis diſpenſatorem myſterij creditis ſibi clauibus, beatum Petrum Apoſtolum confitentur. Quòd deni-

que, vt ampliùs eſſe vnanimes valea-
mus, nobiſcum dilectionem tuam
orthodoxæ fidei habere velle teſtan-
tur aſſenſum. Quæ cùm non medio-
cria videantur indicia, quibus de tua
mente nobis procedere votiua creda-
mus, ad teſtimonium maius acceſſit,
vt filij noſtri religioſi monachi, rectę
fidei confeſſione pollentes, pariter
huc venirent. Quibus vtique viſis,
æſtimauimus non aliter deſtinatos,
niſi nominibus damnatorum, à quo-
rum iſti communione diſtabant, de
Conſtantinopolitana Eccleſia iam
repulſis. Itaque nihil ſupereſſe per-
ſpeximus, niſi vt hi qui dilectionis
tuæ ſynodica baiulabant, commu-
nionis Apoſtolicæ participatione
fruerentur. Sed dum cum ipſis ſolli-
citiùs ageretur, vt ſi mallent B. Petri
Apoſtoli communionem fideli cor-
de ſuſcipere, reſponderent vel ſe, vel

dilectionem tuam ab Alexandrini Petri, Acaciíque deinceps recitatione futuram modis omnibus alienam: illi nihil ſibi tale mandatum fuiſſe perhibentes, oblatæ ſalubriter gratiæ noſtræ conſentire noluerunt. Qua eorum cunctatione permoti, cùm literæ venientes, vel ipſa rerum diſpoſitio aliud promittere videretur, & relatio prædictorũ longè aliter quàm ſperabatur efferret, communionem quidem noſtram contriſtati diſtulimus. quam remotis dubietatibus optabamus plenam catholicæ fidei, & hoc, quòd circa orthodoxam fidem conſenſum nobiſcum ſe habere promiſit, arbitramur eſſe venturam. Alioqui nihil nobis poterit imputari, ſi complectentibus fœdera caritatis, beati Apoſtoli Petri conſortio Alexandrini Petri ſocietas præferatur. Erit enim apud Deum hominéſ-

que manifeſtum , talia perpetrantes non noſtro vitio, ſed ſuo prorſus arbitrio ſeparari: idémque antè tribunal Chriſti modis omnibus terribiliter iudicandum. Non ſumus pertinaces, ſed dogmata paterna defendimus: quemadmodum etiam tuæ dilectionis pagina deſignauit, zelum pro orthodoxis oſtendere nos debere. Calchedonenſi Concilio, quod vniuerſalis ſanxit & cuſtodit Eccleſia, Eutyches & Dioſcorus non probantur eſſe damnati? An eorum complices Timotheus atque Petrus inſtructionibus plurimis conuenientibus non docentur, ſicut hi quoque quos miſit tua dilectio peruiderunt? An eorum communionem, frequenter & regulariter interdicentibus nobis, non eſt ſecutus Acacius, quos ipſe ſuis epiſtolis hæreticos dixerat, olímque dãnatos, & malè rurſus ędificans,

quod bene antè ipſe deſtruxerat, ſecũdum Apoſtolum præuaricator apparuit? Ideóque iuxta præfatæ Synodi tramitem, meritò illic damnatæ perfidiæ parem cũcti ſubiere vindictam, qui huius maluerunt eſſe participes. quemadmodum contra vnamquamque hæreſim Synodus conſtituta, cunctos etiam deiectæ ſimiles prauitatis adſtringit: ne in ſucceſſoribus omnino reparandum eſſet, quod in auctoribus iuſtè monſtratur eſſe proſtratum. Abſolui autem Petrus nulla ratione potuit ſine Apoſtolicæ ſedis aſſenſu, qua fuerat mandante ſecluſus, ſicut de recipiendis talibus forma veterum teſtatur Antiſtitum. Qui etiam Petrus, ſi de legitima fuiſſet curatione ſanatus, ad indulgentiam ſuſcipi deberet, non ad ſacerdotij dignitatem. qui à damnatis atque hæreticis inſtitutus, catholicis plebibus Gal.4.18.

nulla poſſet ratione præponi. Perſpexiſti & ipſe nobiſcum ſalutaria eſſe quæ dicimus. Vnde etiam in tuis literis, cùm de beati Petri fide loqueris, quod cum tota gratulatione legimus, catholica mente poſuiſti: Et
„ qui cum eo ſicut vos credunt conſo-
„ na voce glorianteş diſperſa colligere valeamus. Quæro igitur quænam illa ſint, vel qua rerum perturbatione diſperſa. Nec alia nunc prorſus occurrunt, niſi quæ per Eutychianæ peſtis eiuſdem ſequacium ſunt excogitata veſaniam. Dilectio verò tua operam det nobiſcum, quatenus poſſint quæ te quoque fatente diſperſa ſunt colligi. voce vtor Apoſtoli, *Obſecro*
Gal. 4.12. *vos, nihil me læſiſtis.* Non hoc velut imperioſus impono, ſed vt conſcientiam meam conuenienter expediam. Ne commiſſæ vobis diuinitus rationabiles oues, non ſine veſtro diſcri-

mine, quod abſit, perire ſinantur, exhortor. Cogitate ſimul omnes, qui dignitate paſtorali cēſemini, pro Chriſtiana fide, quæ tunc eſt Chriſti ſi vera eſt, & viuendum nobis, & ſi oportuerit ſacroſanctæ religionis amore moriendum. Perpendite igitur ipſius vitæ ſemper tempus incertum: ne repentè rapti ad cognitionis illius formidandæ trahamur examen. Vnde propenſiùs tanquam præſentem dilectionem tuam iure caritatis vehementer adſtringimus, vt ſortem infelicis Acacij perhorreſcens, qui ſicut Act.1.25. ſcriptum eſt, vt iret in locum ſuum, etiam nobis conantibus, non eſt permiſſus abſolui, quo vales tenore contendas, vt catholicorum illius vrbis Antiſtitum magis monſtreris eſſe imitator, & domnum filium noſtrum glorioſiſſimum principem, coniugémque eius, adiuncta tecum mea

prece, non deſinas ſuppliciter exorare, vt ſicut deuoti Eccleſiæ filij, & obſecrationes noſtras clementer admittant, & pro ſui regni ſalutíſque perpetuæ perfici conſideratione decernant. Nec dilatæ communionis Apoſtolicæ tua cauſetur dilectio tarditatem. Nollemus qualicumque difficultate ſuſpendi, niſi reſpectus catholicæ veritatis obſiſteret, cui dilectionem quoque tuam ſummis viribus inhærere vel opto, vel moneo. Nomen igitur Petri & Acacij tollatur è medio: nec apocriſiariis damnati Petri miſceamur, aut literis. Et
Gal.5.12. ſicut ait Apoſtolus, *Abſcindantur qui nos conturbant.* Iterúmq; vt ipſe pro-
1.Cor.5.7. nuntiat, *Expurgate vetus fermentum, vt ſitis noua conſperſio*, cum nominibus perſoníſque ſuis præterita cauſa deleatur. Nobis Deo inſpirante prouiſuris rationabiliter, vt ſcripſi-

mus, ſi cuncta conuenerint, vt eorum quos ordinauit vel baptizauit Acacius, ſalua confeſſione catholica, pro caritatis Eccleſiæ redintegratione nihil pereat. quatenus pax illa proueniat, quæ fecit vtraque vnum: non illa quam propheta condemnat, *Pax, pax, & non erat pax.* & caritas, quam tua dilectio ſuis ſæpe literis poſtulauit, pura ſuccedat, de qua dicitur, *Caritas de corde puro, & conſcientia bona, & fide non ficta.* Nihil ſit commune luci cũ tenebris: quia non poſſumus, nec debemus menſæ Domini participare, & menſæ dæmoniorum. vt tibi creditis ouibus præteritorũ cõgregatione mũdatis, fiat vnus grex, & vnus paſtor. Scriptum eſſe meminiſti, *Si rectè offeras, & rectè non diuidas, peccaſti.* & propheta clamat, *Inter mundum & immundum non diſcernebatis.* Quæ vniuerſa ſummatim illa circumſpectio-

Ezech. 13. 10.

1. Tim. 1. 5.

Gen. 4. 7.

Ezech. 22. 26.

ne perſtringimus, vt cordibus ſalubriter expiatis, tam firmam ſine dubitatione, quàm veram, tam perpetuam, quàm vnitam poſſimus tenere concordiam. Quantocius ergo ſuper his tua nos reddat dilectio certiores: vt Deo noſtro perficiente quod cœpit, in compage corporis Chriſti plena valeamus reconciliatione conſentire.

Codex Virdunenſis hanc tribuit Gelaſio. at Gelaſius hoc tempore Pontifex non erat, ſed Felix. Liberatus Breuiarij cap. 18. Moritur, *inquit*, Acacius, & ordinatur poſt eum Flauitas presbyter, qui fuit à ſancta Thecla. qui non conſenſit ſine Romano Pontifice intronizari, ſed tranſmiſit ſynodicam Papæ Romano Felici. Qui modico viuens tempore moritur non accipiens epiſtolam ipſius. Vide Nicephorum lib. 16. cap. 19.

EPISTOLA VI.

Felicis III. Papæ ad Thalaſium Archimandritam CP.

Ne cum Eccleſia Conſtantinopolitana, vel illius Epiſcopo, ipſe aut monachi eius antè communicent, quàm à ſede Apoſtolica iuſſum fuerit.

FELIX THALASIO.

POſt factas literas, quas per filios noſtros religioſi propoſiti viros dilectioni tuæ miſimus contradendas, ne quid minus pro catholicæ fidei cuſtodia diligentior cura proſpiceret, caritatem tuam duximus admonendam, vt etiamſi, præſtante Deo noſtro, nomina damnatorum, id eſt Alexandrini Petri & infelicis Acacij, fuerint de Eccleſiaſtica recitatione ſublata, vt ſimiles perditio-

nis eorum ſacerdotij non permittantur præſumere dignitatem, non priùs tua dilectio, vel congregatio quam gubernas, Conſtantinopolitanæ Eccleſiæ, vel quicumque eius futurus eſt pontifex, communicandum eſſe decernat, quàm ad notitiam ſedis Apoſtolicæ cuncta referantur, vel ipſius literis qui fuerit creatus Epiſcopus, vel tuæ dilectionis alloquiis. Quia ſicut per profeſſionem catholicam ſedis Apoſtolicæ formam ſecutus es, vt te à damnata communione ſuſpenderes: ita beati Petri ſequi debetis exemplum, vt quando eius auctoritate fuerit relata communio, tunc eis etiam tuum noueris miſcendum eſſe conſortium. Nec quiſquam dilectioni tuæ omnino perſuadeat iam noſtram communionem illis partibus fuiſſe commiſſam, cùm videas adhuc res in dubio

bio conſtitutas, & apud nos de illic creato Pontifice omnia haberi prorſus incerta. Neque poſſet cum eo ſociari communio, cuius adhuc à nobis nec honor probatur eſſe ſuſceptus, nec fides atque intentio comprobata. Expectet ergo dilectio tua ſedis Apoſtolicæ iuſſionem, & ſic Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ ſacra ſe communione coniungat, ſi in participatione beati Petri & catholicæ veritatis deſiderat permanere. Data Kalendas Maias. Probo & Fauſto vv. cc. Indictione XIII.

Superiori epiſtolæ titulus in veteri codice præfixus eſt huiuſmodi. Exemplum epiſtolæ, quam pertulerunt in legationem directi monachi, ad Rufinum, Hilarum, & Thalaſium, Archimandritas Conſtantinopoli.

EPISTOLA VII.

Felicis III. Papæ ad Vetranionem Epiſcopum.

Diſcidij Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ cauſas exponens, hortatur vt Zenonem ad vnionem cum Romana inſtaurandam permoueat.

FELIX VETRANIONI EPISCOPI.

QVod vnitatis Eccleſiaſticæ plena cupimus redintegratione firmari, multorum relatione comperimus, dilectionem tuam, & egregiis moribus diuina gratia tribuente pollere, & domni filij noſtri Chriſtianiſſimi principis familiaritate ſubnixam: paratámque fraternitatem tuam catholicę fidei cauſam, ſi manifeſtiùs panderetur, libere & prudenter adſtruere. Quibus de tua mente ſumptis

indiciis, talem te veritatis auctorem eſſe perpendimus, qualem illic deſiderauimus inuenire. Gratamur igitur, quòd hereditatem ſuam non vſquequaque Dominus repuliſſet, ſed in eorum cordibus flammam rectæ confeſſionis ſeruaret abſconditam, qui ſiue ſe à communione confuſa penitus abſtinerent, ſiue in eam per ignorantiam recidiſſent, mallent tamen & declarari quæ recta ſunt, & ſecundum traditionem veterum comprobata ſectari. Atque ideo adloqui caritatem tuam noſtro modis omnibus ſermone curauimus, & de his quæ Eccleſiam Chriſti fecerint diffidere competenter inſtruere. In Calchedonenſi itaque Synodo, quæ de Concilij Nicæni tenore procedés, pro Chriſtianæ confeſſionis integritate ſeruanda, tam auctoritate ſedis Apoſtolicæ, quàm vniuerſalis Eccleſiæ eſt

celebrata conſenſu, Eutychem atque Dioſcorum conſtat fuiſſe damnatos. Quorum Timotheus & Petrus extitiſſe docentur proculdubio ſectatores, eorúmque ſe communioni nefariæ miſcuiſſe, etiam cùm à nobis prohibitus eſt, Acacius: atque ob hoc, ex forma Synodi memoratæ, ſimilem cunctos, quæ præfixa fuerat prauitati, damnationis incidiſſe ſententiam, cuius ſe elegerunt eſſe conſortes. Vnde meritò prædictus Acacius Apoſtolicæ ſedis, quę nunc exſecutrix vtique ſæpedicti Calchedonenſis Concilij pro fide catholica tunc probati non defuit, iterata excommunicatione depulſus eſt, ne per eum quod abſit nos quoque reddamus complices perditorum. Neque Petrum quiſquam legitimè credat eſſe purgatum, qui non à beati Petri Apoſtoli ſede receptus eſt, qua fuit mandante de-

iectus. Bene enim dilectionem tuam noſſe non ambigo, quòd perſonam huiuſmodi, cùm ita ratio poſtularet, non niſi Eccleſiaſticæ legis ordine competenti, ſicut diuinitus conſtitutum eſt, vel poſſint, vel debeant conuenienter abſoluere. Quod cùm factum non ſit, manifeſtum eſt Petrum in ea qua pridem fuerat peruerſitate ac damnatione detineri. Qui etiamſi legitimè corrigi voluiſſet, indulgentiam conſequi debuit, non Eccleſiaſticam dignitatem: quia ab hæreticis damnatíſque falſi ſacerdotij nomen aſſumens, Eccleſiæ catholicæ nullis regulis potuit præſidere. Hæc autem, quæ de prædictis geſta narrauimus, documentis inde venientibus approbantur, ſicut Conſtantinopolitani clerici, qui directi ſunt, agnouerunt. palámque monſtratum eſt, Acacium ſe eorum feciſſe participem; quos

ſuis literis hæreticos, & retulerat ipſe damnatos. Perceptis ergo ſummatim dilectio tua, quæ videntur Eccleſiarum feciſſe diſcidium, nóſque perpendens non immeritò pro fide catholica extitiſſe ſollicitos, non ſolùm deinceps ſe à communione damnatorum ſtudeat cuſtodire: ſed Chriſti gregem qua valet induſtria retrahere non quieſcat, & domno filio noſtro Chriſtianæ mentis Auguſto inceſſabiliter ſuggerere non omittat, vt operis ſui memor, quod fide catholica, inſpirante Domino noſtro, clementer dicitur exſecutus, plenam temporibus ſuis pacem, & Chriſti veritatem ſinceram, vt præcipuus ſacræ religionis filius, & pia deuotione conſpicuus, tranquilla diſpoſitione reſtauret, & de Eccleſia Conſtantinopolitana Petri Alexandrini nomine Acaciíque ſublato, pro quo tempeſtas

omnis exorta eſt, intemeratam paternæ traditionis & fidei poſt Dominum benignus efficiat vnitatem. Quę nunquam fuiſſet vtique temerata, ſi hanc Imperatori Chriſtianiſſimo fideliter Acacius inſinuare voluiſſet. Sed dum patrum terminos transferre molitur, & ambitionibus ſuis præuaricationis aditum impudenter exquirit, nec venerabilia dubitauit decreta calcare, & inter curas publicas occupato principi venerando diſſimulauit quæ nouerat vera ſuggerere: talem ſe conſcientiam circa ſalutem regiam poteſtatémque geſtare demonſtrans, qualem in negotio ipſius religionis exhibuit. Vnde, quod non ſine diuini iudicij terrore dicendum eſt, etiam nobis ſi requiſiſſet optantibus, non eſt permiſſus abſolui. Quomodo autem domnus filius noſter venerabilis Imperator non hoc

ſibi iudicare poſſet faciendum, quod cerneret ſacerdotem vel facere, vel docere? Quapropter adiuncta ſecum mea prece, dilectio tua ſæpedictum domnum filium noſtrum ſupplicatione qua poteſt, & lacrymarum profeſſione deprecetur, vt patienter permittat abſcidi qui nos conturbant: ne in ſucceſſoribus hæreticorum reparaſſe videamur, quod in auctoribus eorum certum eſt fuiſſe damnatum. priorúmque conſimiles opprimere non ſinat Eccleſiaſticam dignitatem: quatenus
1. Cor. 5. 17 Apoſtolica voce dicamus, *Si qua igitur in Christo noua creatura, vetera tranſierunt, ecce facta ſunt omnia noua.* Eccleſiam Conſtantinopolitanam nobis, ſicut ſemper, vnitam ſua poſt Deum placiditate concedat. Quoniam & hoc præſentis felicitatis eius incrementa deſiderant,

& conſequendæ fructus æternitatis expoſcit. Dilectionem verò tuam ſpecialiter commoneo atque conteſtor, in illo noſtri Saluatoris examine formidando rationem mihi modis omnibus reddituram, ſi quæ pro integritate ſalutis humanæ, pro orthodoxa atque regulari conſtitutione maiorum, & veraci atque ſincera totius Eccleſiæ pace reparanda delegaui, quod de tua mente non credimus, ſegniùs exequaris.

Ex eodem codice Virdunenſi.

FELIX ANDREÆ EPISCOPO Theſſaſonicenſi.

Quod plenè catholicæ fidei cupimus redintegratione firmari, ſollicitudinem dilectionis tuæ, qua ad ſedis beati Petri communionem venire deſideras, libenter amplectimur: ſed eam vellemus, ſicut orthodoxæ veritatis cautela depoſcit, ex omni fieri parte conſtantem.

EPISTOLA VIII.

SIVE TRACTATVS GELASII PAPÆ.

In quo etiam ponit exempla epiſtolarum Simplicij Papæ atque Felicis, quòd Timothei Aeluri, vel Petri Alexandrini impietatem olim cognouerint, vel viſi fuerint iudicaſſe. Poſtea propriis proſequitur dictis, inſtruens quid aduerſus Græcos debeat reſponderi.

* * * * *

Ex Epistola Simplicii Papæ ad Acacium.

Epiſt. 17. ILlud, *inquit*, me non mediocriter facit attonitum, quòd iiſdem literis ſuis Petrum, qui hæreticorum dudum ſocius extitiſſe probetur & princeps, quod conſcientiam dilectionis tuæ meminimus non latere, inſtructionéſque ipſas, quibus fuerit confutatus, noſſe confidimus,

quémque etiam dubium non ſit adhuc extra cõmunionem durare catholicam, ſæpéque nos de eadem ex illa vrbe pellendo ſcripſiſſe ſit certum, ad præfatæ Eccleſiæ regimen exiſtimet prouehendum: eúmque promittat rectæ fidei definitionibus conuenire, à cuius vtique, ſicut ſuperiùs dixi, conſortio tam degit extraneus, quàm ab eius communione diſcretus eſt. Ad quam ſi nũc redire contendit, niſi per ſatisfactionem Chriſtianis regulis competentem non poteſt introire. ac perinde non ad faſtigium ſacerdotalis dignitatis accedere, ſed medelæ, quæ poſt pœnitudinem præbenda eſt, conſequenter aptari: animæ ſuæ cupiens reconciliatus auxilium, non gradum ſummi honoris affectans, qui diu conuincitur fuiſſe peruerſus. ne per ſpeciem remeantis non remedium ſinceræ ſaluationis inquirat, ſed facultatem propagandæ prauitatis inueniat. Quo facto non hunc magis ab errore detrahimus, quam perniciem fidelibus irrogamus. eóque modo Calchedonenſis Synodi ſtatuta violantes, aditum ſæua copulatione graſſandi in Eccleſiam lupis rapa-

cibus aperimus. Denique ab eiſdem ipſis, cum quibus olim à catholica participatione diuiſus eſt, pontifex dicitur poſtulari. vt ſatis euidenter appareat, non eos rectam fidem velle, ſed in præſule proprio nefandi dogmatis quærere poteſtatem. neque inter ipſos, & veraciter ſentientes, pax inde poſſit fida generari, vnde hæreticarum mentium creſcit funeſta damnatio, & catholicorum miſeranda captiuitas.

EX EPISTOLA FELICIS PAPÆ ad Zenonem Imp.

Epiſt.2. VBI eſſe, *inquit*, iam conſequens proculdubio peruidetis, Alexandrinæ Eccleſiæ peruaſorem, funeſta diu impunitate graſſantem, veſtris præceptionibus, quibus meritò dudum probatur eiectus, eſſe nihilominus addicendum. An non ipſe eſt, qui per xxx. annos catholicæ deſertor Eccleſiæ, inimicorúmque eius ſectator & doctor, & ad fundendum ſanguinem ſemper velox fuit & promptus? Nunquid adhuc & iſtam diſſimulationem quadam ſumus ex conhibentia recepturi. In quo reuera non eſt opus diſ-

cuſſione ſubtili, quia eius aperta ſunt crimina.

MVLTA ſimilia in diuerſis epiſtolis eorum diligens lector, ſi requirat, inueniet. Prætermitto iam ſcripta & admonitiones Papæ Simplicij, quæ plerique vilia æſtimant, & iudicant contemnenda. Illud conſideremus attentiùs, quod de eodem Petro tunc cùm adhuc ſanum fortè ſaperet, iudicarit Acacius, qualémque de eo ſententiam ad Apoſtolicam ſedem direxerit.

DOMINO SANCTO, ET BEATISSIMO patri, Archiepiſcopo Simplicio Acacius.

SOLLICITVDINEM omnium Eccleſiarum ſecundum Apoſtolum circumferentes, nos indeſinenter hortamini, quamuis ſponte vigilantes ac præcurrentes. Sed vos diuinum zelum ſolitò demonſtratis, ſtatum Alexandrinæ Eccleſiæ certiùs re-

quirentes, vt pro paternis canonibus ſuſcipiatis laborem, piiſſimo ſtillantes ſudore pro his, ſicut ſemper eſt adprobatum. Sed Chriſtus Deus noſter, qui diligentibus ſe in bonum cooperatur, noſtris cogitationibus inſidens, & vnam nobis in his mentem, atque eandem pro gloria ſua eſſe cognoſcens, omnem victoriam eſſe perfecit, conſortes nos cum tranquilliſſimo principe faciens, & Timotheum quidem deceſſorem ſpirantem procellas, & Eccleſiaſticam tranquillitatem, ſicut apparuit, conturbantem vitæ ſubduxit humanæ, dicens ei, Tace & obmuteſce. Petrum quoque, qui ab Alexandria more ſimiliter procellæ ſurrexerat, diſſipauit, atque in æternam fugam Spiritu ſancto flante conuertit, vnum & ipſum de his qui olim fuerant & antè damnati. Sicut enim in noſtris archiuis inuentum eſt, & de veſtris ſcriniis, ſi dignamini requirere, poteritis agnoſcere, quæ in tempore de eodem ſubſecuta, ab Alexandrino Epiſcopo Romam ad alterutrum ſint relata. Qui Petrus filius noctis exiſtens, & operum diei lucentium alienus apparens, omnino tenebras ad latrocinium

peragendum congruas eorum cooperator inueniens, media nocte, adhuc iacente cadauere illius, qui paternos canones ſubuerterat, inſepulto, ſubrepſit in ſedẽ, ſicut ipſe arbitratus eſt, vno & ſolo præſente, & eo qui conſors illius inſiſtebat inſaniæ. ita vt propter hoc maioribus ſupplicijs ſubderetur. nec quod ſperabat effectum eſt. Sed ille quidem de ſe ex parte vel minima iudicans nuſquam penitus omnino comparuit. Timotheus autem paternorum canonum cuſtos, qui Dauidicæ manſuetudinis exemplo ſubditur, & vſque in finem patiens, atque poteſtati propriæ reſtitutus à Chriſto, propriæ ſedis honore lætatur: & ſpiritualium filiorum voces accipiens, gratiam curationis expectat, multiplicato in ſe honore à Chriſto principe ſacerdotum.

ECCE teſtimonium Acacij validiſſimum, quid de Timotheo, quid de Petro ſenſerit. Verè enim, ſicut ſcriptum eſt in Euangelio de Caipha illo Pontifice, euenit Acacio. Dicitur enim de illo, quia cùm eſſet prin-

ceps ſacerdotum anni illius, de Domini dixerit paſſione, *Expedit vt vnus homo moriatur pro populo, vt non tota gens pereat.* Et ſubiungit Euangeliſta beatus Ioannes, *Hoc*, inquiens, *à ſemetipſo non dixit, ſed cùm eſſet princeps ſacerdotum anni illius prophetauit.* Ita & hic, cùm in ſummi eſſet ſacerdotij dignitate locatus, vtrum nolens an inuitus, dubitare quippe nos eius varietas & inconſtantia fecit, veriſſimam de inimicis Dei tulit ſententiam. quam ſi ſeruare voluiſſet, procellam, quam ab Eccleſia veraciter depulerat, rurſus in Eccleſiam ipſe non reuocaſſet: & de quo dixerat, *Tace & obmuteſce*, rurſus Petri perſonam loqui in Eccleſia minimè permiſiſſet. Quem ſimiliter procellam à ſancto Spiritu diſſipatam eſſe prædixerat, quémque filium noctis aſſeuerauerat, & quem ab opere lumi-

Ioan. 11. 49.

nis

niſi alienum, amantémque tenebras latronum operibus cõgruas eſſe narrabat. qui falſum ſacerdotij nomen, ab eo qui paternos, vt ipſe ait, canones ſubuerterat, artibus doloſis ſibi ipſe impoſuerat. Hic Petrus, de quo beatæ memoriæ Timotheus catholicus, vt ipſe dixit, paternorum cuſtos canonum, Alexandrinæ quondam Eccleſiæ pontifex, ad ſedem Apoſtolicam multa retulit deteriora, quàm ſuperiùs continentur, aſſerens ſpecialiter & affirmans inimicum fidei, inimicum Calchedonenſis Synodi per omnes extitiſſe infelicitatis conatus. Quid igitur nobis faciendum eſt? Non credimus tot & tantis tantarum ſedium ſacerdotibus, qui omnes vno ore, vno conſenſu, publicam & feralem humanæ ſalutis beſtiam Petrum eſſe dixerunt, in cuius ſe communione, pernicioſa coniunctione, ſuaden-

te dæmonico ſpiritu, infeliciter ſo-ciauerat Acacius, malè rurſus ædifi-cans quod bene deſtruxerat ? Nec opus plura hinc dicere, cùm timen-tibus Deum, & formidantibus diem iudicij, & Eccleſiæ vnitatem diligen-tibus, ſatis apertéque cauſa ſit clara. Hæc enim ſola ratio eſt, quæ vnita-tem diuidit, & concordiam diſſipat: quia quamdiu præuaricatorum no-mina de Eccleſia non auferuntur, pa-cis vinculum nullatenus redintegra-re permittunt. Si enim licet ſectato-rum vel communicatorum Eutyche-tis, vt fuit eius ſectator Petrus, & communicator Acacius, in Eccleſia nomina recenſeri, cur de ſectatori-bus & communicatoribus Arrij, vel ceterorum hæreticorum, ſimili ſorte non liceat? An minoris impietatis & perfidiæ Eutyches fuiſſe putatur, quàm Arrius ? Nemo hoc quidem

ſani capitis audebit dicere. Si ergo par eſt impietas, par ſit & vtrorumque deteſtatio. ne ſi ſemel talis fuerit intromiſſa licentia, omnibus exinde omnia liceant, fiátque, quod abſit, tam paſſiua rerum confuſio atque commixtio, vt nulla inter mundum & immundum ſit ſecundum prophetam certa diſcretio. Non eſt quidem noſtræ humilitatis, de totius orbis diſſenſione ferre ſententiam: eſt tamen noſtrum de propria ſalute eſſe ſollicitos. quoniam vnuſquiſque pro ſe rationem redditurus eſt ante illud tribunal iudicis & regis æterni, in quo etiam de verbo otioſo, minimóque quadrante, ſumus noſtrorum rationem actuum preſtituri. Vnde & optamus, qualiacumque & quantacumque ſuper nos importauerit inimicus, tolerare diſcrimina in ſæculo præſenti, tantùm ne cauſas incurramus Ezech. 22. 26.

mortis æternæ. Sed dicitur de Petro, quamquam ſine approbatione dicatur, præſertim de homine perſpicaciſſimo, qui per xxx. annos famoſus expugnator fuerat veritatis, quòd pœnitentia acta ſuſceptus ſit in Eccleſia. Nunquam igitur per xxx. annos agere potuit pœnitentiam, niſi tunc cùm Epiſcopatus amore & ambitionis ardore feruebat? O rem monſtro ſimillimam! antè illum potuiſſe locum ſuum ſacerdotij obtinere, quàm poſſet vel breui ſpatio pro tam immani crimine pœnitens videri. Sed ſoluit illum, inquit, auctoritate ſua priùs Acacius, & ſic ſuſcepit. Vtinam ſeipſum miſerrimus omnium, ſecúmque quamplurimos, nõ æternæ mortis compedibus alligaret! Qui cùm ſuperbiſſimo perflatus ſpiritu thronum humilitatis altiùs efferre conatur quàm decuit, & præ-

ſumptionibus ſuis aditum vndecumque conquirit, ſimúlque per fas & nefas calcat & tranſit inuiolabilia ſtatuta ſanctorum, cùm ipſo quem imitatus eſt auctore ſuperbiæ, in profundiſſimam ruinam deiectus, id dereliquit Eccleſiæ, vnde lugerent pacifici, fideléſque & humiles flerent. Si enim ille modum temperata poteſtate ſeruaſſet, nec Petrum hæreticum, nullo regulari ordine abſolutum, pro eius audaci temeritate, in ſua ſocietate hodie Eccleſia ſuſpiraret aſſumptum: nec caritatis, quæ omnium virtutum eſt perfectio, & ſine qua ſecundum Apoſtolum inania ſunt vniuerſa quæ facimus, tanta filij pacis diſpendia paterentur, nec mordendo inuicem conſumerentur inuicem. Sed quolibet modo dicatur Petrus eſſe ſuſceptus, apparet tamen eum fuiſſe hęreticum, qui pœnituiſſe 1.Cor. 13.

pro peruerſitate defenditur: & quòd prauus & infidelis fuerit, & de Eccleſia Eccleſiaſtico iure proiectus, ambigi dubitaríque non poteſt. Sed concedamus pauliſper pœnituiſſe eum, quod nullatenus verum eſt. videndum ergo eſt quomodo, id eſt vtrum qui ordine competenti, regulari ſeueritate exciſus & exſtirpatus eſt, pœnitens rectè & conſequenter receptus ſit. Sed nunquam docebitur, nunquam monſtrabitur, nunquam omnino probabitur, eius purgationem fuiſſe legitimam, quæ non eſt competentibus regulis celebrata. Secundæ enim ſedis Antiſtitem nec expellere quiſquam, nec reuocare, ſine primæ ſedis aſſenſu, vel potuit, vel debuit. Niſi fortè confuſo iam ordine rerum atque turbato, nec prima, nec ſecunda, nec tertia ſedes debeat obſeruari, vel ſuſcipi ſecundum antiqua

ſtatuta maiorum, & ſublato capite, vt videmus, omnia membra vario inter ſe compugnent certamine, fiátque illud quod de populo ſcriptum eſt Iſraël: *In illo tempore, non erat dux in Iſraël. vnuſquiſque quod placitum erat in oculis ſuis faciebat.* Qua enim ratione vel conſequentia aliis ſedibus defendendum eſt, ſi primæ beatiſſimi Petri ſedi antiqua & vetuſta reuerentia non defertur, per quam omnium ſacerdotum dignitas ſemper eſt roborata atque firmata, trecentorúmque decem & octo patrum inuicto & ſingulari iudicio vetuſtiſſimus iudicatus eſt honor? Vt pote qui Domini recordabantur ſententiam, *Tu es Petrus, & ſuper hanc petram fundabo Eccleſiam meam, & portæ inferi non præualebunt aduerſus eam. Et tibi dabo claues regni cælorum, & quæcumque ligaueris vel ſolueris in terra, erunt ligata vel*

Iudic.21. 24.

Matt.16. 18.

ſoluta in cælo. Et rurſus ad eundem,
Luc. 22. 32. *Ecce ego rogaui pro te, vt non deficiat fides tua. & tu aliquando conuertere, & confirma fratres tuos.* & illud, *Si amas*
Ioan. 21. 17. *me, paſce oues meas.* Quare igitur ad Petrum tam frequens Domini ſermo dirigitur? nunquidnam reliqui ſancti & beati Apoſtoli non erant ſimili virtute ſuccincti? Quis hoc audeat affirmare? Sed vt capite conſtituto, ſchiſmatis tolleretur occaſio, & vna mõſtraretur compago corporis Chriſti, quæ ad vnum caput glorioſiſſima dilectionis ſocietate concurreret: & vna eſſe Eccleſia, cui fideliter crederetur, vnáque domus vnius domini, & vnius redemptoris, in qua de vno pane & de vno calice nutriremur. Qua ratione, ſicut dixi, maiores noſtri, reuerendi illi Eccleſiarum magiſtri, clariſſimáque illa populi Chriſtiani lumina, quos merita virtutum

ſuarum vſque ad confeſſionis glorioſiſſimas palmas, & martyrij fulgentes extulere coronas, ad illam ſedem, quam princeps Apoſtolorum ſederat Petrus, ſui ſacerdotij ſumpta principia repleti Chriſti caritate mittebant, ſuæ inde ſoliditatis grauiſſima firmitatis roboramenta poſcentes. Vt per hāc ſpeciem omnibus appareat, verè vnam eſſe per omnia, & indiſſolubilem Chriſti Eccleſiam, quæ concordiæ vinculo, mirabilíque caritatis textura compoſita, ſola & indiuiſa per totum oſtenderetur eſſe tunica Chriſti, quam nec milites ipſi, qui Dominum crucifixerunt, diuidere auſi fuiſſent. Quæ nunc ſi propter perfidiam Petri, Acacij tyrannicam ſuperbiam, impiámque præſumptionem eius, violatur atque conſcinditur, videte & ſapienter expendite, in quam graue periculum

noſtra deducitur conſcientia, dum tanta maiorum ſoluitur obſeruantia. Quis enim non agat quodcumque libuerit, ſi ſemel in conſuetudinem corruptus ordo peruenerit? Si autem hoc ſacrilegum eſt etiam cogitare, cur non cum diligentiſſima obſeruatione teneatur hæc formà maiorum, cùm ſit in hoc obſeruationis tenore ineffabilis indubitatæque vnitatis euidens, & grande myſterium? An duæ ſunt Eccleſiæ, & duo paſtores? Abſit. Vnus eſt enim, qui fecit vtraque vnum, tollens de medio inimicitiarum parietem in corpore ſuo. Cur ergo per Petri & Acacij nomina rurſus inimica ſepis intexitur, quam ſemel Chriſti crux, mors, & ſanguis deſtruxit, ſoluit, & euertit? Non ergo diuidat eos interpoſitum Petri & Acacij nomen, quos tanti me-

diatoris pretioſus ſanguis vniuit. Poſtremò æquum eſt, vt qui alios libenter & competenter vultis habere ſubiectos, cedatis & ipſi antiquo more maioribus, vt confidenter imperare poſſitis minoribus veſtris. Duodecim certè fuere Apoſtoli, paribus meritis, parique dignitate ſuffulti. Cúmque omnes æqualiter ſpiritali luce fulgerent, vnum tamen principem eſſe ex illis voluit Chriſtus, eúmque diſpenſatione mirabili in dominam gentium Romam direxit, vt in præcipua vrbe vel prima primum & præcipuum dirigeret Petrum. Ibique ſicut doctrinæ virtute ſublimis emicuit, ita ſanguinis glorioſa effuſione decoratus, æterno hoſpitio conquieſcit, præſtans ſedi, quam ipſe benedixit, vt à portis inferi nunquam pro Domini promiſſione vin-

catur, omniúmque ſit fluctuantium tutiſſimus portus. In quo qui requieuerit, beata & æterna ſtatione gaudebit: qui verò contempſerit, ipſe videbit qualia genera excuſationum in die obtendat iudicij. Me enim credo, ſpero, confido in Chriſto, quòd ab eius caritate nec tribulatio, nec anguſtia, nec gladius, nec perſecutio, nec vita, nec mors vnquam poterit ſeparare. Incumbat perſecutio, ſæuiant leges. militi Chriſti glorioſius eſt mori, quàm vinci: fraudari præſentium commodis melius, quàm carere futuris.

EPISTOLA IX.

GELASII PAPÆ AD EPISCOPOS Orientales.

Quòd in Acacij aliorúmque damnatione Synodo noua opus non fuerit, & quòd Petrum Alexandrinum abſoluere Acacius ſine ſedis Apoſtolicæ auctoritate non potuerit. Tum de Epiſcopis catholicis ſede ſua ſine diſcuſſione deiectis.

DILECTISSIMIS FRATRIBVS vniuerſis Epiſcopis Orientalibus Gelaſius.

* * * * *

QVid ergo iſti prudentes viri, & argutis mentibus totius religionis interna rimantes, in Orientis partibus conſtituti, ſi cognouerunt huiuſmodi perſonam in Antiochena Eccleſia conſtitutam, cur communicando talibus præbuere conſenſum? Cur non illico reclamarunt,

cur non ſe à tali contagio remoue-runt, cùm tam euidenter aduerterent, ideo Calendionem depulſum, vt hæreticis panderetur introitus? Quare hîc nihil de Synodo, nihil de re, nihil de fide Chriſtiana, nihil de perſonarum examinatione tractarunt? Si verò illi eorum ſe communioni voluntariè ſubdiderunt, ab Apoſtolica ſede certè ſeparati ſunt, cum talibus & apud tales, etiamſi eſſet neceſſe fieri, nulla poſſet omnino Synodus prouenire. Quòd ſi ignoraſſe ſe dixerint qualis Antiochiæ poſt Calendionem ſucceſſiſſet Antiſtes, quid mirum, ſi qui in Oriente poſiti, quæ in regione ſua contigerint ſcire nequiuerunt, ea quæ apud Apoſtolicam ſedem geſta fuerant ignorarent? Cur tamen, poſteaquam ad eorum notitiam peruenit qualis eſſet ſacerdos apud Antiochiam conſtitutus, non eius conſor-

tia continuò reſpuerunt? Quid excuſationem de ignorantiæ colore prætendunt, cùm hodiéque & manifeſtata contagia perfidorum, & à nobis ſæpius exprobrata ſectentur? Quo ſatis apparet, quia ne tunc quidem etiamſi cognoſcerent refutarent, quando nunc etiam publicata non renuunt. Prorſus in quamlibet ſe partem cauſationémq; conuertant, manifeſtæ veritatis ita laqueis ſuffocantur, vt ſuis ipſi verbis poſſint actibúſque concludi, nec niſi ſolam perniciem obſtinatæ perfidiæ reſiduam ventilare. Hæc autem, quæ de Calendione venerabili dicta ſunt, & in Ioannis Alexandrini conueniunt certa ratione perſonam. Immo, ſi cauſa eadem latiùs inquiratur, tantæ illic tragœdiæ, tanti reperiuntur errores, vt ſi ipſi ſint iudices qui eadem perpetrarunt, cùm euidẽter fuerint con-

futati, à ſui damnatione non tempe-
rent. Palàm enim illic apertéq; mon-
ſtratur, nihil aliud quàm quæſitam
cauſam, quemadmodum, catholico
qualicumque depulſo Pontifice, hæ-
retico Petro reſeraretur acceſſus. Tũc
iſtud nemo diſcutiebat, Synodum
nemo poſcebat. paſſim omnia lici-
tò fieri à quibuſcumque videbantur.
nullum diſcrimen rerum, nulla exa-
minatio poſtulabatur Eccleſiæ: ſed
prout de vno quoq; veniſſet in men-
tem, de ſuis vrbibus catholicus pelle-
batur Epiſcopus, non ſolùm Metro-
politanus, ſed etiam tertiæ & ſecun-
dæ ſedis Antiſtes. In his nulla rerum
veſtigatio quærebatur, nulla facien-
da Concilia iactabantur. Subroga-
bantur hæretici, nemo reſultabat:
ſed velut muta pecora in captionem
ducta, ſubditis voluntatibus perfi-
diam ſectabantur. Non mirum qui-
dem,

dem, ſi nunc eos defendere molian-tur, quorum indiſcuſſam cæcis mentibus ſecuti ſunt vilitatem. Sed miramur, cur eos non pudeat in iſtorum damnatione de Synodo non facta cauſari, cùm ſciant tot tantóſq; pontifices nulla Synodo fuiſſe depulſos. Si in iſtorum reiectione de non inito Concilio conqueruntur, cognoſcant ſe, cur non & hoc in aliorum reiectione quæſiuerint, accuſari. Si verò in ceterorum reiectione Concilia neceſſaria non fuerunt, nec in iſtis neceſſaria fuiſſe cognoſcant. An in catholicorum deiectione non fuit opus, & fuit magnopere congreganda in præuaricatoris dãnatione confeſſi? Quid igitur reſtat, niſi vt dicant hæreticos non fuiſſe? Non ergo de Synodo conquerantur, qui ſe palam communionis externæ perhibent ſectatores. Cur enim eis Synodus neceſſaria fuiſſe vi-

deatur, qui ſe contra Calchedonenſem Synodum venire cognoſcunt, qua Eutychianus error cum auctoribus generali Eccleſiæ voce damnatus eſt? Nec dubium, quòd ſicut in vnaquaque hæreſi, quod inceſſabiliter repetendum eſt, quia firmum eſſe nullus ambigit Chriſtianus, omnes complices, ſectatores, communicatores damnatæ ſemel prauitatis pari ſorte cenſentur. Ideóque fit conſequens, vt ſicut Timotheus atque Petrus talium ſectatores, ſecundum illius tenorem Synodi, nulla recenti facta pontificum congregatione damnati ſunt: ſic & qui Petro communicauit Acacius, vt criminis particeps, ita conſors ſit factus & pœnæ. Quid igitur ambagibus & nebulis iſta prætexunt, vt impudentiam ſuam, mentémque veſanam inanibus potiùs fabulis velare letaliter, quá prodendo medicinaliter

ſanare contendant? Nihil enim nobis commune cum hominibus communionis externæ. Ideo vocatur ad iudicium certè quæcumque perſona, vt aut fateatur obiecta, aut conuincatur obiectis. Poſt confeſſionem porrò literarum tenore deprompiam, cur ad iudicium vocaretur Acacius, qui ſe confeſſus eſt Petro, quem petita ſedis Apoſtolicæ præceptione damnarat, communione ſociaſſe: nec ei credi iam externæ communionis effecto, vel pro ſua, vel pro illorum, vel pro Petri defenſione iam poſſet, cui ſe prius miſcuerat nefando conſortio, fecerátque ſe cum eius cauſa ſine dubitatione communem? Cui examinatione præmiſſa, & legitima ſi ita eſſet purgatione ſuſcepto, regulariter miſceretur. Sed cum eodem nondum legitimè diſcuſſo atque purgato communione ſociatus, quàm

adhuc reo ſe miſcuit, tam pro eodem non habuit loquendi fiduciam. Nam cùm Acacius nullo priuilegio fulciretur, vt de ſecunda ſede poſſet ferre iudicium, non potuit iure quemquam damnare. Simili modo, niſi primæ ſedis auctoritate percepta, nec examinandi Petri ius habuit, nec recipiendi penitus poteſtatem. Quo regulariter conſtituto, nec apud nos Petro vllatenus abſoluto, quem damnaſſe nos nouimus, examinaſſe vel abſoluiſſe neſcimus: reſtat vt illud etiam demonſtremus, eundem Petrum, quem ſe purgatum communione recepiſſe prætendit Acacius, nunquam ab hæreticæ communionis contagio ceſſaſſe: ac non ſolùm ipſo tempore quo communicauit Acacius, ſed etiam poſt communionem præuaricatoris Acacij, ſemper Alexandrinum Petrum in hæretico-

rum collegio perduraſſe. Atque ita & per hunc Acacium perfidæ communionis ſuſcepiſſe contagium, & per eandem illis hæreticis, quibus Petrus communicabat, eadem peſte coniunctum. Qui præſumpſit non ſeruato ordine Petrum ſuſcipere, nec examinatum eum, nec cognoſcitur recepiſſe purgatum: & ideo præter ſedis Apoſtolicæ notitiam, non legitimam ſibi eius receptionem vſurpare voluiſſe, vt examinationem eius & purgationem poſſet pro ſua voluntate mentiri, atque eum nec examinatum, nec reciperet omnino purgatum. Quem ſi reuera vellet examinatum purgatúmque recipere, ordinem in eius examinatione & receptione potiùs cuſtodiſſet, ne videretur magis, quàm veraciter poſſet iure purgare. Sicut ergo antè non priùs damnauit, quàm & referret, & poſceret

Apoſtolica poteſtate damnandum: ſic & in recipiendo modum ſeruare debuiſſet, vt priuſquam ſe ei communione miſceret, per ſedem Apoſtolicam poſceret examinari eum, & legitima ratione purgari: cùm nec examinandi aut recipiendi eum haberet ipſe pontificium, & non niſi per illius ſedis auctoritatem conſenſúmque hoc poſſet implere, ſine cuius auctoritate eum non potuerat ipſe damnare, & cuius principali diligentia, & diſcuti potuit & purgari, & ad communionem conuenienter admitti. Cùm enim conſtet, ſemper aut ſedis Apoſtolicæ auctoritate huiuſmodi perſonas, aut diſcuſſas vel eſſe purgatas, aut ſic ab aliis quibus competebat Epiſcopis abſolutas, vt tamen abſolutio earum ex ſedis Apoſtolicæ conſenſione penderet: vbi vtrumque defuit, nec diſcuſſionem

legitimam, nec pugationem firmam, ac per hoc receptionem fuiſſe conſtat indebitam. Si tu abſq; mea communione Petrum iudicaſti eſſe catholicum, méque deſpecto tuo eum iure recepiſti, quid cauſeris, ſi illum ego à communione mea, quam tu voluiſti contemptam, tanquam abſque tua notitia vel conſultatione repulerim? Vis adquieſcere? meus es. non vis adquieſcere? non es meus. Qui enim mecum non eſt, contra me eſt: & qui mecum non colligit, ſpargit. Quæro abs te, Petrum hæreticum fuiſſe putas, an catholicum, an ab hæreſi poſtea eſſe correctum? Si hæreticum, nullatenus eidem communicare debuiſti, & eidem communicando, hæretici te manifeſtum eſt factum fuiſſe participem, & eius conſequenter ex Synodi tenore veniente damnatione conſtringi. Si catholi- Mat. 12. 30.

cum, palàm totius dogmatis es defenſor, quod catholicum eſſe pronuntias. Ac nihilominus illius errore cenſeris, ſi hæreticum fuiſſe definias, ſed poſtea correxiſſe prætendas, eíque te purgato communicaſſe pronunties. Interim in cuius perſona me negligendum eſſe credidiſti, cauſari non potes quòd in hac eadem te eius perſona neglexerim. Deinde cùm ſine me ius non habueris vel abſoluendi, vel recipiendi huiuſmodi rite perſonam, nec purgatam legaliter, nec regulariter conſtat eſſe. Quàm regulariter non acceptam, tam legaliter non conſtat eſſe purgatam: & ideo non iure purgatam; quia legaliter non receptam. Mea enim in illum manente ſententia, te ſine me pontificium, vt meam ſententiam reſolueres, non habente, qua poteſtate vel diſcuſſus eſt, vel qua auctoritate re-

ceptus aſſeritur? Ecce interim in his cauſa veſtra nutat & labitur: & ſi hæc ſola fuit, prorſus tota ſubruitur. Sed eſt adhuc aliud, quod ad cumulum veſtræ conuictionis accedat. Quid enim ſi doceatur, non solùm priuſquam in eius communionem veniretis, neque tantummodo cùm ad eius communionem veniſtis, ſed etiam poſtea in hæreticorum nihilominus eum communione duraſſe: nonne aut per illum apud vos communio perueniebat hæretica, aut in hæreticam communionem vos eius commercio tranſiebatis? Docete igitur Petrum Alexandrinum ab Antiocheni Petri vnquam communione deſiiſſe, & non vſque ad diem cùm Antiochenus Petrus in hac luce verſatus eſt, indiuiduum vtriſque fuiſſe conſortium. An dicturi eſtis & Antiochenum Petrum fuiſſe correctum,

cui vſque in finem ſe non communicaſſe gloriabatur Acacius? Sed quid profuit, quòd illi per ſeipſum communicare non voluit, cùm eidem per Alexandrinum Petrum ſine vlla ſe communicare putaret inuidia? Quid facimus de tot tantíſque ciuitatibus, ex quibus catholici pontifices ſunt repulſi? Si catholici ſubrogati ſunt, cur catholici ſunt reiecti? Sed euidenter apparet, quia cùm catholici ſunt reiecti, non catholici ſunt ſubrogati. Reſtat vt catholicis hæretici quicumque ſucceſſerint. Cur eis temere communicaſtis? cur non, vt iſta noua facies rerum, & tanta tragœdia de pontificum ſucceſſione viuentium à Synodo diſcuteretur egiſtis? An de vno dolet Acacio, quòd ſpeciali Synodo non fuerit confutatus, cùm proprium crimen ſuis literis ipſe detexerit, nec audiri debuerit

iam ſponte confeſſus; & de tantis pontificibus catholicis non dolet ſine vlla diſcuſſione ſecluſis? Qui vtique, ſi catholicos noſſent eos, quorum communionem vitauerant, his potiùs cõmunicare maluiſſent, quàm non communicantes eis dura perſecutione depelli. Ecce tanti catholici ſacerdotes in hoc ipſo ſe indicant, quid Apoſtolica ſedes cenſuerit cognouiſſe, conſtantérque probaſſe retinendum, quòd communionem catholicam reſeruantes, & eos qui Apoſtolicæ ſedi communicarent, elegere conſortes; & illos, quibus ſedes Apoſtolica decreuerat minimè communicare, vſque ad perſecutionis incurſus renuere conſortes. Certè quæ ſedes Apoſtolica decreuerat, Orientalibus Epiſcopis non innotuiſſe iactatur. Vnde ergo tot tantíque pontifices vnum idémque cum ſede Apo-

ſtolica ſentientes, eámque probantes apta religioni ſacroſanctæ veráque ſanxiſſe, quæ non ſolùm ſequenda ſibi iudicauerunt, ſed etiam vſque ad perſecutionem viriliter exerenda? Ecce habuiſtis qui Apoſtolicæ conſtitutionis, & notitiam vobis ingererét, & retinendi conſtantiam miniſtrarent. Si Apoſtolica ſedes miſiſſet, vix duos aut tres dirigere potuerat. Ecce tot pontifices, Apoſtolicæ ſedis ſcita ſectantes, ingerunt vobis notitiam, & præbent ſeruandæ veritatis exempla. Qui contra tantos clauſiſtis oculos ibidem conſtitutos, quomodo duos vel tres audire poſſetis? Hoc ipſo ſine dubio cognouiſtis illos Apoſtolicæ ſedi placere, quòd vos diſplicere videbatis. Aut illos ergo ſectamini, per quos intelligebatis ſedis Apoſtolicæ voluntatem: aut nihil eſt quòd de ignorantia velitis obten-

dere, cùm indiciis tantis & talibus abutentes, ſedis Apoſtolicæ conſtituta, tantis teſtimoniis prædicantibus, reſpuere potiùs quàm recipere maluiſtis. Nunquid omnes iſti, quos memorauimus Epiſcopi Imperatori mentiti ſunt? nunquid omnes Imperatoris nomen ex diptychis abſtulerunt? Cùm igitur pellerentur, & viuis pontificibus catholicis ſucceſſores hæretici crearentur, & non de inferioribus quibuſque ciuitatibus, ſed etiam Metropolitani pontifices, in catholica iugiter communione durantes, cur compaſſi non eſtis tantis fratribus veſtris? cur non adiiſtis Imperatorem? cur non Eccleſiæ cauſam, & ſacerdotij miſerabilem decolorationem continuatis vocibus defleuiſtis? allegantes * nunquam de pontificibus niſi Eccleſiam iudicaſſe: non eſſe humanarum legum de

D. xcvi. Nunquã de Pontificibus.

talibus ferre ſententiam abſque Eccleſiæ principaliter conſtitutis pontificibus: obſequi ſolere principes Chriſtianos decretis Eccleſiæ, non ſuam præponere poteſtatem: Epiſcopis caput ſubdere principem ſolitum, non de eorum capitibus iudicare. Quibus Eccleſiæ Conciliis, qua Synodo pellerentur: quid denique commiſiſſent, vt ſine vlla diſcuſſione rerum, tot Eccleſiarum præſules pro humano libitu, & ſæcularis poteſtatis arbitrio pellerentur. Inauditos, indiſcuſſos, inconuictos non debere percelli. Maximè cùm nouę cauſæ, & noua rerum facies appareret, vt rectores iſti plebium repentinis incurſionibus, pro mundanæ potentiæ voluntate, ſacrìs dignitatibus priuarentur. Ex nulla veteri cauſa, ex nullo collegio reatus, nec participio cuiuſlibet erroris iam antè damnati,

teneri eos conuincíque conſortes, vt tanquam ex præterita definitione iudicarentur obſtricti. Et ideo, quia nullis antè præcedentibus cauſis retenti eſſent, cur eicerentur, incurſus qui illi eſſent, debere monſtrari, & Eccleſiaſticis legibus, vt ſemper, oportere conſtare. Saltem vel pro veſtro loco illorum duceretis miſeriis conſulendum, formidantes in vobis quod in aliis cerneretis præter vllum morem violenter admitti. Si crimine reſperſi erant aliquo, Eccleſiaſtica debuit examinatione cognoſci. Taceam & ad ſedem Apoſtolicam ex more deferri, ne noſtra priuilegia curare videamur. Satis ſit oſtẽdere, quid ſecundum regulas, & patrum canones facere deberetis. Præcipuè cùm etiam ipſæ leges publicæ, Eccleſiaſticis regulis obſequentes, tales perſonas non niſi ab Epiſcopis ſanxerint

iudicari. Si verò de qualibet hæreſi fuerant impetiti, tanto magis eos decuit iſta cognoſcere, qui & ſecundum religionis tenorem poſſent iſta diſcutere, & haberent priſtinum, ex quo eſt Chriſtiana religio, pontificium iudicandi. Aut catholici enim erant, aut hæretici, de quibus paſſim illa ludibria gerebantur, & latrocinia deteſtanda ſæuiebant. Si hæretici, prodi, diſcuti, & legitimè conuinci modis omnibus debuerant, vel ſuis confeſſionibus, vel aliorum vocibus confutari. Taceo quia ad nos paterna fuerat conſuetudine referendum, tantúmque commoneo quid fieri Eccleſiaſtico iure conuenerat. Si verò catholici probabantur, vos, qui non ſolùm in eorum depulſione ceſſiſtis, ſed etiam ſubrogatis communicare delegiſtis, indubitanter hæretici. Qui depulſis catholicis ſecedentibus, non igno-

ignoraſtis cauſam fidei communioníſque catholicæ per tantos Antiſtites toto orbe patefactam: ſed planè ſcientes volentéſque, ſine vlla diſcuſſione rerum, ſine vlla ſynodali examinatione, ſine vlla ſedis Apoſtolicę reuerentia, aſſenſiſtis hęreticis; libenter habentes, patientérque ſinentes, catholicos Antiſtites inaudita priùs & miſerabili ſorte detrudi. Quos ſi à fide integra communionéque catholica putaretis errare, ad Apoſtolicam ſedem, ſecundum ſcita maiorum, & ſicut ſemper eſt factum, referre debuiſtis: ſicut de Petro Alexandrino, vel de Antiocheno Petro, de Ioanne & Paulo feciſſe monſtratur Acacius. Sed quoniam noueratis eos cũ Apoſtolica ſede ſentire, & quid ſedes Apoſtolica ſua definitione cenſeret, per illos tãtos ac tales Epiſcopos conſtat Oriẽtales Antiſtites nullatenus igno-

raſſe,& vos catholicæ atque Apoſtolicæ communioni prodidiſſe contrarios, & ab eadem defeciſſe, cùm non illis eſtis paſſione coniuncti, ſed potiùs perſecutoribus eorum ſocietate connexi. Hîc vobis Synodus nunquam venit in mentem: & certè de perſonis, vt dictum eſt, nulla veteri lege conſtrictis. Hîc nullo conſilio, non vnius vrbis vel vnius Epiſcopi, ſed totius Orientis Eccleſias, ſubiit animum veſtrum facto ſacerdotali Concilio debere curari. Sed homines, qui in cõtrariam partem toto propoſito, & toto receſſeratis affectu, Concilia potiùs neceſſaria etiam ſtudio declinaſtis, ne per eadem tale aliquid cenſeretur, quo vobis, rebus euidenter oſtenſis & legitimè confutatis, in hæreticorum non liceret venire conſortium. Quid igitur de ignorantia prætẽditis, cùm per totum Orientem

catholicam fidem communionémq; ſinceram ſedi Apoſtolicæ congruentem, non ſolùm cognouiſſe tot Pontifices videbatis, ſed etiam vſque ad extremum conſtātiſſimè defendiſſe? Si nos non audieratis, quid de fide & communione catholica atque Apoſtolica cenſeremus, illos adſpicere debuiſtis, & aut ſequi, ſi credebatis eſſe catholicos, aut apud Apoſtolicam ſedem potiùs accuſare, ſi credebatis erraſſe. Quid illos iuuat vel ſuo propoſito illam tenuiſſe ſententiam, aut cognoſcendo quid ſedes Apoſtolica definiret? Aut igitur collegas & fratres de proximo in conſpectu veſtro, vel catholicos ſequi debuiſtis, vel impetere ſi credebatis errare: nec illis, à quibus nullo diſcrimine vexabantur, præbere conſenſum, donec veritas ex omnibus patefacta conſtaret, & regulariter de eis Eccleſiaſtici iudicij for-

ma procederet. Sin verò ſedis Apoſtolicę regulam ſubſequendo perſpiciebatis illos hăc tenere conſtantiam, conſequenter per illos,& quid noſtra definitio contineret, non habuiſtis incertum; & illorum perſecutoribus annuendo, à ſedis Apoſtolicæ, non ignorantes eius ſentētiam, conſortio retroceſſiſtis. Et adhuc dicitis ignoraſſe vos quid ſedes Apoſtolica cenſuiſſet, cùm ab illis ſacerdotibus in catholica fide & communione pollentibus, non verbis aut literis, ſed perſonis præſentibus, didiceritis vniuerſa, & àb eadē vos proprio iudicio ſeparaſſe videamini. Dicitis etiam Synodum in vnius hominis perſona, debuiſſe tractari, quam in damnandis tātis pontificibus catholicis non quæſiſtis. Quibus autem vultis, vt de talium cauſarum relatione credamus? catholicis, an hæreticis? ab om-

ni hæreticorum contagione diſcretis, an hæreticorum communione pollutis? Quis autem non videat illos eſſe catholicos, & ab omni hæretica peſte prorſus alienos, qui propriis vrbibus detruſi, & in exilium ſunt redacti: & eos qui ſuperſtitibus catholicis ſucceſſores fieri auſi ſunt, catholicos omnino non eſſe, ſed aut Eutychianos manifeſtos, aut eorum ſectatoribus communicantes? Hæc peſtis apud eos hodiéque perdurat. Siquidem & cum Petro Alexandrino, & cum Antiocheno Petro, indifferenter ij qui catholicis ſucceſſerant communione permixti ſunt, & ſucceſſoribus vtriuſque Petri hodiéque miſcentur. His adde etiam illos, qui licet catholicis non ſucceſſerint, ſed dum catholici pontifices haberẽtur, talium ſe communione iunxerunt. Hæc illa mixtura, hæc eſt illa confu-

ſio, qua per Orientem totum inter catholicam hæreticámque communionem nulla diſcretio eſt:immo qui diſcerni temptauerit, potius habetur hæreticus, perſecutione percellitur, exiliis & afflictione multatur. Reſtat ergo, vt in hac colluuione cunctorum, ſicut quiſquis ab eadem ſeparatus eſt, ſinceræ communionis, & ideo catholicus comprobatur: ita quiſquis illius deteſtandi commercij particeps inuenietur, quantum à ſyncera communione, tantum à catholica atque Apoſtolica ſit remotus. Nec prętendat quiſquam, quòd alicui forſitan euidentiori non communicaſſet vel communicare videatur hæretico. Quid enim iuuat, ſi illi non communicet, & his tamen communione iungitur, qui ab illius non ſunt communione diuerſi? Quòd ſi eorum nulli communicauit, vel non omnino

communicat, hic erit ille ſinceræ, catholicæ, Apoſtolicæque communionis & fidei. alioqui nullomodo poterit indiſcretæ illius mixtionis inſincerum vitare contagium. Hoc modo etiam ille vir bonus Acacius Antiocheno Petro, cui ſe palàm non communicare iactabat, per alios ſine ambiguo communicaſſe detegitur. Neque enim ab omnium, qui Antiocheno Petro cõmunicabant, ſemet Acacius communione ſuſpendit. Ac per hoc quid profuit, quòd videri volebat illi palàm non communicare, cui per ſuos complices ſubſiciuæ communionis nectebatur? Alexandrino Petro cõmunicauit Acacius. Sed donec aduixit Antiochenus Petrus, qui vtique poſt Acacianum cum Petro Alexãdrino fœdus initum defunctus oſtenditur, nunquam Antiocheno Petro Alexandrinus Petrus commu-

nicare deſiit. Quod catholicorum continet relatio ſacerdotum, ceterorúmque in catholica fide durantium, nec conſcientiam latere poteſt totius Orientis. Et vt taceam, quòd per ipſum Zenonem Imperatorem, qui vtique Antiocheno Petro, quem introduxerat, & cuius ſacerdotium comprobauerat, ſine dubio communione permixtus, communicabat Acacius: plurimos diuerſarum vrbium Præſules poſſumus demonſtrare, quibus cum Antiocheno Petro communicantibus nihilominus communicabat Acacius, & per illos Antiocheno communicabat conſequenter & Petro. Sed hæc apud Græcos facilis & inculpabilis putatur eſſe permixtio, apud quos nulla eſt veri falſiq; diſcretio; & cùm omnibus reprobis volunt eſſe communes, in nulla monſtrantur probitate conſtare. Hic autem

ille eſt Petrus Antiochenus, quem nec per pœnitentiam ad communionem catholicam recipi etiam à ſede Apoſtolica popoſcit Acacius. Ac per hoc queruntur à nobis Acacium fuiſſe damnatum, cùm hac profeſſione præmiſſa, & per infectos Antiocheni Petri recepta communione, ſe doceatur ipſe damnaſſe. Vbi tamen non ſolùm reus tenetur Acacius, ſed omnes pontifices Orientales, qui pari modo in hæc cecidere contagia, meritóque ſimili damnatione tenentur obſtricti, nec inde poſſint vllatenus expediri, niſi dum ſuperſunt à talibus abſtinendo. Nec nos oportet in talibus cauſis niſi illis credere, qui aut omnino ſe ſciunt ab huius perfidiæ nexibus diuino beneficio ſeruare diſcretos, aut his qui à perfidorum conſortio receſſerunt. Nam in perfidorum contagio conſtitutis, quam

fidem pro ſinceræ communionis teſtificatione poſſumus adhibere, qui inſincera communione ſunt polluti? Nec eorum teſtimoniis niti pro veritate poterimus, qui impugnare non verentur falſitatibus veritatem. Reſtat vt non niſi illis credere debeamus, qui ab omni contagione ſunt liberi.

EPISTOLA X.

VIGILII PAPÆ ENCYCLICA ad vniuerſam Eccleſiam.

Exponit cauſas ſeceſſus ſui ad S. Euphemiam, & quid ibi egerit cum legatis Iuſtiniani. ſimúlque fidei ſuæ confeſſionem interſerit.

VIGILIVS EPISCOPVS ECCLESIÆ catholicæ vrbis Romæ vniuerſo populo Dei.

DVm in ſanctæ Euphemiæ baſilica graui laborantes ægritu-

dine detineremur, piiſſimus atque clementiſſimus Imperator, Dominicorum die, id eſt, v. Kalendas Februarij, glorioſos Iudices ſuos ad nos deſtinare dignatus eſt, id eſt, Beliſarium & Cethegum Exconſules atque patricios, nec non & Petrum Exconſulem patricium atque Magiſtrum, ſed & Iuſtinum Exconſulem & Curapalatij, & Marcellinum Quæſtorem: qui nobis dicerent, vt ſacramenta percipere deberemus, & de ſanctæ Euphemiæ Eccleſia ad ciuitatem regiam remeare. Quibus tale dedimus Deo adiuuante reſponſum, dicentes, Nos quidem in hanc baſilicam pro nulla pecuniaria vel priuata cauſa confugimus: ſed pro Eccleſiæ tantùm ſcandalo, quod iam in toto mundo pro peccatis innotuit. Et ideo, ſi cauſa Eccleſiæ ordinatur, vt pacem eius, quam auunculi ſui piiſ-

ſimus princeps fecit temporibus, & modò reſtituat, ego ſacramẽtis opus non habeo, ſed ſtatim egredior. Si autem cauſa Eccleſiæ finita non fuerit, item ſacramentis opus non habeo: quia nunquam de ſanctæ Euphemiæ baſilica exire diſpono, niſi ſcandalum ab Eccleſia Dei fuerit amputatum. Nam poſteaquam edicta ſua piiſſimus princeps iuſſit appendi, omnibus Epiſcopis diuerſarum partium, ſed & presbyteris atque diaconibus, necnon & clericis Conſtantinopolitanæ Eccleſiæ ad nos venientibus, in Placidiana domo, antequam ad S. Petri confugeremus baſilicam, facie ad faciem ita locuti ſumus, Rogate piiſſimum principem, vt edicta ſua, quæ præcepit appendi, remouere dignetur, & conſtitutum commune debeat expectare. id eſt, vt ſcandalizati Epiſcopi Latinæ linguæ, aut ad

Synodum veniant, aut certè, remota omni violentia, ſuas ſcripto declarent ſententias. Quòd ſi fortè preces veſtras audire noluerit, vos nulli rei præbeatis aſſenſum, quæ ad diuiſionem tendit Eccleſiæ, nec contra conſtitutum comminatione aliqua veniatis. Quia ſi hoc forſitan, quod non credimus, feceritis, noueritis vos ex præſenti die, vt præuaricatores, à beati Apoſtoli Petri ſede per miniſterium vocis meæ communione ſuſpenſos. Et quoniam his actis non ſolùm ea quæ commiſſa fuerant nullomodo ſunt correcta: ſed etiam ex aliis cauſis die ipſo, in præiudicium regularum Eccleſiaſticarum, vel iniuriam ſedis Apoſtolicæ, peiora præſumpta ſunt, nec vlteriùs eos communionis noſtræ permiſimus eſſe participes, nec aſpectus eorum poſt tot præuaricationes, noſtri oculi re-

ceperunt. Ea enim quæ verbo de memorata excommunicatione cunctis Epiſcopis, preſbyteris, & diaconibus, aliiſque clericis Conſtantinopolitanæ Eccleſię voce publica dixeramus, poſtea etiam die XIX. Kalendarum Septembrium nuper præteritarum, in beati Petri baſilica in Ormiſda ſcripto firmauimus. in quo etiam illum *, qui ſub habitu Epiſcopali lupi rapacis dominico gregi ſemper tetendit inſidias, & aſſumens totius ducatum ſcandali, vniuerſalem Dei perturbauit ac perturbat Eccleſiam, de Epiſcopatus ordine deponētes damnauimus: alios verò, qui ſuperiùs memorati ſunt, à communione ſuſpendimus. Sed ob hoc hactenus paginam ipſius damnationis proferre noluimus, quoniam & clementiſſimum principem pro tali ac tanto ſcandalo ea quæ facta ſunt, diuini conſidera-

* Theodorum Cæſarienſem.

tione iudicij, reuocare confidimus, & prædictis omnibus oportebat nos ſpatium pœnitentiæ reſeruare, imitantes beatum Petrum, cuius ſedem tenemus etſi immeriti. Chartam verò ipſam excommunicationis, atque damnationis, cuidam Chriſtianæ perſonæ tradidimus conſeruandam: vt ſi forſitan hi qui exceſſerant nullo modo corrigere voluiſſent, aut ſi nobis vis aliqua irrogaretur, ſiue quælibet inquietudo fieret, vel certè humana ſorte tranſitus de hac luce contingeret, mox eam in celeberrimis locis proponeret, quatenus eius notitia Chriſtianis omnibus patefacta ſeruaretur in poſterum. Dum hæc autem præfatis Iudicibus diceremus, rogauimus & coniurauimus eos, inuocato omnipotentis Dei iudicio, vt clementiſſimo Imperatori hoc quoque ex nomine noſtro ſuggererent,

quia illis qui à nobis excommunicati ſunt, in quibus & is quem prædiximus eſt, communicare non debet, ne graue quod abſit peccatum incurrat. His ita ſe habentibus, per magnificum virum Petrum Referendarium die pridie Kalendas Februarias quædam charta nobis eſt allata, quam à clementiſſimo principe nullomodo credidimus deſtinatam, quia nec fuerat pietatis eius manu ſubſcripta. Et dum memorato Referendario diceremus, vt in ea ſubſcriberet, diémque quo ab ipſo fuerat allata pariter deſignaret, omnino refugit hoc facere: quæ res ſuſpicionem noſtram, quia charta ipſa à piiſſimo principe neſciretur, apertè firmauit. Tantis enim à veritate ſepoſitis rebus, atque iniuriis probatur eſſe pleniſſima, vt hanc imperialis oris nunquam credatur manſuetudo dictaſſe. maximè con-

tra illius primi Apoſtolorum vicarium, cuius olim reuerentiæ ſe frequentibus ſcriptis profeſſus eſt debitorem. Memorata autem charta licet per ſe nullas vires obtineat, tamen contra eam ad ſingula, Deo iuuante, veraciter atque ſimpliciter reſpondetur: quatenus eius falſitas, quæ ſapientibus viris ſemper eſt odioſa, à cunctorum animis pleniùs excludatur. Nunc autem omnibus hominibus hoc quoque curauimus indicandum, quoniam nos ad ſanctæ Euphemiæ baſilicam ſub magno timore atque anxietate diſceſſimus. Nam cùm ad beati Petri baſilicam in Ormiſda fundatam Auguſto mēſe nuper præterito fugiſſemus, nullum latere confidimus, quia cùm in eadem Eccleſia à comitatu Prætoris, cum multitudine armatorum militum veniente tanquam ad bellum inſtructa acie, à

ſancto eius altare tracti pedibus traheremur, tenuimus, & ſuper nos etiam ipſa altaris menſa ceciderat, niſi clericorum noſtrorum fuiſſet manibus ſuſtentata. Poſtea verò, dum nobis dicitur, quòd exinde, niſi ſacraméta voluiſſemus accipere, ſub omni violentia traheremur, & memorati Iudices à piiſſimo Imperatore directi voluiſſent nobis ſacramenta præſtare, indiculum dedimus, per quod dari perſonæ noſtræ ſcripto petiuimus iuſiurandum. quod clementiſſimus princeps non quale nos voluimus præberi conceſſit, ſed quale ipſi placuit per Iudices ſuos dandum eſſe dictauit. Et dum ſæpe dicti Iudices, poſito indiculo ſuper altare & cataracta beati Petri Apoſtoli, & ſuper crucem quæ de ligno paſſionis Domini habet inclauſum, ſed & ſuper claues beati Petri Apoſtoli præ-

ſtitiſſent corporale iuſiurandum, ad Placidianas, tanquam nihil mali vlteriùs patientes, ſecundum piiſſimi principis rediuimus voluntatem. In qua dum multa mala intolerabilia ſæpius pateremur, quæ iam omnibus nota eſſe confidimus, prædictos Iudices tam verbo, dum ad nos ſæpius à clementiſſimo fuiſſent principe deſtinati, quàm etiam ſcriptis, ſemel, ſecundò, & tertiò credidimus conteſtandos, vt ſacramenta quæ dederant conſeruarent, & piiſſimo Imperatori ſuggererent, quatenus nullas inquietudines aut moleſtias, ſicut nobis iuratum fuerat, pateremur. Dúmque nihil noſtra toties vel verbo vel ſcripto conteſtatio profeciſſet, ſed diebus ſingulis peiora etiam pateremur, ante biduum Natalis Domini per nos ipſos agnouimus, & auribus noſtris audiuimus, quia per ſingulos

memoratæ domus cuſtodiremur ingreſſus: ita vt illi qui nobis ponebant inſidias, à noſtris hominibus plurimis viderentur, & eorum clamores in cubiculo, vbi manebamus, nocte qua diſceſſimus audiremus. Quo facto, cùm ſub graui deſperatione nocturnis horis, maximi & pauoris ægritudine teneremur, diffugimus, ſicut locus ille poterit cunctis hominibus indicare. Nam ſi circumſpiciatur quale quantúmque diſcrimen metu faciente deſpeximus, vt per paruam maceriem fabricãtium tranſire compediti dolore nimio in nocturna obſcuritate poſiti cogeremur, tunc poterit euidenter agnoſci, quanta nobis fuerit temporis pro ſola Eccleſiæ cauſa neceſſitas, aut quanta cuſtodia, quæ nos ſub tali diſcrimine coëgit diſcedere. Sed ne quis forſitan, vt eſt peruerſorum hominum malitia, de

prædicatione noſtra religioſis animis, ac Deum timẽtibus, aliqua mentiatur, fidei noſtræ prædicationem huic paruæ relationi malorum quæ pertulimus, credidimus ſubiungendam. Sciant igitur vniuerſi, nos illam fidem prædicare, tenere, atque defendere, quam ab Apoſtolis traditam, & per ſucceſſores eorum inuiolabiliter cuſtoditam, reuerenda Nicæna Synodus CCCXVIII. patrum ſancto Spiritu ſibi reuelante ſuſcipiens redegit in ſymbolum: ac deinde tres aliæ ſanctæ Synodi, id eſt Conſtantinopolitana CL. patrum ſub piæ memoriæ Theodoſio ſeniore principe facta, & Epheſina prima, cui beatæ memoriæ Papa Cæleſtinus deceſſor noſter, & Cyrillus Alexandrinus Epiſcopus præſederunt: ſed & Calchedonẽſis DCXXX. patrum, quæ ſub piæ memoriæ Marciano Imp. conuenit, cuique ſanctæ

recordationis deceſſor noſter Papa Leo per legatos ſuos vicarióſque prę-ſedit, & prout diuerſarum hæreſum damnanda exigebat aduerſitas, eandem fidem vno eodémque ſenſu atque ſpiritu declarantes latiſſimè ediderunt. Hinc eſt quòd Deus noſter contra errorum huiuſmodi feritatem paſtorale cælitus armauit officium, quod beatiſſimo Petro Apoſtolo trina præceptione commendans ait,
Ioan.21. 17. *Paſce oues meas*: & rectè illi paſcendarum eſt cura commiſſa, cuius fidei præclara confeſſio Dei eſt ore laudata. Confitenti enim ſalutariter, ac
Matt.16. 16. dicenti, *Tu es Chriſtus filius Dei viui*, perennis beatitudo rependitur, & columbæ filius vocitatur, & claues regni cæleſtis accipit. Interrogante ſiquidem Domino, quem eum dicerent eſſe filium hominis, eundem ipſum hominis eſſe Deíque filium,

ſub mirabili interrogationis reſponſioníſque breuitate confeſſus eſt, *Tu es Chriſtus filius Dei viui.* Sacratiſſimæ ſcilicet myſterium incarnationis eius aperiens, dum in vnitate perſonæ, ſeruata geminæ proprietate naturæ, homo idémque Deus, & quod ex matre ſemper virgine ſumpſit in tempore, & quod natus ex patre eſt ante ſæcula, permaneret. Inconfusè autem, & indiuisè, atque inconuertibiliter & ſubſiſtentialiter vniens ſibi carnem Deus verbum Emmanuel noſter, qui lege & prophetis adnuntiantibus expectabatur, aduenit. Verbum caro factum eſt, & habitauit in nobis. totus in ſuis, totus in noſtris. adſumens ex vulua carnem cum anima rationali & intellectuali: & ſicut Prou.9.1.
ſcriptum eſt, ædificans ſibi domum, Pſal.18.6.
tanquam ſponſus procedens de thalamo ſuo, ineffabili ſalutaríque my-

ſterio, qui in principio erat verbum, & verbum erat apud Deum, & Deus erat verbum, incarnatus Deus Dei filius ex Spiritu ſancto, & ex beata Maria ſemper virgine humanitatis ſumpſit initium, vt nos æternitatis ſuæ faceret cohæredes. noſtræ conſors dignatus eſt eſſe naturæ, vt nos ſuæ immortalitatis faceret eſſe participes. pauper factus eſt cùm eſſet diues, vt eius inopia ditaremur. omnia quæ noſtra ſunt euacuato noxarum noſtrarum chirographo condonauit,
Philip.2.6 ſicut vas electionis edocuit. *Cùm in forma Dei eſſet, non rapinam arbitratus eſt eſſe æqualem Deo: ſed ſemetipſum exinaniuit formam ſerui accipiens, in ſimilitudinem hominum factus, & habitu inuentus vt homo. humiliauit ſe factus obediens vſque ad mortem, mortem autem crucis.* Id peragens tam inſcrutabilis myſterij & diſpenſationis arca-

no, vt mediator Dei & hominum homo Chriſtus IESVS maledicto, quo primus homo terrenus mortis vinculis tenebatur adſtrictus, ſecundus homo cæleſtis, dum mortem morte calcaret, abſolueret. Paſſus carne eſt pro nobis Dei filius, crucifixus carne eſt, mortuus carne eſt, & die tertio reſurrexit, vt diuina impaſſibili permanente natura, & carnis noſtræ veritate ſeruata, vnius eiuſdémque domini Dei noſtri IESV Chriſti & paſſiones & miracula fateamur. Vt glorificationem capitis noſtri totius Eccleſiæ corpus aſpiciens, quales primitias in capite noſtro, id eſt in Chriſto Deo ac domino intueretur ex mortuis, tales in his qui eius membra ſunt in futuræ gloriæ præſtoletur aduentum. Ipſe igitur redemptor noſter ſedet ad dexteram patris, vnus idémque ſine confuſione vtriuſque naturæ, ſine

diuiſione perſonæ, & ex duabus atque in duabus creditus permanénſque naturis. inde venturus iudicare viuos & mortuos. Pater autem cum eodem vnigenito filio, & Spiritu ſancto, vnus eſt in deitate, & æqualis indiſcretæque naturæ. Huius fidei plenitudinem Dominus noſter poſt reſurrectionem mandauit Apoſtolis
Matt.18. 19. dicens: *Ite, docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filij, & Spiritus ſancti.* In nomine, inquit, dixit, non in nominibus. vt in quibus vna virtus, vna poteſtas, vna deitas, vna æternitas, vna gloria, vna omnipotentia, vna beatitudo, vna operatio eſt, vnáque natura, vnius quoque nominis exiſtat integritas. Nihil in deitate quippe diſcretum eſt, cùm tantùm perſonarum proprietas manifeſta diſtinctione ſignetur. Totum ergo quod Trinitas eſt permanet

conſubſtantialis & indiſcreta diuinitas. Hanc fidem à me ſub breuitate narratam, doctrinæ propheticæ atque Apoſtolicæ congruentem, ſupraſcriptorum patrum latiùs explanauit aſſertio. cùm ſicut diximus aut hæreticorum infeſtantium conuinceretur aduerſitas, aut rectorum dogmatum efficaciter declararetur auctoritas. Hanc quoque fidem præfatarum quatuor Synodorum, ſed & beatorum deceſſorum noſtrorum epiſtolis de fidei integritate conſcriptis, continet laudanda confeſſio. quæ doctrinæ ſedis primi Apoſtolorum per omnia probatur adſimilis, & nulla ex parte diſcordans. Huic ergo fidei, vel omnibus quæ in ſupradictis quatuor Conciliis à ſanctis patribus noſtris definita ſunt, contradicentes hæreticos condemnamus. id eſt Arrium, Macedonium, Eunomium, cum dog-

diuiſione perſonæ, & ex duabus atque in duabus creditus permanénſque naturis. inde venturus iudicare viuos & mortuos. Pater autem cum eodem vnigenito filio, & Spiritu ſancto, vnus eſt in deitate, & æqualis indiſcretæque naturæ. Huius fidei plenitudinem Dominus noſter poſt reſurrectionem mandauit Apoſtolis
Matt. 28. 19. dicens: *Ite, docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filij, & Spiritus ſancti.* In nomine, inquit, dixit, non in nominibus. vt in quibus vna virtus, vna poteſtas, vna deitas, vna æternitas, vna gloria, vna omnipotentia, vna beatitudo, vna operatio eſt, vnáque natura, vnius quoque nominis exiſtat integritas. Nihil in deitate quippe diſcretum eſt, cùm tantùm perſonarum proprietas manifeſta diſtinctione ſignetur. Totum ergo quod Trinitas eſt permanet

conſubſtantialis & indiſcreta diuinitas. Hanc fidem à me ſub breuitate narratam, doctrinæ propheticæ atque Apoſtolicæ congruentem, ſupraſcriptorum patrum latiùs explanauit aſſertio. cùm ſicut diximus aut hæreticorum infeſtantium conuinceretur aduerſitas, aut rectorum dogmatum efficaciter declararetur auctoritas. Hanc quoque fidem præfatarum quatuor Synodorum, ſed & beatorum deceſſorum noſtrorum epiſtolis de fidei integritate conſcriptis, continet laudanda confeſſio. quæ doctrinæ ſedis primi Apoſtolorum per omnia probatur adſimilis, & nulla ex parte diſcordans. Huic ergo fidei, vel omnibus quæ in ſupradictis quatuor Conciliis à ſanctis patribus noſtris definita ſunt, contradicentes hæreticos condemnamus. id eſt Arrium, Macedonium, Eunomium, cum dog-

matibus ſuis, & omnes qui errori eorum conſenſerũt atque conſentiunt. Anathematizamus etiam Paulum Samoſatenum, Photinum, Bonoſum, atque Neſtorium, cum nefariis doctrinis ſuis, & quicumque eorum blaſphemiis præbent aut præbuerunt aliquando conſenſum. Item anathematizamus Valẽtinum, Manichęum, Apollinarem, atque Eutychem, ſimúlq; Dioſcorum defenſorem, cum execrabilibus commentis & prædicationibus ſuis, & omnes qui erroribus eorum vſque in die mortis ſuæ implicati manſerunt. Sed ſi quos hæreticos nominatim omiſimus, in cuiuſlibet erroris morbo pollutos, & vſque ad ſuum exitum permanentes, cum propriis erroribus condemnamus, abicimus, atque reſpuimus: ſolam fidem catholicam, quam in ſupraſcriptis quatuor ſanctis Conciliis

ab Apoſtolis traditam ſuſceperunt, & ſuis expoſitionibus declaratam per ſucceſſores ſuos vſque ad noſtra tempora tranſmiſerunt, inuiolabiliter operante gratia Domini cuſtodimus. Et quoniam nullus Chriſtianorum vſque ad præſentem diem geſtarum rerum incertam debet habere notitiam, etiam quæ poſt tantæ relationis ſupplementum facta ſunt ſimili ratione narramus. Dum heſterna die, id eſt Dominicorum, qui fuit pridie Nonas Februarias, magnificus vir Petrus Referendarius ad nos cum mandatis clementiſſimi principis remeaſſet dicens, Quando vultis vt veniant Iudices, & vobis prębeant ſacramenta, quatenus de hac in qua reſidetis Eccleſia egredi debeatis, & ſecuri ad regiam ciuitatem remeare? ita ei publica voce reſpondimus: Et per glorioſos Iudices palatij, ſicut præfati

ſumus, cum quibus & tua magnitudo ad ſanctam Euphemiam venerat, quę ſuperius ſunt dicta mandauimus, & nunc per te denuo clementiſſimo principi hæc dicimus ſuggerenda. Nos ad pietatem tuam feſtinantes ante ſeptem annos de ciuitate noſtra ſic egreſſi ſumus, vt nulla haberemus priuata negotia. Nunc quoque ſuggerimus, & rogamus pro pace, quam per pietatem tuam pridem Deus donauit Eccleſiæ, vt eam nullorum hominum turbari ampliùs inſinuatione permittas: nec auctorem totius ſcandali Theodorum vltra vexare fidem catholicam patiaris. quoniam ante ſex menſes à nobis inter alios communione ſacra priuatus eſt, & ab Epiſcopatu pro ſua prauitate depoſitus. per eam videlicet paginam, quam adhuc pro manſuetudinis veſtræ intuitu, & ſpe conuerſionis eius, ſicut

dictum eſt, publicè proferre diſtulimus. Illud etiam pari modo per magnitudinem tuam eius auribus intimamus, quia de cauſa Eccleſiæ per te nullum poſſumus dare reſponſum, ob hoc quòd quædam, quæ tibi dicimus nuntianda eius clementiæ, profiteris te non poſſe ſuggerere. Et ideo ſi directis duobus Iudicibus, quorum nomina tibi in præſenti prodidimus, ſacraméta præſtare dignetur, vt poſthæc ſine metu periculi fratrem noſtrum Datium Epiſcopum Mediolanenſis Eccleſiæ, vel alios quos cum eo tranſmiſerimus, loco noſtro ſuſcipiat, parati ſumus dirigere, vt per eos de Eccleſiaſtica cauſa quæcumque mandauimus veraciter innoteſcant. Siquidem Eccleſiæ cauſa nulla ſacramenta nobis dari depoſcimus: ſed mox pro gratiarum actione eius occurrimus pietati. quia nihil aliud eſt

quod præter ſcandalum nos Deo adiuuante perterreat, vnde ampliùs in ſanctæ Euphemiæ baſilica ſedeamus. Supplicamus enim Deo noſtro, & precibus indefeſſis optamus, vt per eum ſublata diſſenſione pax, quam piæ memoriæ auunculi ſui fecit ipſe temporibus, reparetur Eccleſiæ. Nam ſi vlla prouenerit vltra dilatio, nos neceſſe eſt cauſam modis omnibus definire. quia neque proximos, neque alios parentes, aut quamlibet ſubſtantiam, animæ noſtræ, vel piiſſimi principis opinioni præponimus. Data Nonis Februarij, imperante domino Iuſtiniano PP. Aug. anno xxv. Poſt Conſulatum Baſilij v.c. anno x.

FINIS.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

1.002.579

Digitized by Google

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google